

**AGENCJA WŁASNOŚCI ROLNEJ  
SKARBU PAŃSTWA**

**R A P O R T**

**z działalności  
Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa  
w 1993 r.**

**Warszawa, maj 1994 r.**

# SPIS TREŚCI

str

Reasumpcja

Wstęp

1.	Zakres zadań oraz akty prawne regulujące działalność statutową Agencji . . . . .	3
2.	Kierunki przekształceń rolnictwa państwowego i społeczno-ekonomiczne warunki ich realizacji . . . . .	6
3.	Realizacja zadań w zakresie przejmowania i zagospodarowania mienia . . . . .	9
3.1.	Przejmowanie mienia do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa . . . . .	9
3.2.	Charakterystyka stanu ekonomiczno-produkcyjnego mienia przejętego do Zasobu WRSP ze zlikwidowanych ppgr . . . . .	12
3.3.	Zagospodarowanie mienia . . . . .	14
4.	Gospodarka mieszkaniowa . . . . .	21
5.	Zatrudnienie . . . . .	24
6.	Gospodarka finansowa . . . . .	27
6.1.	Problem zadłużenia przejętego przez Agencję . . . . .	27
6.2.	Przedsięwzięcia związane z finansowaniem działalności bieżącej gospodarstw rolnych Skarbu Państwa . . . . .	31
6.3.	Wyniki finansowe gospodarstw rolnych Skarbu Państwa . . . . .	32
7.	Współpraca z zagranicą . . . . .	34
8.	Struktura i stan organizacyjny Agencji . . . . .	35
8.1.	Działalność szkoleniowa . . . . .	37
8.2.	Kontrola wewnętrzna . . . . .	38
9.	Utrudnienia i zagrożenia występujące w realizacji zadań statutowych . . . . .	40

## REASUMPCJA

1. W 1993 r. Agencja kontynuowała rozpoczęte w 1992 r. prace związane z przejmowaniem do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa mienia po zlikwidowanych ppgr. Na podstawie opracowanych programów restrukturyzacyjnych rozdysponowywano przejęte nieruchomości i inne składniki majątkowe.
2. Od początku działalności Agencji do 31 grudnia 1993 r. wojewodowie oraz Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej podjęli **1595** decyzji o likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, tj. wszystkich, które w myśl ustawy z 19 października 1991 r. powinny ulec likwidacji. Poza Zasobem Własności Rolnej Skarbu Państwa pozostały tylko przedsiębiorstwa postawione w stan likwidacji przed 1 stycznia 1992 r. (15) oraz przedsiębiorstwa w stosunku do których toczyło się odrębne postępowanie upadłościowe (38). Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia należy przyjąć, że wykonany został art. 13 pkt. 1 ustawy z 19 października 1991 r. mówiący o zlikwidowaniu w ciągu dwóch lat od powołania Agencji wszystkich ppgr.
3. Oddziały terenowe Agencji w oparciu o protokoły zdawczo-odbiorcze **przejęły mienie po 1350 zlikwidowanych przedsiębiorstwach** (z tego 811 w 1993 r.). W pozostałych 245 byłych ppgr po ustanowieniu tymczasowego zarządcy przygotowywane są dokumenty niezbędne do protokolarnego przejęcia mienia.
4. W skład przejętego protokolarnie mienia wchodziło **3 028 232 ha gruntów, 276 015 mieszkań, majątek trwały o wartości księgowej netto 59 554 mld zł, środki obrotowe o wartości 10 986 mld zł oraz zadłużenie o wartości 13 682 mld zł.** Do końca grudnia 1993 r. wojewodowie przekazali także 259 838 ha gruntów będących poprzednio w zasobach Państwowego Funduszu ziemi (33 % ogółu gruntów PFZ).
5. Z przejętych ogółem 3 300 031 ha gruntów w końcu 1993 r. w Zasobie WRSP pozostawało 71 %, wydierżawiono 27 % a niewiele ponad 2 % zostało sprzedane lub przekazane nieodpłatnie. W wyniku 6256 przeprowadzonych przetargów (5850 w 1993 r.) zawarto 8426 umów na **sprzedaż 58 571 ha gruntów** (6631 umów na 49 044 ha w 1993 r.) **oraz wydierżawiono 899 483 ha gruntów** zawierając 62 273 umowy (58 042 umowy na 850 617 ha w 1993 r.).

6. Do końca 1993 r. zarejestrowano 45 jednoosobowych spółek Agencji z czego 37 w warszawskim oddziale terenowym na bazie gospodarstw hodowlanych. Do spółek tych w formie aportu wniesiono między innymi 1240 ha gruntów i 32 mieszkania oraz wydzierżawiono 70 tys. ha gruntów. W 1993 r. zawarto 42 umowy o administrowanie nieruchomościami rolnymi zorganizowanymi w formie gospodarstw z administratorami wyłonionymi w drodze konkursu.
7. Z przejętych do Zasobu WRSP 276 015 mieszkań (147 335 w 1993 r.) sprzedano 42 228 (38 912 w 1993 r.) za 883 865 mln zł. Z pozostających w Zasobie WRSP mieszkań 40% było zamieszkane przez pracowników gospodarstw, 35% emerytów i rencistów, 21% innych najemców a 4% nie było zasiedlone.
8. W 1350 zlikwidowanych ppgr, których mienie przejęto protokołarnie do Zasobu WRSP, w dniu przejęcia zatrudniano 174 515 osób. Po zmianach restrukturyzacyjnych zatrudnienie to zmniejszyło się o 67 949 osób, z czego 27 650 osób podjęło pracę u nowych właścicieli lub dzierżawców, 5 819 osób przeszło na emeryturę lub rentę, a 34 480 osób zostało zwolnionych z pracy lub też nie przyjęło pracy u nowych właścicieli lub dzierżawców.
9. W 1993 r. z łącznej sumy **1 823 mld zł wpływów** Agencji ponad 90% pochodziło ze sprzedaży, w tym ze sprzedaży gruntów 341 mld zł, majątku trwałego 672 mld zł, majątku obrotowego 627 mld zł. Ze względu na stosowany przez Agencję system sprzedaży ratalnej przychody ze sprzedaży stanowiły 53% wartości mienia Zasobu WRSP sprzedanego w 1993 r. (według umów kupna-sprzedaży 3356 mld zł). Źródłem 5% wpływów były czynsze za dzierżawę wraz z opłatami za najem i użytkowanie. W stosunku do czynszów wymagalnych w 1993 r. (128 mld zł) pomniejszonych o czynsze prolongowane na 1994 r. (10 mld zł) czynsze wpłacone stanowiły 72%.
10. **Z uzyskanych dochodów Agencji 60% zostało przeznaczone na obsługę zobowiązań** przejętych wraz z mieniem po zlikwidowanych ppgr. Ponad 160 mld zł wydatkowano na pokrycie kosztów prac geodezyjnych, czynności notarialnych i prawnych, wycenę majątku oraz przygotowanie programów restrukturyzacyjnych. Koszty funkcjonowania Agencji czyli wydatki związane z utrzymaniem Biura Prezesa oraz 16 oddziałów terenowych wynosiły 161 mld zł, z czego 76 mld zł przeznaczono na wynagrodzenia pracowników (2% wartości sprzedanego mienia).

11. Na koniec 1993 r. zobowiązania Agencji osiągnęły poziom 16 830 mld zł, z czego 11 591 mld zł stanowiły zobowiązania przejęte wraz z mieniem byłych ppgr (łącznie przejęto 13,7 bln zł długów, z czego w 1993 r. - 7,5 bln zł). **Splacono 4 015 mld zł przejętych zobowiązań** z czego 2 921 mld zł przez gospodarstwa rolne Skarbu Państwa a 1 094 mld zł przez oddziały terenowe Agencji.
12. Z 1299 gospodarstw rolnych Skarbu Państwa, które sporządziły bilans, 922 (71%) wykazało straty sięgające 4 415 mld zł a 369 (28%) wygospodarowało 777 mld zł zysku (8 gospodarstw zamknęło rok zerowym wynikiem finansowym). Na 26 spółek Agencji sporządzających w 1993 r. bilans, 6 zamknęło rok 13,8 mld zł strat gdy pozostałe wykazały zysk w wysokości 32,5 mld zł.



## WSTĘP

Przedkładany Raport jest sprawozdaniem z realizacji ustawowych zadań Agencji od momentu rozpoczęcia przez nią działalności do końca 1993 r. Zawiera on zarówno statystyczny stan realizacji zadań określonych w ustawie z 19 października 1991 r. jak również identyfikuje zagrożenia ekonomiczne i społeczne ujawnione w trakcie prywatyzacji państwowego rolnictwa.

Komisja Rolnictwa Senatu RP i Komisja Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Sejmu RP w kwietniu i maju 1993 r., w oparciu o przedłożony raport, dokonała oceny działalności Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa za 1992 r. **Obydwie komisje po wnikliwej analizie, uwzględniając uwarunkowania ekonomiczne i społeczne w jakich realizowane były zadania określone w ustawie z 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw, pozytywnie oceniły działalność Agencji w 1992 r.**

W 1993 r. Agencja kontynuowała prace związane z przejmowaniem mienia po zlikwidowanych ppgr do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa z równoczesnym opracowywaniem programów ich restrukturyzacji, które zawierają propozycje sposobu racjonalnego rozdysponowania przejętych nieruchomości i innych składników majątkowych. Zgodnie z ustawowym zapisem do końca 1993 r. wojewodowie oraz Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w uzgodnieniu lub na wniosek Agencji podjęli decyzje o likwidacji wszystkich ppgr, które zgodnie z obowiązującymi przepisami powinny były być przejęte przez Agencję.

Realizując zadania określone w art. 6 ustawy starano się na miarę możliwości ekonomicznych i organizacyjnych, tworzyć warunki do racjonalnego wykorzystania potencjału produkcyjnego Zasobu WRSP. W pierwszej kolejności dbano więc o to, aby sporządzane w oparciu o rachunek ekonomiczny programy restrukturyzacyjne trafnie określały sposób rozdysponowania przejętego do Zasobu WRSP mienia.

Ustrojowy charakter przekształceń realizowanych przez Agencję w rolnictwie państwowym jak i specyficzne cechy produkcji tego działu gospodarki (np. długie cykle produkcyjne, wydłużony okres zwrotu kapitału, wysoka kapitałochłonność) powodują, że tempo i trwałość przekształceń są w znacznym stopniu uzależnione od społeczno-ekonomicznych warunków w jakich te przemiany są realizowane. Zarówno w 1992 jak i 1993 roku warunki te nie były korzystne. Zahamowanie w 1993 r. niekorzystnych tendencji w całej gospodarce narodowej - o czym świadczy wzrost o 4% produktu krajowego brutto - nie miało jeszcze większego znaczenia dla poprawy sytuacji w rolnictwie. Dekoniunktura w rolnictwie przyniosła nie tylko spadek dochodów i zmniejszoną akumulację gospodarstw rolnych, ale w przypadku ppgr także wzrost ich zadłużenia. Przejęte zadłużenie po zlikwidowanych ppgr było najtrudniejszym, wręcz niemożliwym do samodzielnego rozwiązania problemem Agencji również w 1993 r.



## **1. Zakres zadań oraz akty prawne regulujące działalność statutową Agencji.**

Mocą ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1991 r. Nr 107 poz. 464 oraz z 1993 r. Nr 5, poz. 23 i Nr 6, poz. 29) realizację przekształceń własnościowych w rolnictwie powierzono Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Agencja jest instytucją powierniczą, której Skarb Państwa powierzył wykonywanie prawa własności i innych praw rzeczowych w stosunku do mienia państwowego w rolnictwie. Agencja zobowiązana została do przejęcia w ciągu dwóch lat od jej utworzenia mienia po zlikwidowanych ppgr oraz nieruchomości rolnych przekazywanych decyzjami wojewodów z Państwowego Funduszu Ziemi. Określone w ustawie zadania Agencja, jako odrębna osoba prawna, wykonuje na zasadzie samofinansowania. Ponadto Agencja na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników została zobowiązana do odpłatnego przejmowania nieruchomości rolnych na własność Skarbu Państwa od rolników przechodzących na emeryturę lub rentę.

Przejmowanie mienia likwidowanych państwowych przedsiębiorstw rolnych jest połączone z opracowywaniem programów restrukturyzacyjnych, w których określa się sposób jego użytkowania lub kierunki rozdysponowania. Może to być:

- sprzedaż gospodarstw, działek gruntów i innych składników mienia;
- oddanie mienia na czas oznaczony w odpłatne użytkowanie (dzierżawę lub najem);
- wniesienie składników mienia do spółek, tworzonych przez samą Agencję lub z innymi udziałowcami;
- przekazanie mienia w zarząd państwowym jednostkom organizacyjnym nie posiadającym osobowości prawnej;
- przekazanie mienia na czas oznaczony administratorowi ustanowionemu przez Agencję.

Nieruchomości wchodzące w skład Zasobu WRSP mogą być także nieodpłatnie przekazane gminom na cele związane z inwestycjami infrastrukturalnymi. Grunty rolne o marginalnej przydatności mogą być przekazywane Lasom Państwowym w celu zalesienia lub odlogowane.

Poza ustawą z 19 października 1991 r. działalność Agencji regulowały:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1992 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy pierwszeństwie nabycia mieszkań wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 12 z 1992 r., poz.42),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 16 stycznia 1992 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu sprzedaży nieruchomości i ich części składowych wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, warunków rozkładania ceny sprzedaży na raty oraz stawki szacunkowej gruntów (Dz.U. Nr 12 z 1992 r., poz.39),
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 21 stycznia 1992 r. w sprawie szczegółowego trybu przekazywania w zarząd mienia wchodzącego w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 12 z 1992 r., poz.50), z późniejszymi zmianami (Dz.U. Nr 75 z 1992 r., poz.373),
- rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 marca 1992 r. w sprawie nadania Statutu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 24 z 1992 r., poz.104) z późniejszymi zmianami (Dz.U. Nr 80 z 1992 r., poz. 409, Dz.U. Nr 36 z 1993 r., poz. 163),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 lipca 1993 r. w sprawie egzekucji z rachunków bankowych Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 67 z 1992 r., poz. 324).

Uwzględniając konieczność zapewnienia jednolitego i sprawnego postępowania przy przejmowaniu i zagospodarowaniu mienia Prezes Agencji wydał zarządzenia wewnętrzne, w których określono między innymi:

- zasady przejmowania mienia zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej oraz gospodarowanie mieniem Zasobu WRSP;
- tryb przejmowania mienia do Zasobu WRSP oraz wzory dokumentów z tym związanych.
- wzory umów i regulaminów;
- zasady wnoszenia mienia Zasobu WRSP do spółki;
- zasady i tryb oddawania mienia wchodzącego w skład Zasobu WRSP w administrowanie;
- ramowe zasady postępowania przy zawieraniu umów na dzierżawę.

Opracowano i wdrożono system ewidencji mienia, na który składają się:

- wzory kart ewidencyjnych Zasobu WRSP pochodzącego z likwidacji ppgr, PFZ i innych jednostek oraz jego zagospodarowania;
- wzory syntetycznych kart ewidencji Zasobu WRSP pochodzącego z likwidacji ppgr i innych jednostek oraz z PFZ;
- wzory syntetycznych kart obrazujących sposób zagospodarowania Zasobu WRSP.

W oparciu o przyjęty system ewidencji mienia wdrożone zostały zasady przepływu informacji w Agencji. W 1993 r. do systemu włączono, w uzgodnieniu z GUS, niektóre sprawozdania statystyki państwowej obrazujące działalność gospodarczą gospodarstw rolnych Skarbu Państwa. Stworzono tym samym warunki nie tylko do oceny stopnia zaawansowania realizacji ustawowych zadań Agencji, ale także sprawowania przez oddziały terenowe i Biuro Prezesa nadzoru właścicielskiego nad powierzonym mieniem.

Celem zapewnienia jednolitych w skali kraju zasad przekształceń w rolnictwie państwowym oraz poprawy sprawności organizacyjnej Agencji Prezes Agencji wydał łącznie 30 zarządzeń (z czego 15 w 1993 r.). Zarządzenia wydane w 1993 r. modyfikowały głównie regulacje ustanowione w 1992 r. wykorzystując praktyczne doświadczenia zdobyte w trakcie prowadzonych prac restrukturyzacyjnych.

## **2. Kierunki przekształceń rolnictwa państwowego i społeczno-ekonomiczne warunki ich realizacji**

Strategia działania Agencji w zakresie przejmowania i rozdysponowania nieruchomości rolnych Skarbu Państwa w 1993 r. była kontynuacją przyjętych rozwiązań zapisanych w dokumencie "Kierunki działania Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa" i zamieszczonych po raz pierwszy w "Raporcie z działalności AWRSP za 1992 r."

Po przejęciu do Zasobu WRSP, samodzielne dotychczas podmioty gospodarcze tracą osobowość prawną i działają jako gospodarstwa Skarbu Państwa kierowane przez powoływanych przez Agencję tymczasowych zarządców. Zarządzają oni bieżącą działalnością gospodarczą oraz przygotowują programy zagospodarowania nadzorowanego mienia. **Zadaniem takich programów jest wskazanie wariantowych rozwiązań umożliwiających wybór najlepszego sposobu zagospodarowania mienia gospodarstwa z ekonomicznego, społecznego i prawnego punktu widzenia, przy jednoczesnym uwzględnieniu założeń polityki rolnej a także realiów przestrzennego usytuowania nieruchomości podlegających prywatyzacji.**

Uznając, że dominującą formą organizacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej są i będą gospodarstwa rodzinne, przyjęto założenie, że Zasób WRSP służy powiększaniu istniejących oraz powstawaniu nowych gospodarstw rodzinnych. Oprócz sprzedaży i dzierżawy działek gruntów rolnych rolnikom, Agencja oferuje także - głównie do dzierżawy - zorganizowane gospodarstwa rolne. Wielkość obszaru tych gospodarstw wynika z opracowanych programów restrukturyzacyjnych i z założenia powinna gwarantować efektywne wykorzystanie budynków gospodarczych i innych składników majątkowych. Na bazie majątku byłych przedsiębiorstw hodowli twórczej roślin i zwierząt oraz innych przedsiębiorstw rolnych, które przed przejęciem do Zasobu WRSP osiągały dobre wyniki ekonomiczno-produkcyjne a przeprowadzone analizy pozwalają przypuszczać, że będą one dobre także w przyszłości, tworzone są spółki Agencji.

Powstające na bazie restrukturyzowanych przedsiębiorstw jednostki gospodarcze powinny charakteryzować się sprawnością organizacyjno-ekonomiczną czyli mieć tak ukształtowane proporcje między czynnikami produkcji, aby zdolne były do efektywnego działania w warunkach gospodarki rynkowej. Oznacza to w praktyce konieczność likwidacji jednostek deficytowych,

które nie roszą nadziei na osiągnięcie trwałej rentowności. Sprawność organizacyjną mogą na ogół osiągać gospodarstwa "kierowane z jednej ręki", co zapewnia niezbędną w warunkach gospodarki rynkowej elastyczność ich funkcjonowania oraz jednoznaczną odpowiedzialność kadry kierowniczej za uzyskiwane wyniki.

Przy opracowywaniu programów restrukturyzacji Agencja kierowała się kryterium ekonomicznej efektywności, ale jednocześnie starała się stawiać na ważnym miejscu sprawy pracownicze. Chodziło bowiem o to, aby restrukturyzacja i prywatyzacja nie prowadziła do zbyt radykalnego wzrostu bezrobocia na terenach wiejskich.

Podobnie jak w przypadku opracowywania programów restrukturyzacji, kryterium ekonomiczne decyduje także o wyborze nabywców, dzierżawców oraz administratorów. Zarówno sprzedaż, jak i dzierżawa mogą być realizowane wyłącznie w formie przetargu. Również wybór administratora odbywa się w drodze konkursu. W przypadku sprzedaży podstawową formą przetargu, wynikającą z ustawy, był przetarg licytacyjny. Sprzedaż w trybie przetargu ofertowego mogła być realizowana tylko w przypadkach uzasadnionych względami gospodarczymi. W sytuacjach równorzędnych ofert pierwszeństwo mieli rolnicy nabywający nieruchomości rolną w celu powiększenia gospodarstwa rolnego bądź pracownicy i spółki pracowników zlikwidowanego państwowego przedsiębiorstwa gospodarki rolnej.

\* \* \*

**Z doświadczeń innych krajów wynika, że ogólna koniunktura gospodarcza jest jednym z najważniejszych czynników decydujących o tempie poprawy struktury agrarnej.** Dotychczasowy stan koniunktury w rolnictwie polskim poprawie takiej nie sprzyjał. Niska opłacalność produkcji nie tylko nie przyciągała do rolnictwa wolnego kapitału, ale wydatnie zmniejszała również jego własną zdolność do akumulacji. Postępujące z roku na rok rozwarstwienie dochodowe gospodarstw spowodowało, że już w 1991 r. - jak to wynika z badań Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w gospodarstwach prowadzących rachunkowość rolną - tylko 20-25 % gospodarstw akumulowało środki wystarczające na reprodukcję środków trwałych. Z gospodarstw tych zaledwie 5-7% zdolnych było do rozwoju (zakupu ziemi i maszyn, inwestycji budowlanych) w oparciu o własne środki finansowe. Szacuje się, że poprawa koniunktury może zwiększyć odsetek takich gospodarstw, jednak nie więcej niż do 10% (A.Woś "Tendencje rozwoju rolnictwa w warunkach rynkowych"). **Tak wąskie i mało zasobne grono potencjalnych nabywców lub dzierżawców nieruchomości rolnych nie było w stanie pozytywnie odpowiedzieć na wszystkie oferty Agencji.** Mimo zapisów w ustawie

budżetowej nie funkcjonował również w wystarczającym zakresie system zewnętrznego wspomagania przekształceń własnościowych w postaci kredytów krótko- i długoterminowych o obniżonej stopie oprocentowania. Przykładem mogą być tu środki finansowe przeznaczone na dofinansowanie kredytów na zakup ziemi, która ze względu na przyjęte rozwiązania systemowe i trudności formalno-proceduralne zostały wykorzystane w 1993 r. tylko w niewielkim stopniu.

Innym czynnikiem hamującym procesy dostosowawcze gospodarstw rolnych do gospodarki rynkowej, a tym samym spowalniającym działania Agencji w zakresie przekształceń własnościowych w rolnictwie, był niedostateczny rozwój infrastruktury i instytucji funkcjonujących w jego otoczeniu. Odnosi się to w szczególności do sfery usług finansowych (banki) oraz urzędów obsługujących prace geodezyjne i prawne. Wielomiesięczne oczekiwanie na ustalenie lub przeniesienie tytułu własności, założenie ksiąg wieczystych, określenie wielkości lub położenia działki utrudniały obrót nieruchomościami rolnymi.

Nie bez znaczenia dla przebiegu prac Agencji były także uwarunkowania o charakterze politycznym, legislacyjnym i społecznym. Należały do nich między innymi:

- brak długofalowej polityki rolnej, a w niej programu określającego zakres, kierunek oraz formę wspierania przez państwo przemian strukturalnych polskiego rolnictwa;
- brak tzw. ustawy repywatyzacyjnej regulującej sposób zaspokajania roszczeń byłych właścicieli nieruchomości rolnych;
- narastające bezrobocie w pozarolniczych działach gospodarki w rejonach charakteryzujących się dużym stopniem koncentracji byłych ppgr;
- wahania nastrojów społecznych wynikające ze sprzecznych oczekiwań różnych grup zawodowych (np. rolników domagających się parcelacji byłych ppgr i pracowników rolnych dążących do zachowania dotychczasowego stanu organizacyjnego gospodarstw);
- brak Rady Agencji, czyli organu opiniotwórczego i doradczego Prezesa Agencji, którą zgodnie z ustawą powołuje Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w porozumieniu z Ministrami Przekształceń Własnościowych, Finansów oraz Pracy i Polityki Socjalnej.

Wszystkie wymienione wyżej uwarunkowania miały charakter czynników zewnętrznych, niezależnych od Agencji. Jednak ich wpływ na możliwości realizacji zadań, jakie z woli ustawodawcy nałożone zostały na Agencję był znaczny, w wielu przypadkach decydujący, choć nie zawsze wymierny.

### **3. Realizacja zadań w zakresie przejmowania i zagospodarowania mienia**

#### **3.1. Przejmowanie mienia do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa**

W 1993 r. wojewodowie oraz Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej podjęli 713 decyzji o likwidacji ppgr. Łącznie od początku działalności Agencji do 31 grudnia 1993 r. podjęto 1595 decyzji o likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, tj. wszystkich tych przedsiębiorstw, które w myśl ustawy z 19 października 1991 r. powinny ulec likwidacji. Poza Zasobem WRSP pozostały tylko przedsiębiorstwa postawione w stan likwidacji przed 1 stycznia 1992 r. oraz przedsiębiorstwa w stosunku do których toczyło się odrębne postępowanie upadłościowe. Według stanu na 31 grudnia 1993 r. przedsiębiorstw takich było łącznie 53, z tego 38 w stanie upadłości i 15 w stanie likwidacji z przyczyn ekonomicznych.

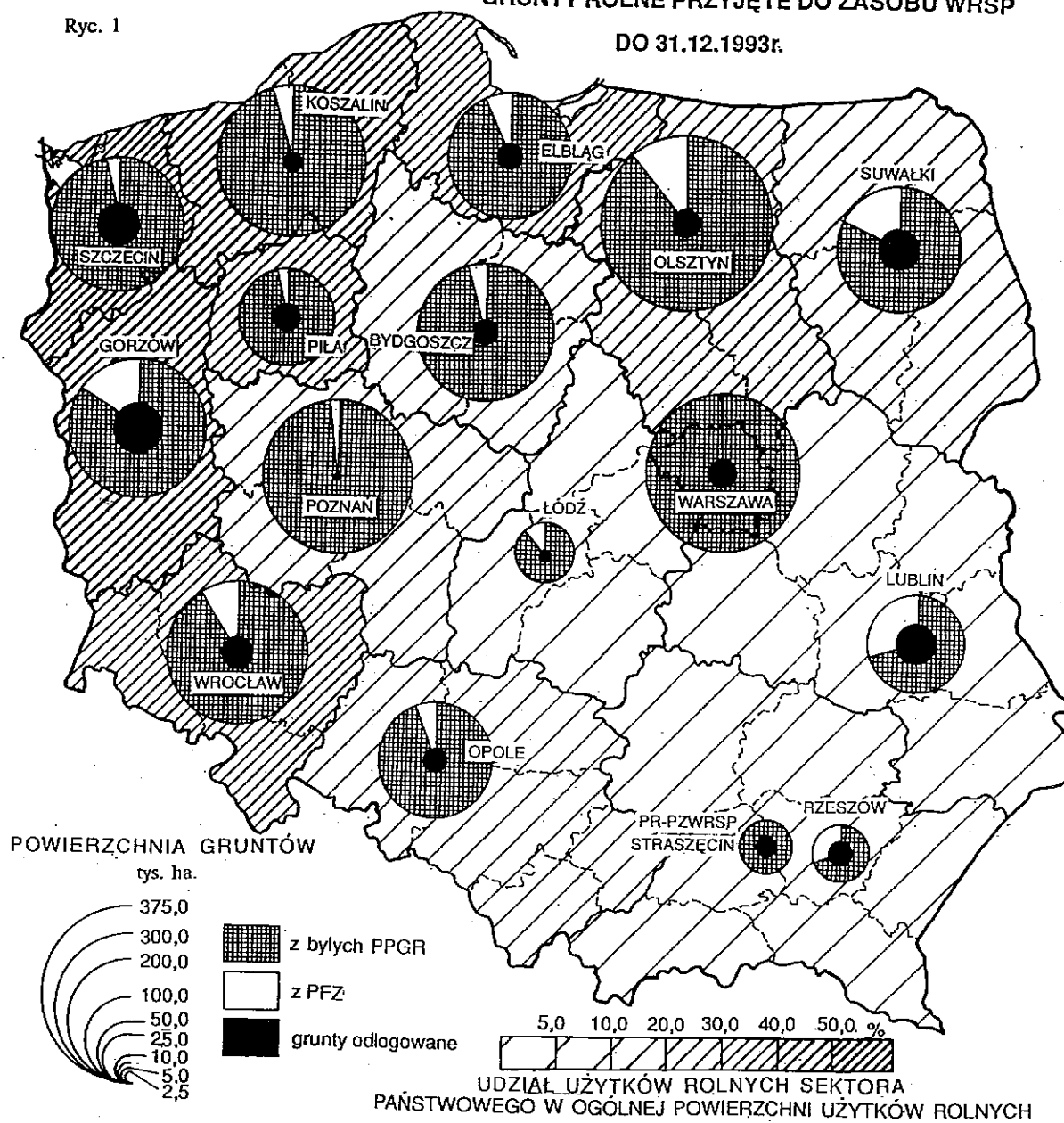
**Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienie należy przyjąć, że wykonany został art. 13, pkt. 1 ustawy z 19 października 1991 r. mówiący o zlikwidowaniu wszystkich ppgr w ciągu dwóch lat od powołania Agencji.**

Oddziały terenowe Agencji w oparciu o protokoły zdawczo-odbiorcze przejęły mienie po zlikwidowanych 1350 (z tego 811 w 1993 r.) przedsiębiorstwach. W pozostałych 245 byłych ppgr po ustanowieniu tymczasowego zarządcy przygotowywane są dokumenty wymagane przy protokolarnym przejęciu majątku. Wykaz przedsiębiorstw zlikwidowanych i przejętych protokolarnie oraz ujętych w ewidencji (1350) zawiera załącznik 3, a przedsiębiorstw, w których trwa proces przygotowania dokumentacji (245) załącznik 4.

Wśród tej ostatniej grupy było 172 ppgr, w stosunku do których decyzję o likwidacji podjęto dopiero w grudniu 1993 r. Były to bowiem w większości przedsiębiorstwa szczególnie zadłużone, których przejęcie stało się możliwe dopiero po uzyskaniu pewności, że wierzyciele będą mogli w trybie egzekucyjnym dochodzić swoich wierzytelności tylko z ich majątku, a nie z dowolnych rachunków Agencji.

Ryc. 1

# GRUNTY ROLNE PRZYJĘTE DO ZASOBU WRSP DO 31.12.1993r.





**Jeśli nie zaznaczono inaczej dane prezentowane w dalszej części "Raportu" dotyczą wyłącznie mienia 1350 przedsiębiorstw przejętego protokólnie z pełną dokumentacją i umieszczonego w ewidencji Zasobu WRSP. W skład tego mienia wchodziło między innymi 3 028 232 ha gruntów ogółem, 276 015 mieszkań, majątek trwały o wartości księgowej 59 554 mld zł oraz środki obrotowe o wartości 10 986 mld zł. Ponadto przejęto zadłużenie o wartości 13 682 mld zł, z czego 46% stanowiły kredyty i pożyczki. Powyższe dane w układzie oddziałów terenowych zawarte są w załącznikach 8 i 10, natomiast załącznik 11 ilustruje dynamikę procesu przejmowania w poszczególnych kwartałach 1993 r. ze szczególnym uwzględnieniem zmian stanu gruntów oraz wartości mienia i zadłużenia. Z danych tych wynika między innymi, że w kolejnych kwartałach Agencja przejmowała ppgr coraz bardziej "zasobne" w grunty i zadłużenie, ale z coraz mniejszym majątkiem trwałym i obrotowym. Jeżeli jeszcze w I kwartale 1993 r. wraz z każdym hektarem gruntów Agencja przejmowała 19,9 mln zł majątku trwałego, 3,9 mln zł majątku obrotowego i 4,5 mln zł długów to w IV kwartale było to odpowiednio 13,6 , 2,6 oraz 4,8 mln zł. W chwili przejmowania mienia do Zasobu WRSP w przedsiębiorstwach tych zatrudnionych było 174 515 pracowników.**

Do końca grudnia 1993 r. wojewodowie przekazali do Zasobu WRSP 259 838 ha gruntów będących dotychczas w zasobach Państwowego Funduszu Ziemi. Przejmowanie gruntów z Państwowego Funduszu Ziemi jest znacznie opóźnione - w skali kraju przejęto zaledwie 32,6% tych gruntów. Dynamikę przejmowania gruntów PFZ w poszczególnych kwartałach 1993 r. prezentuje załącznik 9.

Według opinii pracowników urzędów wojewódzkich głównymi przyczynami zbyt powolnego tempa przekazywania nieruchomości PFZ do Zasobu WRSP były i są:

- brak środków finansowych na przygotowanie dokumentacji geodezyjnej;
- nieuporządkowane stany prawne nieruchomości;
- niezgodność stanu faktycznego na gruncie z danymi w rejestrach ewidencji gruntów;
- problemy z wydzielaniem lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia.

Poza mieniem pochodzącym ze zlikwidowanych ppgr i z PFZ Agencja przejmowała także nieruchomości rolne z innych tytułów, w tym między innymi z państwowych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej. Ogółem z innych tytułów przejęto 11 961 ha gruntów. Łącznie od początku swej działalności Agencja przejęła do Zasobu WRSP 3 300 031 ha gruntów, z czego najwięcej przypada na oddziały terenowe w Olsztynie - 11,3%, Warszawie - 10,0%, Koszalinie - 9,3%, Poznaniu - 8,9%, Gorzowie - 7,9% i Wrocławiu - 7,8%.

### **3.2. Charakterystyka stanu ekonomiczno-produkcyjnego mienia przejętego do Zasobu WRSP ze zlikwidowanych ppgr**

Państwowe gospodarstwa rolne, które do 1990 r. użytkowały 18,7% użytków rolnych kraju i zatrudniały około 470 tys. pracowników, podobnie jak większość przedsiębiorstw państwowych, nie były w stanie samodzielnie dostosować się do warunków gospodarki rynkowej. Pozbawione dotacji i preferencyjnych regulacji finansowych wykazały na koniec 1991 r. stratę bilansową w wysokości 6,5 bln zł, a w 1992 r. w wysokości 6,0 bln zł. Pogarszająca się efektywność gospodarowania w połączeniu z regresem finansowym sprawiły, że już w końcu 1992 r. wg danych BGŻ ponad 70% ppgr utraciło płynność finansową, co dla wielu z nich oznaczało konieczność ograniczenia produkcji i ryzyko postawienia w stan upadłości.

W znacznej części gospodarstw na skutek niewydolności ekonomicznej odnotowano spadek intensywności nakładów. Objawiało się to ograniczeniem nawożenia mineralnego i wapnowania, zmniejszeniem ilości kwalifikowanego materiału siewnego oraz środków ochrony roślin, wykonywaniem prac agrotechnicznych tylko w niezbędnym zakresie. Podczas gdy w roku gospodarczym 1989/90 gospodarstwa państwowe zużywały na 1 ha 258 kg NPK to w roku 1991/92 blisko trzykrotnie mniej (87 kg). Równie głęboki był spadek poziomu wapnowania gleb (z 314 do 126 kg na 1 ha). W produkcji zwierzęcej drastycznie obniżano zużycie pasz przemysłowych, ograniczano usługi weterynaryjne, wykonywano intensywne brakowanie stada podstawowego. W przeliczeniu na sztuki duże pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych spadło w ppgr z 58 w 1990 r. do 42 w 1992 r. Spadek pogłowia bydła wynosił odpowiednio z 46 do 30, trzody chlewnej ze 127 do 115 a owiec z 33 do 12 sztuk fizycznych. Brak możliwości uzyskania opłacalnej produkcji roślinnej na glebach słabych lub trudnych do uprawy powodował wyłączenie coraz większych areałów tych gruntów z produkcji. Z danych spisu czerwcowego GUS w 1992 r. wynika, że aż 402 tys.ha gruntów ornych ppgr było odłogowanych co stanowiło 12% użytków rolnych (15% gruntów ornych) tego sektora. W niektórych województwach wskaźnik ten był wielokrotnie wyższy i sięgał 30-50% (woj. suwalskie, białostockie, krośnieńskie).

Zmniejszenie ilości stosowanych środków plonotwórczych oraz zabiegów agrotechnicznych w połączeniu z niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi spowodowało w 1992 r. głęboki spadek plonów podstawowych ziemiopłodów. W stosunku do 1991 r. w ppgr plony zbóż zmniejszyły się o 25 %, rzepaku odpowiednio o 20 %, buraków cukrowych o 18 % i ziemniaków o 29 %.

\* \* \*

Pogorszenie stanu produkcyjnego i ekonomicznego ppgr w 1992 r. spowodowało, że w 1993 r. Agencja przejmowała do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa mienie z coraz bardziej zaniedbanymi użytkami rolnymi oraz z częściowo lub całkowicie wygaszoną produkcją zwierzęcą. Zamieszczone w załączniku 13 dane pokazują, że tylko w drugiej połowie 1993 r. Agencja przejmując 627 tys.ha gruntów przejęła 78 tys.ha (12 %) odlogów i gruntów w tzw. bezumownym użytkowaniu. Najgorzej pod tym względem kształtowała się sytuacja w oddziale terenowym w Gorzowie Wlkp., gdzie na 56 tys.ha przejętych w tym okresie gruntów, aż 15 tys.ha stanowiły odlogi a 22 tys.ha było w bezumownym użytkowaniu (łącznie 66 %).

Z drugiej strony, jeśli Agencja przejmowała przedsiębiorstwo rolne z produkcją prowadzoną na "normalnym" w danych warunkach poziomie, to bardzo często było ono zadłużone nie tylko w bankach ale także w stosunku do budżetu państwa i gmin oraz kontrahentów handlowych. Okazywało się bowiem, że w celu utrzymania miejsc pracy nie przeprowadzono restrukturyzacji zatrudnienia, nie likwidowano nieopłacalnej produkcji, a znaczącą pozycję w strukturze kosztów przedsiębiorstwa nadal stanowiły wydatki związane z gospodarką mieszkaniową i działalnością socjalno-bytową.

Przejmując nieruchomości rolne i inne składniki majątkowe pochodzące ze zlikwidowanych ppgr do Zasobu WRSP Agencja stawiała **przed trudnym zadaniem równoczesnego przywrócenia płynności finansowej i wznowienia produkcji (tam gdzie było to ekonomicznie uzasadnione) oraz przygotowania programów restrukturyzacyjnych**. Należy przy tym dodać, że protokolarne przejęcie grupy najbardziej zadłużonych ppgr nasiliło się w ostatnich miesiącach 1993 r. i osiągnie swoje apogeum w I kwartale 1994 r.

Podstawowe wskaźniki obrazujące wyniki produkcyjne gospodarstw rolnych Skarbu Państwa w 1993 r. ilustrują załączniki 23, 24, 25 i 26. Z danych tych wynika między innymi, że w stosunku do przeciętnych plonów w całym rolnictwie gospodarstwa Skarbu Państwa uzyskały wyższe plony zbóż i rzepaku ale niższe ziemniaków i buraków cukrowych. Poziom

produkcji zwierzęcej mierzony ilością bydła i trzody na 100 ha użytków rolnych był znacznie niższy od poziomu w całym rolnictwie. Zwraca przy tym uwagę fakt głębszego niż w całym rolnictwie spadku ilości trzody chlewnej i bydła w kolejnych kwartałach 1993 r. Jest to w znacznym stopniu rezultatem przejmowania do Zasobu WRSP nieruchomości rolnych i składników mienia z likwidowanych ppgr o coraz gorszej sytuacji produkcyjnej i ekonomicznej.

### **3.3. Zagospodarowanie mienia**

Opracowane i zatwierdzone programy restrukturyzacyjne pozwoliły zaoferować potencjalnym nabywcom i dzierżawcom łącznie 1719,0 tys.ha, z tego 1492,0 tys.ha, tj. 86,8% w 1993 roku. Najwięcej gruntów do sprzedaży i dzierżawy w 1993 r. zaoferowały oddziały terenowe Agencji w Szczecinie - 231,0 tys.ha, Olsztynie - 198,5 tys.ha, Koszalinie - 183,5 tys.ha i Poznaniu - 141,3 tys.ha. Najwyższą efektywność działań restrukturyzacyjnych mierzona stosunkiem procentowym gruntów, na które ustalono kandydatów na kupno lub dzierżawę do gruntów przejętych do Zasobu WRSP odnotowano w oddziałach terenowych Agencji w Łodzi - 64,0% i Szczecinie - 56,3%, a najniższą we Wrocławiu - 9,4% i Rzeszowie - 12,6%.

**W warunkach dekonstrukcji w rolnictwie szczególnie ważne było dotarcie z ofertami Agencji do jak najszerszej rzeszy osób prawnych i fizycznych, w tym także spoza rolnictwa.** Stąd też obok zwyczajowo przyjętego w danym środowisku sposobu ogłaszania informacji o zamierzonych przetargach na sprzedaż i dzierżawę nieruchomości rolnych Skarbu Państwa oraz związanych z nimi składników mienia, stosowano także zasadę ogłaszania tych informacji w prasie lokalnej i centralnej. Łącznie od początku działalności Agencji do końca 1993 r. zamieszczono w prasie 4008 wykazów nieruchomości (w tym 3506 w 1993 r.) oraz 6786 ogłoszeń o przetargach (w tym 6306 w 1993 roku).

W wyniku odbytych 6256 przetargów (w tym 5850 w 1993 r.) ustalono kandydatów na kupno 60,5 tys.ha (46,5 tys.ha w 1993 r.) oraz na dzierżawę 931,9 tys.ha (857,4 tys.ha w 1993 r.). Szczegółowe dane dotyczące przetargów w układzie oddziałów terenowych Agencji zawiera załącznik 14.

W wyniku rozstrzygniętych przetargów ustalono nowych użytkowników na 57,7% oferowanych do sprzedaży lub dzierżawy gruntów. Najwyższą efektywność przeprowadzonych przetargów mierzona stosunkiem procentowym gruntów, na które ustalono kandydatów na kupno lub dzierżawę do gruntów oferowanych osiągnęły oddziały terenowe Agencji w Elblągu - 89,4%, Lublinie - 86,4%, Bydgoszczy - 79,4% i Poznaniu - 76,4%. Najniższą efektywność przetargów odnotowano w oddziałach terenowych Agencji w Olsztynie - 30,8% i Opolu - 33,2%.

**Trudności z wyłonieniem nowych użytkowników na wszystkie oferowane do sprzedaży i dzierżawy grunty wynikały częściowo z braku oferentów a częściowo z konieczności odrzucenia przez komisje przetargowe ofert wyraźnie zaniżonych lub niewiarygodnych, których przyjęcie byłoby sprzeczne z ustawowym obowiązkiem dbałości o mienie Skarbu Państwa.**

Doświadczenia zdobyte w 1992 r. wskazywały, że czynnikiem hamującym procesy prywatyzacyjne jest niedostatek środków finansowych u potencjalnych nabywców oraz trudności z uzyskaniem preferencyjnych kredytów na zakup ziemi oraz w przypadku dzierżawy na wykup majątku obrotowego i ruchomych środków trwałych. Warunki jakich spełnienia Agencja oczekiwała od kontrahentów w zakresie wykupu majątku obrotowego i ruchomych środków trwałych, w tym zwłaszcza wysokość pierwszej raty okazywały się często zbyt wygórowane pomimo preferencyjnego oprocentowania niespłaconych należności. **Na fakt ten podczas oceny działalności Agencji za 1992 r. zwróciły również uwagę Komisja Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Sejmu RP i Komisja Rolnictwa Senatu RP.** W pierwszej połowie 1993 r. Prezes Agencji stosownym rozporządzeniem wprowadził zmiany mające na celu złagodzenie tych warunków. Podstawowym założeniem tych zmian było ustalenie, że przy zachowaniu ramowych zasad, ostateczne warunki wykupu mienia przy dzierżawie nieruchomości rolnych określa komisja przetargowa w porozumieniu z kandydatem na dzierżawcę kierując się warunkami zaproponowanymi w ofercie oraz biorąc pod uwagę wiarygodność kandydata oraz rodzaj sprzedawanego mienia. Przy sprzedaży ratalnej Agencja wymaga od dzierżawców przedstawienia wiarygodnego zabezpieczenia za niespłacone mienie.

W efekcie przeprowadzonych przetargów Agencja sprzedała 58 571 ha, w tym 44 963 ha gruntów pochodzących z byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej i 13 129 ha gruntów z Państwowego Funduszu Ziemi. Ogółem zawarto 8 426 umów sprzedaży gruntów przeznaczonych na cele rolnicze. Były to głównie grunty niezabudowane w przeważającej części o powierzchni do 20 ha, których nabywcami byli rolnicy indywidualni.

Sprzedaż prowadzona była przez wszystkie oddziały terenowe Agencji, jednak największy udział w sprzedaży gruntów ogółem miały oddziały terenowe Agencji w Poznaniu - 24,1 %, Elblągu - 16,5 %, Szczecinie - 11,0 %, Lublinie - 10,6 % i Koszalinie - 5,6 %. Zdecydowaną większość kontrahentów Agencji, gdyż prawie 99 %, stanowiły osoby fizyczne. Blisko 84 % gruntów sprzedano w 1993 r. Szczegółowe dane o sprzedaży w układzie oddziałów terenowych Agencji zawierają załączniki 15 i 16.

Średnia cena sprzedanych gruntów osiągnęła poziom 10,9 mln zł za 1 ha i zawierała się w przedziale od 5,4 mln zł/ha w oddziale terenowym Agencji w Lublinie do 15,9 mln zł/ha w oddziale terenowym Agencji w Opolu. Średnia cena uzyskana w transakcjach sprzedaży była o 17 % wyższa od średniej ceny ewidencyjnej sprzedanych gruntów określonej w oparciu o rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 16 stycznia 1992 r.

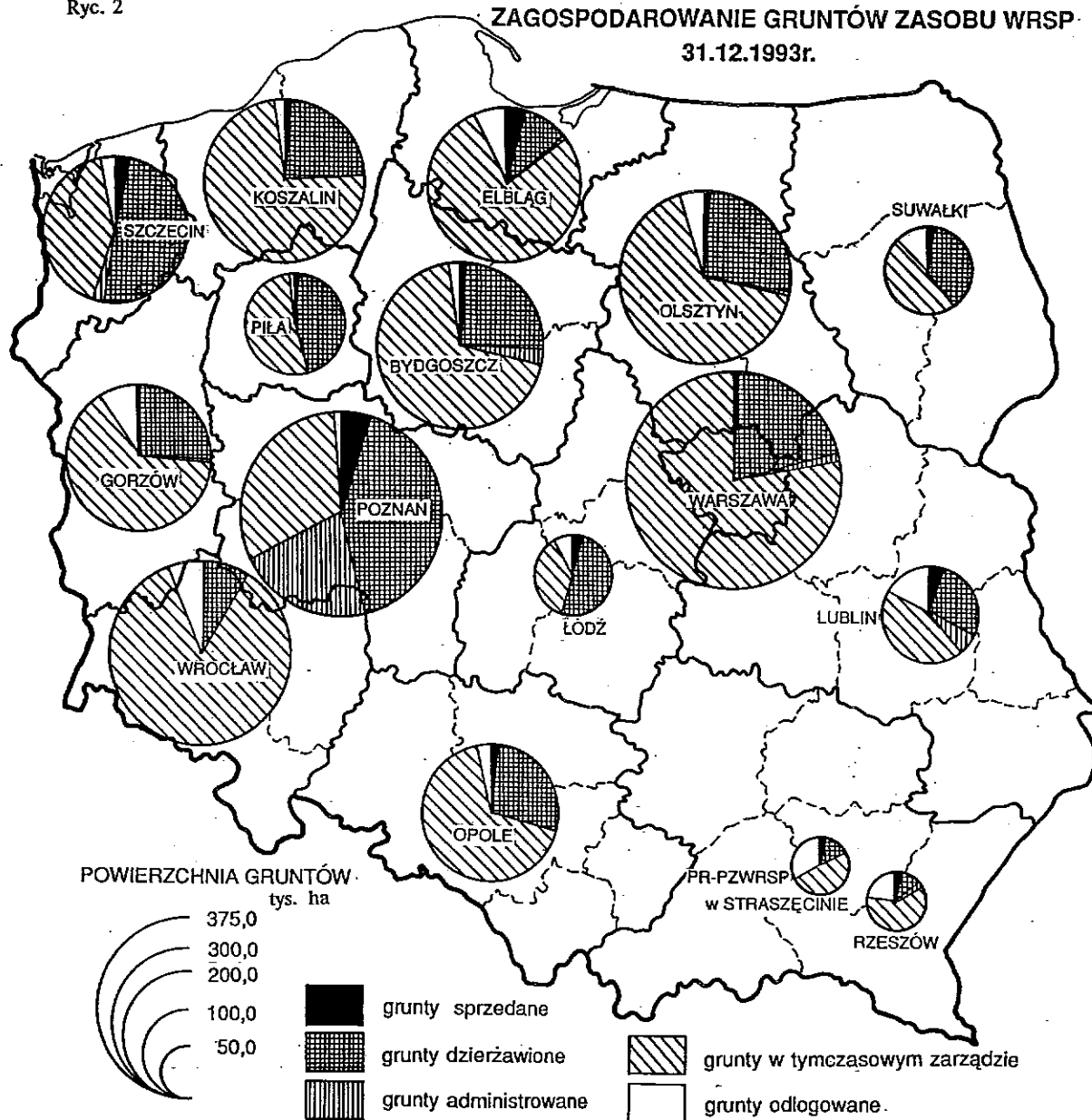
Obok sprzedaży i dzierżawy odrębną formą zagospodarowania nieruchomości rolnych przejętych do Zasobu WRSP było powoływanie jednoosobowych spółek Agencji. Do 31 grudnia 1993 r. zarejestrowano 45 spółek, w tym 37 w oddziale terenowym Agencji w Warszawie na bazie gospodarstw hodowlanych oraz 8 łącznie w pozostałych oddziałach terenowych. Agencja wniosła do spółek w formie aportu między innymi 1240 ha gruntów znajdujących się pod budynkami lub przylegających do nich, 32 mieszkania oraz wydzierżawiła im 70 tys. ha gruntów.

Od początku działalności Agencji do 31 grudnia 1993 r. w sposób trwały poprzez sprzedaż, wniesienie w formie aportu do spółek bądź nieodpłatne przekazanie rozdysponowano łącznie 69 364 ha gruntów, z tego przekazano nieodpłatnie:

- 3 911 ha na rzecz osób prawnych Kościoła Katolickiego,
- 1 629 ha w Zarząd Parkom Narodowym,
- 2 174 ha Lasom Państwowym,
- 498 ha na rzecz osób posiadających działki gruntów w dożywotnim użytkowaniu,
- 625 ha na własność gminie na cele związane z realizacją zadań własnych,
- 716 ha z innych tytułów.

Ryc. 2

ZAGOSPODAROWANIE GRUNTÓW ZASOBU WRSP  
31.12.1993r.



Według stanu na 31 grudnia 1993 r. w Zasobie WRSP znajdowało się 3 230 667 ha gruntów, z czego:

- 27,8% w dzierżawi;
- 2,9% w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa zarządzanych przez administratorów;
- 63,3% w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa zarządzanych przez tymczasowych zarządców;
- 2,4% odłogowało;
- 3,6% znajdowało się w użyczeniu, było użytkowane w sposób bezumowny lub stanowiło grunty w dożywotnim użytkowaniu emerytów i rencistów (grunty oczekujące na formalne zagospodarowanie).

Według stanu na koniec grudnia 1993 roku zawarto 62 273 umów na dzierżawę 899 483 ha gruntów, z czego 90% pochodziło ze zlikwidowanych ppgr, a 10% z PFZ. Największy udział w areale gruntów wydzierżawionych miały oddziały terenowe w Szczecinie - 13,5%, Poznaniu - 13,0%, Olsztynie - 11,2%, Koszalinie - 9,1%, Suwałkach - 8,4%. Spośród wszystkich umów na dzierżawę ponad 93% zawarto w 1993 r. Zdecydowana większość kontrahentów tych umów (96%) stanowiły osoby fizyczne.

Obok podmiotów krajowych o dzierżawę nieruchomości rolnych Skarbu Państwa w nielicznych przypadkach ubiegali się także inwestorzy zagraniczni. Zgodnie z wymogiem ustawy z 19 października 1991 r. (obowiązującym do końca 1994 r., a po nowelizacji ustawy - do końca 1996 r.) podmioty zagraniczne występujące o dzierżawę muszą uzyskać zezwolenie od Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Do końca 1993 r. wystąpiono z 28 wnioskami o zgodę na dzierżawę nieruchomości rolnych (w tym 25 w 1993 r.) spośród których 20 zostało załatwionych pozytywnie. Podmioty zagraniczne, z którymi po wygranych przetargach podpisano umowy to: "Van os Loppersinn BV" z Holandii na dzierżawę Gospodarstwa Rolnego w Kluczewie; "Agriprofin" sp. z o.o. z Włoch na dzierżawę Zakładu rolnego w Nikutowie; "Tarnava" z Holandii i "Berpol" z Niemiec na dzierżawę Gospodarstwa ogrodniczego Wieliszew; Renier Poels z Holandii na dzierżawę 7 ha szklarni Gospodarstwa Ogrodniczego w Szczecinie oraz "Interfarm" z Holandii na dzierżawę Zakładu Rolnego w Krychowie.

Wysokość czynszów dzierżawnych jest bardzo zróżnicowana w zależności od jakości gruntów, wartości dzierżawionych budynków oraz regionalnie kształtującego się popytu. Szczegółowe dane o zagospodarowaniu gruntów poprzez dzierżawę w poszczególnych oddziałach terenowych Agencji zawierają załączniki 17 i 18. Szczególnie interesujące jest



zestawienie grup obszarowych wydzierżawionych gospodarstw. Z zestawienia tego wynika, że 698 osób fizycznych bądź prawnych dzierżawi gospodarstwa o powierzchni od 100 do 500 ha (przeciętnie - 258 ha), 312 (z tego 19 jednoosobowych spółek Agencji) o powierzchni od 500 do 1000 ha (przeciętnie - 700 ha) oraz 159 (z tego 26 jednoosobowych spółek Agencji) o powierzchni powyżej 1000 ha (przeciętnie - 1759 ha).

Zważywszy na to, że przeciętna powierzchnia gruntów przejętego do Zasobu WRSP ppgr wynosiła ponad 2 200 ha, powyższe dane potwierdzają więc, że Agencja poprzez realizację programów restrukturyzacyjnych sprzyja powstawaniu gospodarstw rolnych zarządzanych "z jednej ręki". Z badań przeprowadzonych przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej (W.Guzewicz "Wyniki produkcyjno-ekonomiczne i sytuacja finansowa gospodarstw powstałych w oparciu o mienie po byłych pgr"; IERiGŻ, luty 1994 r.) wynika, że gospodarstwa takie dzięki skróceniu czasu od podjęcia decyzji do jej realizacji, zwartemu rozłogowi pól oraz uruchomieniu nowych mechanizmów motywacyjnych pracy wykazują się zdolnością do efektywnej produkcji. Wśród zbadanych w 1993 r. 67 wielkotowarowych sprywatyzowanych gospodarstw (29 dzierżawione przez spółki pracownicze, 10 dzierżawione przez kadrę menadżerską, 7 dzierżawione przez spółki zewnętrzne, 4 dzierżawione przez osoby fizyczne oraz 4 spółki jednoosobowe Agencji i 7 w administrowaniu) ponad 40% było sprawne ekonomicznie i miało dobrą sytuację finansową (wskaźnik płynności bieżącej powyżej 2). Tylko w 13% badanych gospodarstw proces prywatyzacji nie spowodował wyraźnego wzrostu efektywności gospodarowania (wskaźnik rentowności od 0 do -10, wskaźnik płynności bieżącej między 1 a 2). W opinii IERiGŻ "los wielu gospodarstw z tej grupy będzie uzależniony od prowadzonej polityki Agencji co do wymagalności spłat za wykupiony majątek i rat czynszu dzierżawnego".

W gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa, których racjonalne rozdysponowanie nie jest aktualnie możliwe, a które prawidłowo zarządzane gwarantują uzyskiwanie dobrych wyników ekonomicznych, Agencja ustanawia administratorów na zasadach menadżerskich. Wylanianie administratorów odbywa się w drodze konkursu. W 1993 r. zawarto 42 umowy o administrowanie nieruchomościami rolnymi zorganizowanymi w formie gospodarstw w 9 oddziałach terenowych Agencji. Wykaz gospodarstw w administrowaniu zawiera załącznik 5.

Krótkotrwałą formę nieodpłatnego użytkowania gruntów przez okolicznych rolników, pracowników zlikwidowanych przedsiębiorstw rolnych lub spółek pracowników stanowi tzw. użyczenie. Agencja udostępniła w ten sposób grunty, których z różnych powodów nie mogła zagospodarować w określonych ustawowo formach. Działanie to zmniejszało skalę odłogowania

gruntów, a także umożliwiało złagodzenie skutków bezrobocia wśród pracowników zlikwidowanych ppgr. Biorący grunty w użytkowanie w formie użyczenia zobowiązani byli jedynie do uiszczania podatku rolnego. Na koniec grudnia 1993 r. ta forma zagospodarowania Zasobu WRSP występowała w sześciu oddziałach terenowych Agencji. Szczegółowe dane o zmianach w stanie Zasobu WRSP oraz formach jego zagospodarowania zawierają załączniki 20 i 21.

Agencja zagospodarowuje także gospodarstwa rybackie (obiekty jeziorowe i stawowe). Z mienia znajdującego się w użytkowaniu państwowych gospodarstw rybackich do 31 grudnia 1993 r. przejęto 302 894 ha wód, z czego powierzchnia przejętych jezior stanowi 87%, a stawów 13%. Proces przejmowania mienia gospodarstw rybackich zakończono we wszystkich oddziałach terenowych. Zagospodarowanie przejętych gospodarstw rybackich odbywa się w formie tymczasowego zarządu - 87,7%, administrowania - 5,8% i dzierżawy - 6,4%. Szczegółowe dane dotyczące przejęcia i form zagospodarowania mienia gospodarstw rybackich w układzie oddziałów zawiera załącznik 19.

W związku z całkowitym rozdysponowaniem mienia w wyniku prowadzonych prac prywatyzacyjnych poprzez sprzedaż, dzierżawę i nieodpłatne przekazanie, do końca grudnia 1993 r. likwidacji uległo 253 gospodarstw rolnych Skarbu Państwa, w tym w oddziale terenowym Agencji w Szczecinie - 39, Suwałkach - 32, Łodzi - 26, Poznaniu - 26, Pile - 24, Koszalinie - 20, Lublinie - 17, Wrocławiu - 17, Opolu - 16, Olsztynie - 12, Elblągu - 10, Rzeszowie - 5, Gorzowie - 6, Bydgoszczy - 3. W związku z powyższym liczba gospodarstw rolnych Skarbu Państwa na koniec 1993 r. wynosiła 1304. Szczegółowy wykaz zlikwidowanych gospodarstw zawiera załącznik 7.

#### 4. Gospodarka mieszkaniowa

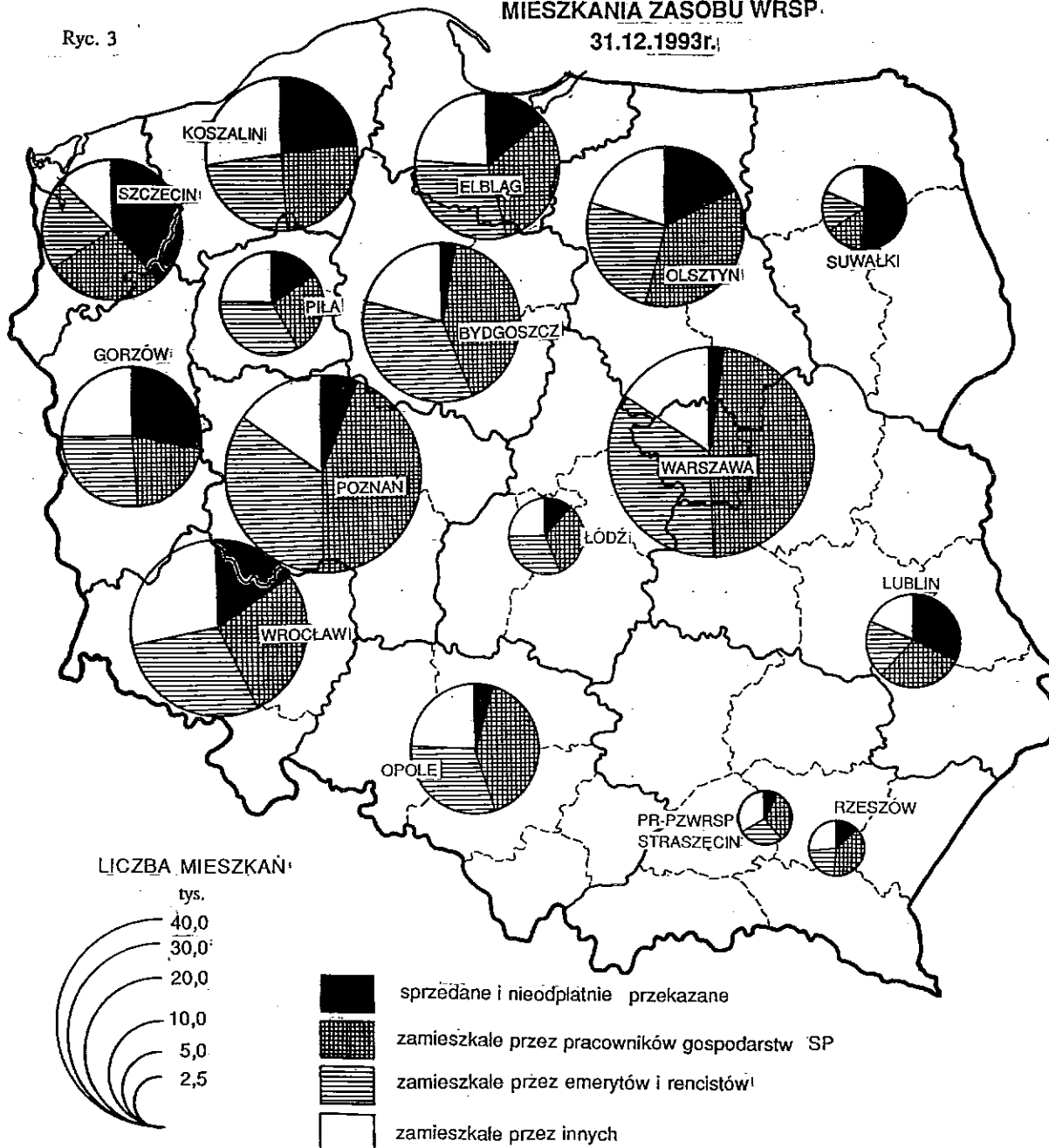
W ramach mienia przejętego, w wyniku likwidacji państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, Agencja przejęła także 276 015 mieszkań, z tego 147 335 w 1993 r. Ważnym dla prowadzonego procesu prywatyzacji państwowego rolnictwa jest możliwość wydzielenia z przejmowanego do Zasobu WRSP mienia mieszkań celem ich sprzedaży najemcom. To ustawowe rozwiązanie umożliwia oddzielenie substancji mieszkaniowej a także obiektów o charakterze socjalnym (przedszkola, żłobki, ośrodki zdrowia, obiekty sportowe) od działalności produkcyjnej prowadzonej w utworzonych w wyniku procesów restrukturyzacyjnych gospodarstwach rolnych. Przygotowanie mieszkań do sprzedaży poprzedzane jest wykonaniem niezbędnych prac o charakterze formalno-prawnym, które w znacznym stopniu determinują tempo ich trwałego rozdysponowania. Z przejętych do Zasobu WRSP mieszkań sprzedano dotychczas 42 228, z czego 3 316 sprzedano w 1992 r., a 38 912 w 1993 r. Mieszkania te sprzedano za 883 865 mln zł, co stanowiło 42% ich wartości według wyceny rzeczoznawców. Różnica ta jest rezultatem stosowania ustawowych ulg przysługujących dotychczasowym najemcom. Sprzedaż mieszkań prowadzona była we wszystkich oddziałach terenowych Agencji z tym, że najwięcej mieszkań sprzedano w oddziale szczecińskim - 7 154, koszalińskim - 5 675, gorzowskim - 4 635, wrocławskim - 4 411, olsztyńskim - 3 983, suwalskim - 3 307. W stosunku do ilości przejętych mieszkań, najwyższe wskaźniki sprzedaży odnotowano w oddziałach terenowych Agencji w Suwałkach (51%), Szczecinie (38%), Lublinie (31%) i Gorzowie Wlkp. (28%), a najniższe w Warszawie (3%), Bydgoszczy (4%) i Opolu (5%).

W 1993 r. nastąpił wyraźny wzrost sprzedaży mieszkań - zwłaszcza w drugim półroczu - co jest efektem podjętych przez Agencję takich działań jak:

- zobowiązanie tymczasowych zarządców do przyspieszenia prac przygotowawczych, tj. wyceny mieszkań, pomiarów geodezyjnych działek pod budynkami mieszkalnymi, gospodarczymi i ogródkami przydomowymi wraz z dokumentacją geodezyjną;
- podjęcie działań informacyjno-wyjaśniających zasady wykupu mieszkań;
- sporządzanie wykazów informujących o wartości poszczególnych mieszkań wraz ze zniżkami przysługującymi najemcom;
- wspieranie inicjatywy i prac przygotowawczych zmierzających do tworzenia przez właścicieli mieszkań spółdzielni mieszkaniowych. Na zlecenie Agencji został opracowany i przekazany do wszystkich oddziałów przykładowy statut spółdzielni mieszkaniowej.

Ryc. 3

**MIESZKANIA ZASOBU WRSP.**  
**31.12.1993r.**



Nabywcy mieszkań zawiązali do końca grudnia 1993 r. 189 spółdzielni mieszkaniowych z czego w oddziale terenowym Agencji w Szczecinie 39, Poznaniu 36, Koszalinie i Lublinie po 22, Wrocławiu 12, Gorzowie i Olsztynie po 11, Warszawie 10, Rzeszowie 6, Opolu i Suwałkach po 5, Łodzi 3, Bydgoszczy, Elblagu, Pile po 2 oraz w PR-P ZWRSP w Straszęcinie 1.

Po uchwaleniu przez Sejm nowelizacji ustawy z dnia 19 października 1991 r., w której (zgodnie z wnioskiem zgłoszonym przez Agencję) rozszerzono krąg osób uprawnionych do nabycia mieszkań na warunkach preferencyjnych oraz po zaaprobowaniu przez Ministra Finansów propozycji Agencji obniżenia stopy oprocentowania rozłożonych na raty spłat należności za nabywane mieszkanie, można oczekiwać dalszego wzrostu dynamiki sprzedaży mieszkań.

Z 233 581 mieszkań jakimi dysponowała Agencja na koniec grudnia 1993 r. 40% zamieszkała była przez pracowników gospodarstw, 35 % przez emerytów i rencistów, 21 % przez innych najemców, a pozostałe 4% to mieszkania nie zasiedlone.

Gospodarka zasobami mieszkaniowymi stwarza wiele problemów technicznych i finansowych. Utrzymanie mieszkań związane jest z koniecznością ponoszenia znacznych nakładów między innymi na remonty urządzeń ciepłowniczych. Z przeprowadzonej analizy kosztów i przychodów związanych z gospodarką mieszkaniową (załącznik 30) wynika, że stopień pokrycia kosztów przez przychody nie przekraczał 60%. **Oznacza to, że w 1993 r. gospodarka mieszkaniowa "obciążyła" Agencję blisko 450 mld zł.** Wysokość tej kwoty wynika z konieczności pokrycia części kosztów utrzymania mieszkań zamieszkałych przez rencistów i emerytów, co jest ustawowym obowiązkiem Agencji ale także z racji stosowania urzędowych cen nośników energii oraz uchylania się części lokatorów od płacenia czynszu.

Oddziały terenowe Agencji opracowały programy działań i harmonogramy niezbędnych remontów związanych z gospodarką mieszkaniową określając niezbędne źródła ich finansowania. Działania te zmierzały również do zagwarantowania dostawy energii ciepłej do mieszkań mimo ogólnych trudności finansowych Agencji.

## 5. Zatrudnienie

W 1350 zlikwidowanych państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej, których mienie przejęto protokolarnie do Zasobu WRSP, w dniu przejęcia zatrudniano 174 515 osób. Realizacja podstawowego zadania Agencji jakim jest tworzenie w oparciu o programy restrukturyzacyjne gospodarstw rolnych, zdolnych do prowadzenia w warunkach gospodarki rynkowej trwale rentownej produkcji, wymagała dostosowania do potrzeb takiej produkcji wszystkich czynników produkcyjnych, w tym także zatrudnienia.

Po zmianach restrukturyzacyjnych zatrudnienie w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa zmniejszyło się o 67 949 osób. Z tej grupy pracowników 27 650 osób podjęło pracę u nowych właścicieli lub dzierżawców, 5 819 osób przeszło na emeryturę lub rentę, a 34 480 osób zostało zwolnionych z pracy lub też nie przyjęło pracy u nowych właścicieli lub dzierżawców. W wyniku tych zmian wskaźnik zatrudnienia na 100 ha gruntów zmniejszył się z 6,6 osób wg stanu na 31.12.1992 r. do 5,8 osób wg stanu na 31.12.1993 r. Szczegółowe dane dotyczące zmian w zatrudnieniu zawiera załącznik 27 i 28.

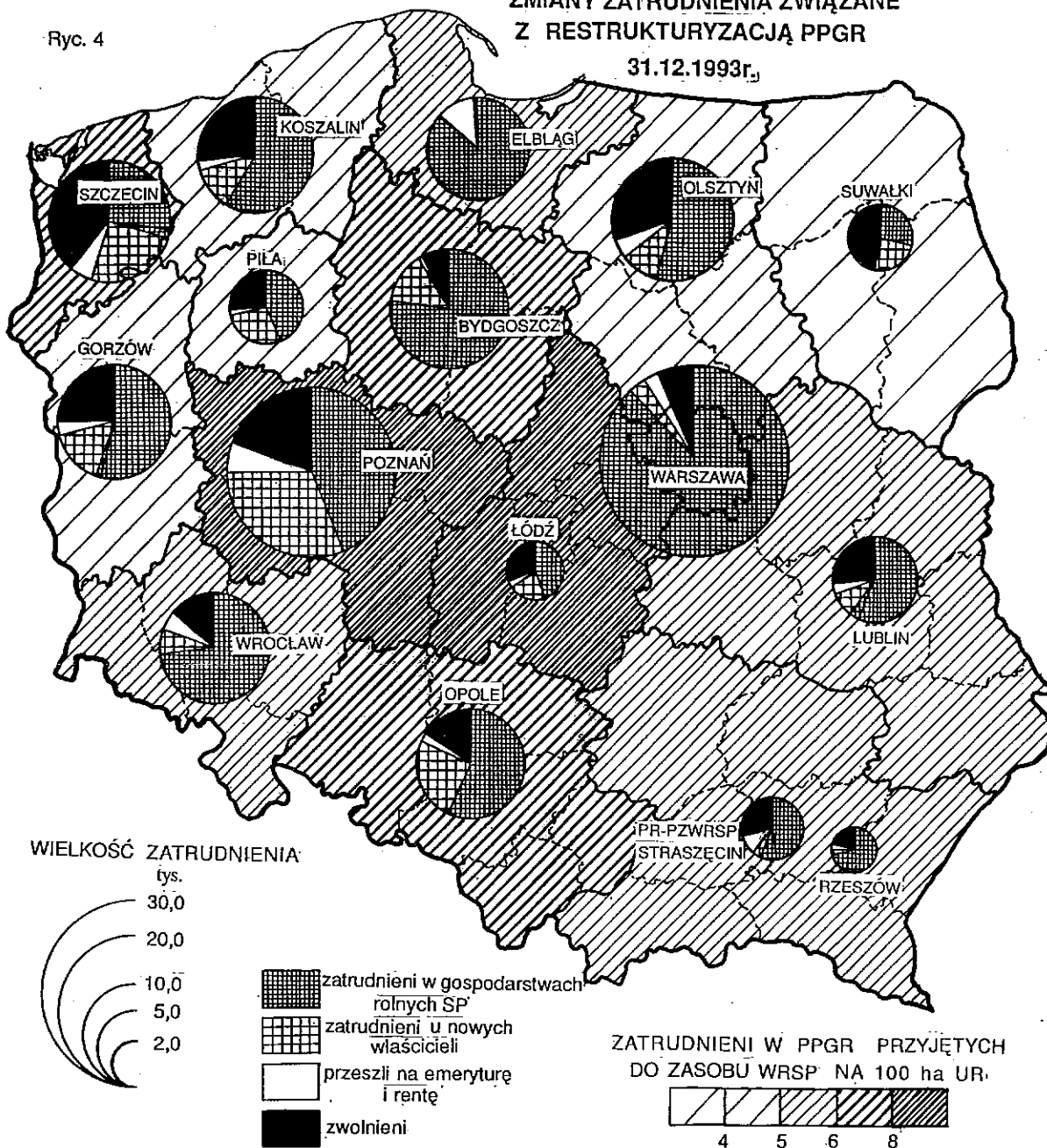
Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa prowadząc proces przekształceń uwzględniała, nałożony na nią ustawą z dnia 19 października 1991 r., obowiązek realizowania niektórych zadań wynikających z polityki państwa, w tym także w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy (art. 6, pkt. 8 ustawy). Po przejęciu mienia po zlikwidowanym przedsiębiorstwie działania Agencji w tym zakresie koncentrowały się na:

- utrzymaniu stanu zatrudnienia do czasu opracowania programu restrukturyzacji mienia po zlikwidowanych ppgr;
- oddziaływaniu na nabywców i dzierżawców nieruchomości rolnych poprzez:
  - a) uznawanie deklarowanej wielkości zatrudnienia jako jednego z kryteriów oceny przy wyborze ofert kupna albo dzierżawy nieruchomości (gospodarstwa);
  - b) sugerowanie nowym pracodawcom, aby składali oferty zatrudnienia pracownikom jeszcze przed formalnym rozwiązaniem umów o pracę z Agencją;
  - c) uwzględnianie w umowach z dzierżawcami możliwości kontynuowania przez nich inwestycji tworzących nowe miejsca pracy;
- zagospodarowaniu odłogowanych gruntów, w tym także poprzez użyczenie ich na okres do końca zbiorów. Z tej formy mieli możliwość korzystania przede wszystkim bezrobotni pracownicy rolni. Według stanu na koniec grudnia 1993 r. blisko 8 tys. ha użytkowanych było w formie użyczenia;

Ryc. 4

# ZMIANY ZATRUDNIENIA ZWIĄZANE Z RESTRUKTURYZACJĄ PPGR

31.12.1993r.



- wyodrębnianiu, w ramach programów restrukturyzacji, gruntów i innego majątku, z przeznaczeniem na rozpoczęcie samodzielnej działalności gospodarczej o charakterze produkcyjnym lub usługowym (np. warsztaty, stacje paliw, mieszalnie pasz, małe przetwórnie, maszyny);
- stosowaniu łagodniejszych warunków nabycia majątku obrotowego z Zasobu WRSP przy dzierżawie nieruchomości rolnych na terenie gmin uznanych za rejony zagrożone szczególnie wysokim bezrobociem strukturalnym;
- wspieraniu pracowników lub byłych pracowników, którzy chcieli rozpocząć działalność na własny rachunek (samodzielnie lub w ramach spółek pracowniczych) na bazie majątku Zasobu WRSP.

W wyniku współdziałania Agencji z Ministerstwem Pracy i Polityki Socjalnej w dniu 1 czerwca 1993 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej i Kierownikiem Urzędu Pracy a Prezesem Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa w sprawie współdziałania w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia wśród pracowników byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej. W myśl zawartego porozumienia Urzędy Pracy zadeklarowały pomoc finansową w formie pożyczek:

- bezrobotnym oraz pracownikom, z którymi rozwiązano lub którym wypowiedziano stosunek pracy w związku z restrukturyzacją byłych ppgr - na podjęcie działalności gospodarczej na własny rachunek na bazie majątku Zasobu WRSP;
- spółkom pracowników - zakładom pracy, prowadzącym działalność gospodarczą na bazie majątku Zasobu WRSP, na utworzenie dodatkowych miejsc pracy dla bezrobotnych;
- gospodarstwom rolnym Skarbu Państwa utworzonym w wyniku restrukturyzacji majątku Zasobu WRSP, na utworzenie dodatkowych miejsc pracy dla bezrobotnych.

Pożyczki te mogą być wykorzystane na:

- zakup majątku trwałego (z wyjątkiem gruntów i innych nieruchomości);
- zakup inwentarza żywego, pasz, nasion, środków ochrony roślin itp.;
- wniesienie udziału do spółki pracowniczej, która podejmie działalność gospodarczą na bazie majątku Zasobu WRSP.

Agencja ze swej strony oprócz wymienionych wyżej działań zobowiązała się do spełnienia roli gwaranta udzielanych pożyczek z Funduszu Pracy oraz podjęcie współpracy w zakresie:

- informowania zainteresowanych o warunkach i możliwościach uzyskania pożyczki;
- opiniowania wniosków o przyznanie pożyczki;
- kontroli wykorzystania pożyczki zgodnie z przeznaczeniem,

a ponadto informowania zwolnionych pracowników o ich sytuacji prawnej w tym zwłaszcza o możliwości podjęcia samodzielnej działalności gospodarczej. W 1993 r. Agencja poręczyła pożyczki z Funduszu Pracy w kwocie 7 mld zł udzielone dzierżawcom mienia Zasobu WRSP.



## **6. Gospodarka finansowa**

Zgodnie z art. 20 ustawy z 19 października 1991 r. podstawowym źródłem dochodów Agencji są należności z tytułu sprzedaży i czynszu za dzierżawę, najem i użytkowanie mienia wchodzącego w skład Zasobu WRSP. W 1993 r. z łącznej sumy 1823 mld zł wpływów Agencji ponad 90 % pochodziło ze sprzedaży, w tym ze sprzedaży gruntów 341 mld zł, majątku trwałego 672 mld zł, majątku obrotowego 627 mld zł. Ze względu na stosowany przez Agencję system sprzedaży ratalnej, wpływy ze sprzedaży stanowiły 53 % wartości mienia Zasobu WRSP sprzedanego w 1993 r. (załącznik 31). Wpływy z czynszów za dzierżawę wraz z opłatami za najem i użytkowanie sięgały 86 mld zł czyli niespełna 5 % ogółu wpływów Agencji (załącznik 32). W stosunku do czynszów wymagalnych w 1993 r. (128 mld zł) pomniejszych o czynsze prolongowane na 1994 r. (10 mld zł) czynsze wpłacone stanowiły 72 %.

Z uzyskanych w 1993 r. dochodów Agencji 60% zostało wydatkowane na obsługę zobowiązań przejętych wraz z mieniem po zlikwidowanych ppgr. Ponad 160 mld zł przeznaczono na pokrycie kosztów prac geodezyjnych, czynności notarialnych i prawnych, wycenę majątku oraz przygotowanie programów restrukturyzacyjnych. Koszty funkcjonowania Agencji czyli wydatki związane z utrzymaniem Biura Prezesa oraz 16 oddziałów terenowych stanowiły niecałe 9% wpływów ogółem i wynosiły 161 mld zł. Z kwoty tej 76 mld zł przeznaczono na wynagrodzenia pracowników Agencji, co stanowiło 4% ogółu wpływów lub 2% wartości sprzedanego mienia (załącznik 33). Z różnicy między wpływami z działalności statutowej a wydatkami statutowymi i kosztami funkcjonowania Agencji w wysokości 175 mld zł w części powiększono środki finansowe Agencji między innymi w celu zabezpieczenia udzielonych gwarancji kredytowych.

### **6.1. Problem zadłużenia przejętego przez Agencję**

Na początku okresu sprawozdawczego 1993 r. zobowiązania Agencji wraz z podległymi jej gospodarstwami Skarbu Państwa sięgały 9 450 mld zł, z czego zobowiązania z tytułu zaciągniętych w poprzednich latach kredytów wynosiły 4 666 mld zł. Wraz z przejętym protokolarnie w 1993 r. mieniem po zlikwidowanych 811 ppgr w skład którego wchodził majątek trwały netto o wartości 30 109 mld zł oraz majątek obrotowy o wartości 5 444 mld zł, przejęte zostały zobowiązania w wysokości 7 547 mld zł, z czego 3 416 mld zł stanowiły kredyty i

pożyczki (załącznik 34). Z porównania tych wielkości z danymi 1992 r. wynika, że przy zbliżonej wartości przejętego majątku trwałego i obrotowego (w 1992 r. wynosiła ona odpowiednio 29 445 i 5 542 mld zł), przejęte zobowiązania były wyższe aż o 23 %. W wyniku tego stopień pokrycia obciążeń przejętym majątkiem obrotowym obniżył się z 90 % na koniec 1992 r. do 80 % na koniec 1993 r.

Wysokość zadłużenia w przeliczeniu na 1 ha gruntów (załącznik 11) przewyższała nie tylko wartość przejętych środków obrotowych, ale także wartość środków trwałych ruchomych. Relacja długu do mienia ruchomego pogarszała się w miarę przejmowania do Zasobu WRSP przedsiębiorstw z coraz gorszą sytuacją ekonomiczną. Szczególnie dużo takich jednostek Agencja musiała przejąć w ostatnich miesiącach 1993 r. Sporządzone szacunki wskazują, że po protokolarnym przejęciu tych gospodarstw do Zasobu WRSP zobowiązania Agencji przekroczą w I kwartale 1994 r. 20 bln zł.

Struktura przejętego wraz z majątkiem zadłużenia, które na koniec 1993 r. na podstawie protokołów przejęcia przedsiębiorstw wynosiło 13,7 bln zł, kształtowała się następująco:

- kredyty i pożyczki	-	48,7 % (z czego 90 % w BGŻ)
- dostawy i zakupy	-	16,5 %
- podatki i opłaty	-	12,6 % (budżety samorządu terytorialnego)
- ubezpieczenia społeczne	-	6,5 % (ZUS)
- zaległe wynagrodzenia	-	1,0 %
- pozostałe zobowiązania	-	14,6 %

Analiza sprawozdań finansowych Agencji sporządzonych na podstawie sprawozdawczości 1299 gospodarstw rolnych Skarbu Państwa oraz oddziałów terenowych Agencji wykazała wzrost zobowiązań na koniec 1993 r. do poziomu 16 830 mld zł, z czego 8 012 mld zł stanowiły kredyty bankowe i pożyczki, 1 534 mld zł zobowiązania wobec ZUS a 2 663 mld zł wobec budżetów. Z zobowiązań ogółem do gospodarstw rolnych Skarbu Państwa "przypisanych" było 15 602 mld zł, a do oddziałów terenowych Agencji - 1 228 mld zł. Należy podkreślić, że z zadłużenia tego aż 11 591 mld zł stanowiły zobowiązania przejęte wraz z mieniem byłych ppgr (jak wspomniano wyżej łącznie przejęto 13,7 bln zł, z czego w 1993 r. - 7,5 bln zł). Część przejętego zadłużenia wraz z narosłymi odsetkami uległo w 1993 r. konwersji na tzw. "nowe zadłużenie" (2,7 bln zł). W większości przypadków jest to zamiana "starego" długu bankowego na "nowe" zobowiązania handlowe.

Jak to wynika z danych zawartych w załączniku 34 przez cały 1993 r. łączna spłata długów i zobowiązań przejętych po zlikwidowanych ppgr wynosiła 4 015 mld zł. Na kwotę tę składa się obsługa przejętego długu przez gospodarstwa rolne Skarbu Państwa w wysokości 2 921 mld zł oraz obsługa długu przez oddziały terenowe Agencji w wysokości 1 094 mld zł.

Od początku działalności Agencji sprawie restrukturyzacji zadłużenia, jako czynnikowi warunkującemu możliwość realizacji ustawowych zadań, nadano najwyższy priorytet.

Rozmiary przejmowanego zadłużenia wykluczały możliwość jego spłaty nie tylko z bezpośredniej działalności produkcyjnej ale także z rozdysponowania przejętego do Zasobu WRSP mienia. Dlatego też Agencja skierowała działania związane z restrukturyzacją zadłużenia na:

- zakończenie i nadzorowanie realizacji umów o restrukturyzację zadłużenia podpisanych z BGŻ na bazie porozumienia z 3 listopada 1992 roku "Wspólne zasady postępowania Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa i BGŻ przy negocjacjach dotyczących restrukturyzacji długu";
- przygotowanie metodyki i zasad wdrożenia bankowych postępowań ugodowych (bpu);
- wdrożenie własnych metod oddłużenia, głównie poprzez realizację zamiany długu na mienie Zasobu WRSP;
- negocjacjach i uzgodnieniach prowadzonych z innymi wierzycielami, w tym reprezentującymi Skarb Państwa (ZUS, Urzędy Skarbowe).

W pierwszym półroczu 1993 r. oceniono stopień wykonania porozumienia w zakresie warunków przejęcia zadłużenia likwidowanych ppgr do Zasobu WRSP. Analiza danych dotyczących warunków podpisanych protokołów (około 500 umów objęło kwotę przeszło 5 bln zł) wykazała, że gospodarstwa są w stanie obsługiwać z bieżących przychodów tylko około 20% zadłużenia. Pozostała część zadłużenia (80%) wymagała przesunięcia na rachunki zawieszone w spłacie jako tzw. "złe długi". Trudna sytuacja BGŻ jako głównego wierzyciela Agencji powodowała jego stosunkowo mało elastyczne podejście do wniosków o ewentualną redukcję lub przynajmniej "zamrożenie" zadłużenia.

Wejście w życie ustawy o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków stworzyło warunki restrukturyzacji zadłużenia przejętego przez Agencję poprzez bankowe postępowania ugodowe.

**Praktyczne uruchamianie i wdrażanie bankowych postępowań ugodowych w szerokiej skali w 1993 r. okazało się niemożliwe. Hamował to brak decyzji o dokapitalizowaniu BGŻ (pierwszą decyzję w tym zakresie Minister Finansów podjął dopiero 29 grudnia 1993 r.).** Pomimo tego, złożono kilkadziesiąt wniosków o wszczęcie bpu, a dwa z nich zostały zaakceptowane przez bank.

Przez cały 1993 rok prowadzone były intensywne prace nad opracowaniem własnych metod oddłużania Zasobu WRSP. W ich wyniku określono zasady, warunki oraz tryb zawierania umów zamiany długu na mienie, przy zachowaniu obowiązującej w Agencji procedury przetargowej. Umowa zamiany długu na mienie mogła być sfinalizowana po wygraniu przetargu przez stronę umowy. Umowy tego typu podpisano z 11 największymi wierzycielami handlowymi Agencji tzn.: Polcoopem, Animexem, ARR, Agrosem, Bankiem Handlowym, Rolpaszem, Pegrolem, Farmexem, BRR oraz Abapolem na łączną kwotę około 1 bln zł.

W ramach zawartych porozumień zadłużenie zostało zredukowane średnio o 30%, z czego do końca roku rozliczono 260 mld zł i uzyskano wpływy gotówkowe w wysokości około 50 mld zł. Realizacja tych umów z jednej strony oddłuża gospodarstwa i prowadzi do zaspokojenia wierzycieli, z drugiej umożliwia znalezienie poważnego inwestora, który poprzez zaangażowanie w produkcję może zapewnić funkcjonowanie gospodarstwa i pobudzić rozwój gospodarczy w regionach o trudnej sytuacji ekonomicznej.

Przejęte zadłużenie stanowi poważne zagrożenie nie tylko dla procesu transformacji rolnictwa państwowego. Uwidacznia się ono także z coraz większą siłą w bieżącej działalności gospodarczej. Brak uregulowania problemu zadłużenia przy pomocy instrumentów o charakterze systemowym, prowadzi do nadmiernego drenażu finansowego restrukturyzowanych gospodarstw, a w konsekwencji powoduje, że powstałe jednostki gospodarcze nie mogły wykorzystać swoich potencjalnych możliwości. Podejmowane przez Agencję próby rozwiązania tego problemu prowadzone były w niesprzyjających warunkach. Brak regulacji prawnych, niekorzystne rozstrzygnięcia wątpliwości formalno-prawnych co do zakresu odpowiedzialności Agencji za przejęte długi, ciągła presja wierzycieli na egzekwowanie swoich należności blokowały podejmowanie skutecznych działań prowadzących do restrukturyzacji długu.

Z powodu znacznego nasilania się działań różnych wierzycieli, AWRSP występowała do właściwych urzędów celem uniknięcia egzekucji z tytułu zobowiązań przejętych po zlikwidowanych ppgr. Znalazło to zrozumienie i doprowadziło do wstrzymania przymusowej egzekucji przez ZUS oraz Ministerstwo Finansów. Niestety, nie we wszystkich przypadkach działanie to

okazało się skuteczne. Egzekucje swoich należności prowadzone przez Zakłady Energetyczne i niektóre banki okazywały się niejednokrotnie bardzo dotkliwe nie tylko dla gospodarstw rolnych Skarbu Państwa, ale też dla samej Agencji.

Do czasu nowelizacji ustawy z 19 października 1991 r. Agencja odpowiadała całym mieniem za przejęte zadłużenie, a egzekucja mogła być prowadzona z całego majątku Agencji bez względu na miejsce jego powstania. Rodziło to określone zagrożenie dla finansowego bezpieczeństwa Agencji. Z tych właśnie powodów Agencja wystąpiła do Ministra Finansów o wydanie rozporządzenia wyłączającego spod egzekucji jej rachunki bankowe. Rozporządzenie to zaczęło obowiązywać od 28 lipca 1993 r. Dopiero ustawa z 29 grudnia 1993 r. wprowadziła racjonalną zasadę, według której przymusowa egzekucja długu może się odbywać tylko z mienia tych gospodarstw, których majątek jest długiem obciążony.

## **6.2. Przedsięwzięcia związane z finansowaniem bieżącej działalności gospodarstw rolnych Skarbu Państwa**

Poważnym problemem od chwili przejęcia gospodarstw do Zasobu WRSP było bieżące finansowanie ich działalności. Wynikało to nie tylko z trudnej sytuacji ekonomicznej wielu gospodarstw ale także ustawy Prawo Bankowe określającej wskaźnik koncentracji kredytów. Ponieważ wszystkie gospodarstwa rolne Skarbu Państwa traktowane były przez banki jako jeden kredytobiorca, kredyty dla tych gospodarstw nie mogły przekroczyć 15 % funduszy własnych banku. Główny bank kredytujący, jakim był BGŻ, z tego właśnie powodu musiał ograniczyć dostępność kredytów dla gospodarstw rolnych Skarbu Państwa. Zawarta między BGŻ i Agencją umowa dawała możliwość kredytowania gospodarstw Skarbu Państwa początkowo do 1 bln zł. Kwota ta została następnie zmniejszona przez bank do 843 mld zł a ostatecznie do 561 mld zł.

Zawarta z BGŻ umowa oznaczała konieczność limitowania dostępu do kredytu dla poszczególnych gospodarstw, a także potrzebę poszukiwania alternatywnych źródeł finansowania w innych bankach. Agencja doprowadziła do zawarcia umów o kredytowanie gospodarstw rolnych Skarbu Państwa z Powszechnym Bankiem Kredytowym i Bankiem Promocji Eksportu "Animex - Bank". Stan zobowiązań kredytowych na koniec 1993 r., zaciągniętych przez gospodarstwa rolne Skarbu Państwa z upoważnienia Agencji przedstawia załącznik 35.

Z zaciągniętych w 1993 r. przez gospodarstwa rolne Skarbu Państwa 827 mld zł "nowych" kredytów spłacono 519 mld zł, a zadłużenie na koniec roku wynosiło 308 mld zł. Z sumy tej 121 mld zł stanowiły tzw. kredyty suszowe, 7 mld zł kredyty na zakup nawozów, 180 mld zł inne kredyty obrotowe i długoterminowe. Z "nowego" zadłużenia na 31 grudnia 1993 r. kredyty wymagalne (wg umów kredytowych) wynosiły 147 mld zł, z czego 121 mld zł zostało przekwalifikowane na kredyty z prolongowanym terminem płatności, a 26 mld zł zostało przez banki uznane za kredyty przeterminowane.

Agencja aktywnie poszukiwała także "pozabankowych" źródeł środków finansowych. Mimo ustaleń Rady Ministrów dotyczących udziału Agencji w podziale środków Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużania Rolnictwa oraz mimo negocjacji prowadzonych z Biurem Funduszu, nie uzyskano pozytywnych rozstrzygnięć z tym zakresie. Odrębny nurt tych rozmów dotyczył finansowania restrukturyzacji i oddłużenia specjalistycznych gospodarstw hodowli roślin i zwierząt funkcjonujących w warszawskim oddziale Agencji.

Jedną z form wspierania działalności produkcyjnej gospodarstw rolnych Skarbu Państwa oraz dzierżawców były poręczenia kredytowe. W 1993 r. Agencja udzieliła poręczeń kredytowych na kwotę 302 mld zł. Na koniec 1993 r. poręczenia czynne wynosiły 216 mld zł z czego poręczenia podmiotów zewnętrznych, zwiększające poziom zobowiązań Agencji - 88 mld zł, a poręczenia handlowe - 45 mld zł. Poręczenia handlowe dotyczyły głównie zaliczek udzielanych gospodarstwom rolnym Skarbu Państwa przez jednostki handlowe na poczet dostaw płodów rolnych. W poręczeniach zewnętrznych 7 mld zł stanowiły poręczenia pożyczek z Funduszu Pracy udzielonych dzierżawcom mienia Zasobu WRSP.

### **6.3. Wyniki finansowe gospodarstw rolnych Skarbu Państwa**

Trudność analizy czynników kształtujących sytuację finansową gospodarstw rolnych Skarbu Państwa wynikała z faktu, że ponad połowa z nich funkcjonowała przez kilka miesięcy 1993 r. jako ppgr lub gospodarstwa w tymczasowym zarządzie oczekujące na protokolarne przejęcie do Zasobu WRSP. Niemożliwe było zatem oddzielenie wpływu tego okresu od skutków włączenia gospodarstwa do Zasobu WRSP. W zdecydowanej większości przypadków ekonomiczny stan gospodarstw przed przejęciem determinował wyniki finansowe odnotowane w bilansie zamykającym rok kalendarzowy.

Z danych umieszczonych w załączniku 36 wynika, że na 1299 gospodarstw rolnych Skarbu Państwa, które sporządziły bilans, aż 922 czyli 71% wykazało straty. Straty te sięgały 4 415 mld zł co oznacza, że w przeliczeniu na jedno gospodarstwo strata wynosiła około 4,8 mld zł (w gospodarstwach oddziału terenowego w Gorzowie Wielkopolskim nawet 6,9 mld zł). Z drugiej strony 369 gospodarstw (28%) wygospodarowało w 1993 r. zysk wynoszący 777 mld zł, a 8 gospodarstw zamknęło rok zerowym wynikiem finansowym. Najlepsze rezultaty osiągnęły gospodarstwa rolne Skarbu Państwa położone w województwach objętych działaniem oddziału terenowego Agencji w Opolu, które jako jedyne w kraju osiągnęły razem dodatni wynik finansowy. Analizując wyniki finansowe gospodarstw rolnych Skarbu Państwa, które łącznie przyniosły stratę w wysokości 3 631 mld zł należy zauważyć, że gospodarstwa te w celu ograniczenia negatywnych następstw wzrastającego stanu zobowiązań uregulowały 2 921 mld zł długów, jakie ciążyły na nich jeszcze przed przejęciem do Zasobu WRSP.

W 1993 r. odnotowane zostały po raz pierwszy wyniki finansowe jednoosobowych spółek Agencji. Z 45 takich spółek tylko 16 zarejestrowano przed końcem czerwca 1993 r. i tylko one zobowiązane były do sporządzenia bilansu. Bilanse takie przygotowano jednak w 26 spółkach. Wynika z nich, że 6 z nich zamknęło rok ze stratami wynoszącymi 13,8 mld zł. Pozostałe wykazały zysk w wysokości 32,5 mld zł i był on bardzo zróżnicowany. Jego poziom wahał się od 9,8 mld zł w Kutnowskiej HBC do zaledwie 35 mln zł w HR Borów.

## 7. Współpraca z zagranicą

Zgodnie z uprzednimi ustaleniami, w 1993 r. zrealizowano projekty pięciu pilotowych programów restrukturyzacyjnych, które finansowano ze środków pomocowych PHARE. W ramach projektów objętych memorandum finansowym (FM) PHARE sporządzono też analizę i przeprowadzono prace programistyczne służące rejestracji obrotu ziemią. Rozpoczęta została realizacja wybranych projektów objętych FM 1992, w tym wyłoniono dostawcę pierwszej partii sprzętu komputerowego przeznaczonego na wyposażenie AWRSP. Program wykorzystania środków FM, który złożono w 1993 roku w Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa (FAPA), ma być zatwierdzony dopiero w 1994 roku. Dlatego też Agencja czyniła starania w pozyskiwaniu także innych źródeł finansowania, np. przy pracach programistycznych dla ewidencji oraz restrukturyzacji zadłużenia.

Kontynuowano nawiązane wcześniej kontakty z międzynarodowymi instytucjami finansowymi: Bankiem Światowym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, Międzynarodową Korporacją Finansową oraz z zagranicznymi odpowiednikami Agencji - Treuhandanstalt i BVVG w Niemczech. W 1993 r. poszerzono krąg partnerów współpracy m.in. o organizacje systemu Narodów Zjednoczonych - UNCTAD i UNIDO, organizacje pozarządowe - VOCA (Volunteers Overseas Cooperative Assistance) itp. Dążąc do pozyskiwania nowych źródeł finansowych wspomagających prywatyzację mienia pochodzącego z Zasobu WRSP, Agencja prowadziła z Bankiem Światowym rozmowy dotyczące ułatwienia dzierżawcom dostępu do linii kredytowych. Nie udało się jednak uzyskać zgodności poglądów, gdyż Bank Światowy nadal stoi na stanowisku, że jego linie kredytowe nie mogą służyć wykupowi już istniejących składników majątkowych. Ponieważ linie kredytowe BŚ są nie tylko trudno dostępne ale także stosunkowo mało atrakcyjne, Agencja podjęła działania zmierzające do pozyskania i przekazania zainteresowanym informacji o alternatywnych źródłach finansowania np. pożyczkach preferencyjnych funduszy inwestycyjnych.

Prowadzono rozmowy z Bankiem Światowym mające na celu określenie możliwości wsparcia Agencji kredytem na realizację programu aktywizacji zawodowej i ograniczenia bezrobocia przy równoczesnym wykorzystaniu mienia z Zasobu WRSP. Kontynuowano, skierowaną na partnerów zagranicznych, działalność informacyjną o warunkach inwestowania i możliwościach uczestniczenia podmiotów zagranicznych w przekształceniach realizowanych przez Agencję.



## **8. Struktura i stan organizacyjny Agencji**

W 1993 r. nastąpiła stabilizacja stanu organizacyjnego Biura Prezesa, który w stosunku do 1992 r. nie uległ większym zmianom. W dalszym ciągu działa siedem zespołów, a w nich wyodrębnione są sekcje oraz samodzielne stanowiska pracy. Skutkiem stopniowego rozszerzenia zakresu prowadzonych prac (np. współpraca z zagranicą, informatyka) oraz znacznego zwiększenia ich ilości, nastąpił jednak wzrost obsady kadrowej w Biurze Prezesa. Według stanu na dzień 31 grudnia 1993 r. było w nim zatrudnionych 118 pracowników.

Określone w Zarządzeniu Nr 3/92 Prezesa Agencji z dnia 18 marca 1992 r. ilość i teren działania oddziałów terenowych Agencji - w 1993 r. uległy zmianie. Zarządzeniem Prezesa Agencji Nr 8/93 z dnia 15 czerwca 1993 r. podjętym na mocy rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1993 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie nadania Statutu Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa - powołano piętnasty Oddział Terenowy AWRSP w Pile, który objął swoim działaniem teren województwa pilskiego. Tym samym Oddział Terenowy w Bydgoszczy działa na terenie województw: bydgoskiego, toruńskiego i włocławskiego.

Struktura organizacyjna poszczególnych oddziałów terenowych nie uległa zasadniczym zmianom, ale w miarę zaistniałych potrzeb była dostosowywana do realizowanych zadań statutowych. W celu zbliżenia działalności Agencji do osób zainteresowanych zakupami lub dzierżawami gospodarstw - w oddziałach terenowych tworzone są zamiejscowe sekcje lub samodzielne stanowiska pracy. Dzięki tym posunięciom organizacyjnym Agencja uzyskuje możliwość operatywniejszego działania w terenie, a zarazem szerszego dotarcia do klientów.

Zwiększenie ilości prowadzonych spraw przez oddziały terenowe, wprowadzenie nowych tematów oraz rozszerzenie zakresu działania Agencji, szczególnie w zakresie finansów (negocjacje z bankami), spowodowało w konsekwencji wzrost zatrudnienia. Według stanu na dzień 31 grudnia 1993 r. w 15 oddziałach terenowych zatrudnionych było 725 osób, tj. przeciętnie 48 osób w jednym oddziale terenowym. Należy jednak dodać, że średniorocznie oddziały terenowe wykorzystywały 616 etatów, tj. 41 etatów na jeden oddział terenowy. W dalszym ciągu przy zatrudnianiu nowych pracowników preferowane jest wykształcenie prawnicze, ekonomiczno-rolne i geodezyjne. Zatrudniani są również pracownicy z wykształceniem specjalistycznym, tj. informatycy, archiwiści itp.

W skład Biura Prezesa Agencji wchodzi następujące jednostki:

- Zespół Organizacyjny,
- Zespół Gospodarowania Zasobem,
- Zespół Ewidencji i Analiz,
- Zespół Finansowy,
- Zespół Księgowości,
- Zespół Prawny,
- Zespół Kontroli Wewnętrznej.

Zakresy działania zespołów odpowiadają tematycznie zadaniom Agencji określonym w ustawie z 19 października 1991 r. W skład zespołów wchodzi sekcje i samodzielne stanowiska pracy. Pracą poszczególnych zespołów kierują dyrektorzy. Wewnętrzne komórki organizacyjne tworzy i likwiduje Prezes na wniosek dyrektorów zespołów.

Zgodnie z treścią wzorcowego regulaminu oddziału terenowego, w strukturze organizacyjnej oddziału występują:

- Sekcja Organizacyjno-Prawna,
- Sekcja Gospodarowania Zasobem,
- Sekcja Ewidencji i Analiz,
- Sekcja Finansowo-Księgowa.

Za pracę sekcji w oddziałach terenowych odpowiedzialni są ich kierownicy. W strukturze oddziałów mogą być tworzone także samodzielne stanowiska pracy.

Ponadto, zarządzeniem Prezesa Agencji utworzono odrębną jednostkę organizacyjną Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w Straszęcinie, kierowane przez tymczasowego zarządcę. Podmiotowi temu ze względu na jego rozmiar i zasięg (23 wyodrębnione organizacyjnie i samobilansujące się zakłady położone w 13 województwach) nadano charakter zbliżony do statusu samodzielnego przedsiębiorstwa. W zasadniczy sposób odróżnia to tę jednostkę od tworzonych, z chwilą likwidacji ppgr, gospodarstw rolnych Skarbu Państwa, które pozbawione są osobowości prawnej. Szczegółową organizację i zasady działania przedsiębiorstwa określił jego regulamin organizacyjny sporządzony przez tymczasowego zarządcę i zatwierdzony przez Prezesa Agencji.

Istniejąca, ramowo określona struktura sekcji wraz z elementem elastyczności (ekspozytury, samodzielne stanowiska pracy) umożliwia dopasowanie organizacji do wymogów lokalnej specyfiki działania a jednocześnie zapewnia dyscyplinowanie finansowe oddziałów pod względem osobowego funduszu płac.

### **8.1. Działalność szkoleniowa**

Szkolenia realizowane przez Biuro Prezesa i oddziały terenowe Agencji w 1993 r. służyły:

- wspieraniu działań związanych z restrukturyzacją i prywatyzacją gospodarstw rolnych Skarbu Państwa;
- przekazaniu szerokiemu gronu zainteresowanych informacji o problematyce przekształceń własnościowych realizowanych przez Agencję;
- poszerzaniu i aktualizacji wiedzy fachowej pracowników Agencji;
- przygotowywaniu kadry do zarządzania jednoosobowymi spółkami Agencji.

W tematyce szkoleń dominowały zagadnienia dotyczące aktualnych problemów przejmowania i zagospodarowania mienia. Wiele uwagi poświęcono gospodarstwom rybackim i szklarniowym. Omawiano tematy związane z restrukturyzacją zadłużenia gospodarstw rolnych Skarbu Państwa, zasadami i procedurą prowadzenia postępowania ugodowego z bankami, zasadami sprzedaży mieszkań, zasadami kredytowania gospodarstw rolnych Skarbu Państwa, tworzeniem spółdzielni mieszkaniowych, problemami prawnymi związanymi z wykładnią ustawy z 19 października 1991 r., zmianami i bieżącymi problemami rachunkowości i księgowości w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa oraz jednoosobowych spółkach Agencji, metodyką oceny działalności gospodarstw rolnych Skarbu Państwa. W ramach tych szkoleń odbył się także cykl spotkań konsultacyjnych na temat aplikacji systemu informatycznego.

Szkolenia informacyjne organizowane przez Biuro Prezesa i oddziały terenowe Agencji dla rolników, związków zawodowych i przedstawicieli samorządów terytorialnych oraz pracowników likwidowanych ppgr związane były tematycznie z aktywizacją przejmowania mienia i zagospodarowania majątkiem AWRSP poprzez tworzenie spółek pracowniczych.

Szereg przedsięwzięć szkoleniowych związanych było z poszerzaniem i doskonaleniem wiedzy fachowej pracowników Agencji. Były to uczestnictwa w kursach doskonalących organizowanych przez specjalistyczne firmy szkoleniowe oraz w konferencjach i seminariach naukowych. Pracownicy Agencji uczestniczyli czynnie w 16 konferencjach naukowych, m.in. obejmujących tematy: gospodarki żywnościowej w regionach karpackim; ekonomicznych i społecznych aspektów przekształceń własnościowych w Bieszczadach; rolnictwa polskiego w procesie integracji z Unią Europejską; zagospodarowania mienia likwidowanych gospodarstw rolnych województwa suwalskiego; bezrobocia agrarnego w procesie przekształceń własnościowych w rolnictwie; przekształceń własnościowych w rolnictwie

województwa olsztyńskiego; techniki pozyskiwania zagranicznych kredytów inwestycyjnych; restrukturyzacji sektora państwowego w rolnictwie Europy Środkowej i Wschodniej; sytuacji produkcyjno-ekonomicznej polskiego rolnictwa w 1992 r. i jej prognozy na 1993 rok.

Istotną rolę w realizowaniu przez Agencję jej bieżących działań pełnił cykl szkoleń związanych z przygotowaniem pracowników do wykonania najbardziej aktualnych zadań. Były to między innymi szkolenia organizowane dla kandydatów na członków rad nadzorczych oraz prezesów jednoosobowych spółek Agencji. Ponadto organizowano różne przedsięwzięcia szkoleniowe na wnioski jednostek organizacyjnych Agencji np. szkolenia poświęcone tematyce przejmowania i rozdysponowania mienia.

Ogółem w 1993 r. w zorganizowanych 212 przedsięwzięciach szkoleniowych uczestniczyło przeszło 6500 osób. Znaczna część programu szkoleniowego w 1994 r. związana będzie z przygotowywaniem kadry zarządzającej gospodarstwami rolnymi Skarbu Państwa.

## **8.2. Kontrola wewnętrzna**

Podstawowym aktem normującym system kontroli wewnętrznej w Agencji, jest statut Agencji, stanowiący załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 16 marca 1992 r. Na podstawie statutu, Prezes Agencji zarządzeniem nr 13/92 z 31 lipca 1992 r. wprowadził instrukcję wykonywania kontroli wewnętrznej w Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Czynności kontrolne wykonują:

- pracownicy na stanowiskach kierowniczych w Agencji, w postaci kontroli funkcjonalnej;
- Zespół Kontroli Wewnętrznej w Biurze Prezesa - instytucjonalna komórka organizacyjna powołana do badań kontrolnych.

Kontroli wewnętrznej podlegają komórki organizacyjne Agencji, tymczasowi zarządcy, państwowe jednostki organizacyjne, którym Agencja przekazała mienie Skarbu Państwa w zarząd oraz dzierżawcy i administratorzy w zakresie ich obowiązków wobec Agencji wynikających z zawartych umów.

W 1993 r. czynnościami kontrolnymi objęto wszystkie oddziały terenowe Agencji, PR-P w Straszęcinie oraz wybrane gospodarstwa rolne Skarbu Państwa. Badano realizację przez oddziały terenowe określonych zadań wynikających z ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, a w szczególności:

- programy restrukturyzacji gospodarstw rolnych;
- stosowane zasady wycen nieruchomości, ruchomych środków trwałych, zasiewów i inwentarza, sposób zlecania, koszty wycen oraz ich weryfikacji;
- prawidłowość przeprowadzania przetargów na dzierżawę i sprzedaż nieruchomości;
- realizację umów dzierżawy, umów kupna-sprzedaży majątku obrotowego i ruchomych środków trwałych oraz nieruchomości;
- terminowość wpłat czynszów dzierżawnych, spłat rat z tytułu wykupionego przez dzierżawców majątku ruchomego i obrotowego oraz rat z tytułu zakupu nieruchomości;
- przestrzeganie przez oddziały terenowe obowiązującej w Agencji procedury w zakresie udzielania pełnomocnictw dla tymczasowych zarządców na zaciąganie kredytów oraz udzielanie przez oddziały terenowe gwarancji kredytowych i poręczeń;
- wykorzystanie limitów kredytowych przyznanych dla poszczególnych oddziałów przez Biuro Prezesa;
- realizację zarządzenia nr 3/93 Prezesa Agencji w sprawie zasad przepływów pieniężnych w Agencji.

Nadto badano sprawy związane ze skargami, listami i wnioskami dotyczącymi działalności jednostek organizacyjnych Agencji oraz tymczasowych zarządców, dzierżawców i administratorów.

Wyniki z przeprowadzonych badań przekazywano Prezesowi Agencji, a stwierdzone nieprawidłowości zalecano do usunięcia kontrolowanym. Wyniki te były również wykorzystywane przy doskonaleniu uregulowań prawnych oraz wydawaniu stosownych poleceń Prezesa Agencji usprawniających realizację ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

## 9. Utrudnienia i zagrożenia występujące w realizacji zadań statutowych

Przekształceniom państwowego rolnictwa w 1993 r. towarzyszyły utrudnienia o charakterze legislacyjnym i ekonomicznym, które w istotnym stopniu ograniczały zakres i tempo tych przekształceń. Wprawdzie znaczna część tych utrudnień została usunięta poprzez nowelizację ustawy z 19 października 1991 r., ale pozostałe stanowią zagrożenie dla działalności Agencji w przyszłości. Poniżej zamieszczono najważniejsze z tych zagrożeń.

- a) Działalności Agencji towarzyszy wciąż nie rozwiązany problem zadłużenia. Sytuacja, która już obecnie jest niezwykle trudna może ulec dalszemu pogorszeniu. Z końcem 1993 roku, realizując ustawę z 19 października 1991 roku, przejęto grupę najbardziej zdewastowanych byłych ppgr. Ponadto dokonana nowelizacja umarza z mocy prawa toczące się postępowania upadłościowe, co oznacza konieczność przejęcia zadłużenia gospodarstw postawionych w stan upadłości. Sporządzane szacunki wskazują, że przy uwzględnieniu zobowiązań tych gospodarstw oraz naliczeniu odsetek od już przejętego długu, zobowiązania Agencji przekroczą w pierwszym kwartale 1994 r. kwotę 20 bln zł. Nie tylko spłata lecz nawet bieżąca obsługa takiego zadłużenia, bez systemowego uregulowania wydaje się nierealna. Wprowadzane dotąd rozwiązania ze względu na swój charakter i zakres są niewystarczające. Nowelizacja ustawy ograniczyła możliwości przymusowej egzekucji tylko do gospodarstw, w których zadłużenie powstało. Podjęto także decyzję o dokapitalizowaniu BGŻ. Jeżeli jednak z decyzją tą nie będą związane środki budżetowe w wysokości gwarantującej istotną restrukturyzację długów byłych ppgr, Agencji zagraża utrata płynności finansowej oraz zablokowanie działań w zakresie jej podstawowych funkcji jakimi są restrukturyzacja i prywatyzacja mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
- b) Jednym z głównych problemów hamujących procesy prywatyzacyjne pozostaje niedostatek środków finansowych u potencjalnych nabywców. Towarzyszą temu trudności z uzyskaniem preferencyjnych kredytów na zakup ziemi jak też na wykup majątku obrotowego i ruchomych środków trwałych w przypadku dzierżawy gruntów. Mimo wprowadzenia przez Agencję korzystnych zasad wykupu mienia (spłaty ratalne, niskie oprocentowanie) bariera finansowa powstająca już na starcie nowych podmiotów gospodarczych skutecznie ograniczała grono kontrahentów.

- c) Nowym zjawiskiem, z jakim zetknęła się Agencja w 1993 r., w relatywnie niewielkim zakresie, ale które może się okazać w 1994 r. jednym z największych jej problemów, jest egzekwowanie warunków zawartych umów, w szczególności windykacja opłat z tytułu użytkowania mienia lub jego wykupu. Mimo, że w trakcie przetargów sporo uwagi poświęcano ustaleniom wiarygodności kandydatów na dzierżawców i nabywców mienia (było to jedno z kryteriów wyboru ofert) w coraz liczniejszych przypadkach zaproponowane przez uczestników przetargów warunki okazują się dla nich obecnie zbyt trudne do zrealizowania. Agencja stara się podchodzić do tego zjawiska elastycznie, tak aby tylko w nie rokujących nadziei na poprawę przypadkach przejmować wydzierżawione mienie z powrotem do Zasobu WRSP. Tam gdzie jest to uzasadnione sporządzane są aneksy do umowy dostosowujące sposób i terminy płatności do realnych możliwości dzierżawców. Nie jest jednak zmieniana łączna wartość należności, gdyż zakłócałoby to cały system ustalania cen i wyboru kontrahentów. Skala zwrotu mienia do Zasobu WRSP w 1994 r. od niesolidnych kontrahentów jest trudna do oszacowania.
- d) Bieżąca działalność produkcyjna prowadzona przez gospodarstwa rolne Skarbu Państwa jest i prawdopodobnie w wielu obiektach będzie nadal zagrożona w wyniku ograniczeń w dostępie do kredytów, w tym szczególnie kredytów obrotowych niezbędnych do podtrzymania i rozwoju produkcji. Nadal dominującym kredytodawcą pozostaje BGŻ czyli bank znajdujący się w dość trudnej sytuacji ekonomicznej.
- e) Sytuacja ekonomiczna gospodarstw rolnych Skarbu Państwa nadal silnie związana jest z sytuacją społeczną i polityczną. Przekształcenia strukturalne i własnościowe stanowią podatny grunt dla negatywnych zjawisk społecznych. Dotychczasowe doświadczenia Agencji dowodzą, że obok obiektywnych powodów często były one także prowokowane przez nieodpowiedzialne wystąpienia polityczne. Mimo podtrzymania przez parlament przyjętych w ustawie z 19 października 1991 r. kierunków i form przekształceń oraz zobowiązania Prezesa Agencji przez Radę Ministrów do kontynuacji dotychczasowych kierunków restrukturyzacji i prywatyzacji mienia, Agencja nie uniknęła i zapewne nie uniknie w przyszłości krytyki i bezpodstawnych oskarżeń. Jest to jednak specyficzny "koszt" przekształceń własnościowych nie tylko w obszarze rolnictwa.
- f) Jedną z większych trudności w działalności związanej z prywatyzowaniem mienia jest nie rozstrzygnięta kwestia reprivatyzacji. W niektórych przypadkach roszczenia byłych właścicieli dotyczą całych gospodarstw. Uniemożliwia to trwałe zagospodarowanie tych obiektów w sposób przewidziany ustawą. Nowelizacja z 29 grudnia 1993 r. wyjaśniła co

prawda sprawę zwrotu mienia "zabużanom" (Agencja nie rozlicza tych zobowiązań), to w odniesieniu do roszczeń byłych właścicieli, mimo braku systemowych rozstrzygnięć, zobligowano Agencję do zachowania rezerwy nieruchomości na poczet zwrotu w ramach reprivatyzacji. (Uchwała Nr 86 Rady Ministrów z 4 października 1993 r. w sprawie utworzenia rezerw mienia Skarbu Państwa na cele reprivatyzacyjne - MP Nr 52, poz. 482).

- g) Znacznym utrudnieniem technicznym są braki bądź nieaktualności dokumentacji geodezyjnej nieruchomości. Jest to jedną z przyczyn wolnego tempa przekazywania gruntów PFZ przez wojewodów. Zadania w tym zakresie, przewidziane na 1994 r. mogą być niemożliwe do wykonania jeśli wojewodowie będą mieć nadal trudności w pozyskaniu niezbędnych na ten cel środków finansowych.
- h) Również wskutek braku środków finansowych Agencja nie mogła w 1993 r. realizować odpłatnych przejęć nieruchomości rolnych w oparciu o przepisy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Budziło to uzasadnione rozgoryczenie zainteresowanych. Znowelizowana ustawa z 29 grudnia 1993 r. jednoznacznie ustaliła, że koszty tych działań będą pokrywane ze środków budżetu Państwa.

Warszawa, maj 1994 r.

Opracowano:  
w Zespole Ewidencji i Analiz

Zatwierdził:

Prezes  
Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa

Adam Tański



## WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

1. Kierunki działania Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa
2. Siedziby i teren działania oddziałów terenowych Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa
3. Wykaz przedsiębiorstw, których mienie przejęto do Zasobu WRSP
4. Wykaz przedsiębiorstw, w stosunku do których podjęto decyzję o likwidacji, a nie przejętych protokolarnie
5. Wykaz gospodarstw rolnych Skarbu Państwa w administrowaniu
6. Wykaz spółek z o.o. ze 100% udziałem Agencji WRSP
7. Wykaz gospodarstw rolnych Skarbu Państwa, w których zakończono proces rozdysponowania mienia (zlikwidowanych)
8. Nieruchomości rolne przejęte do Zasobu WRSP ze zlikwidowanych ppgr
9. Grunty Państwowego Funduszu Ziemi przejęte do Zasobu WRSP
10. Niektóre dane o przejętym protokolarnie do Zasobu WRSP mieniu pochodzącym ze zlikwidowanych ppgr
11. Niektóre dane finansowe ppgr przejętych do Zasobu WRSP
12. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa wg stanu na 30.06.1993 r.
13. Stan zagospodarowania gruntów przejętych w 1993 r. do Zasobu WRSP
14. Niektóre dane o przetargach, sprzedaży i dzierżawie gruntów z Zasobu WRSP
15. Sprzedaż gruntów
16. Liczba umów sprzedaży i powierzchnia sprzedanych gruntów według grup obszarowych
17. Dzierżawa gruntów
18. Liczba umów dzierżawy i powierzchnia wydzierżawionych gruntów według grup obszarowych

19. Zagospodarowanie mienia przejętych do Zasobu WRSP państwowych gospodarstw rybackich
20. Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP
21. Struktura zagospodarowania gruntów Zasobu WRSP
22. Produkcja rolna gospodarstw państwowych w 1993 r.
23. Struktura zasiewów podstawowych upraw w gospodarstwach państwowych
24. Plony podstawowych ziemiopłodów w gospodarstwach państwowych
25. Obsada bydła i krów na 100 ha użytków rolnych w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa
26. Obsada trzody chlewnej i loch na 100 ha użytków rolnych w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa
27. Zatrudnienie w państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej przejętych do Zasobu WRSP
28. Zmiany zatrudnienia związane z restrukturyzacją ppgr
29. Sprzedaż mieszkań przejętych do Zasobu WRSP
30. Koszty i przychody gospodarki mieszkaniowej Zasobu WRSP w 1993 r.
31. Wartość sprzedanego mienia wg umów kupna sprzedaży
32. Wpływy z działalności statutowej Agencji WRSP w 1993 r.
33. Wydatki statutowe i koszty funkcjonowania Agencji WRSP w 1993 r.
34. Zmiana stanu zobowiązań Agencji WRSP w 1993 r.
35. Kredyty bankowe zaciągnięte przez gospodarstwa rolne Skarbu Państwa w 1993 r.
36. Wyniki finansowe gospodarstw rolnych Skarbu Państwa za 1993 r.

## **KIERUNKI DZIAŁANIA AGENCJI WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA**

### **I. WPROWADZENIE**

Agencja realizuje zadania określone ustawą z dnia 19 października 1991 r. oraz założenia polityki rolnej Państwa w zakresie przekształceń własnościowych i organizacyjnych rolnictwa.

- 1.** Dominującą formą organizacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest i będzie gospodarstwo rodzinne.

Rozwój tego typu gospodarstw polega na stopniowej koncentracji ziemi i produkcji, a więc zmniejszaniu się ich liczby w regionach o przewadze gospodarstw drobnych przy równoczesnym powstawaniu nowych gospodarstw i powiększaniu powierzchni istniejących, szczególnie w regionach o znaczących zasobach gruntów rolnych Skarbu Państwa.

Proces przekształceń rolnictwa polskiego będzie długotrwały, zależny głównie od rozwoju ogólnej sytuacji gospodarczej kraju.

Jeśli polityka państwa będzie wspierała, środkami ekonomicznymi, proces koncentracji ziemi w gospodarstwach rodzinnych, to pożądane będzie ograniczenie wielkości gospodarstw korzystających z tego rodzaju wsparcia do określonej regionalnie powierzchni. Powiększenie jej ponad tę wielkość nie powinno obciążać środków publicznych.

- 2.** Obok gospodarstw rodzinnych, ulegających stopniowym przekształceniom, będą trwale lub przejściowo występowały inne typy gospodarstw rolnych o różnych stosunkach własności i o różnej organizacji - mogą one występować również na gruntach Skarbu Państwa.

3. Zasób nieruchomości rolnych Skarbu Państwa, przejętych przez Agencję będzie służył, w kolejnych etapach przekształceń rolnictwa, głównie rozwojowi gospodarstw rodzinnych. Będzie to następowało przez sprzedaż lub oddawanie w dzierżawę nieruchomości rolnych z Zasobu w celu powiększania wielkości (koncentrację ziemi) istniejących i tworzenie nowych gospodarstw rodzinnych.
4. Nieruchomości rolne pozostające we władaniu Agencji będą wydzierżawiane w postaci niezorganizowanych składników mienia (działek gruntów rolnych, budynków itp.) bądź organizowane w formę samodzielnej jednostki gospodarczej - gospodarstwa skarbowego.  
Gospodarstwa skarbowe będą wydzierżawiane lub powierzone w administrację ustanowioną przez Agencję.
5. Utrzymanie gruntów rolnych w użytkowaniu rolniczym będzie zależało od decyzji ich właścicieli - rolników i Agencji. Jeśli w niektórych regionach będzie niezbędne utrzymanie rolniczego ich użytkowania w celu wypełniania przez rolnictwo funkcji pozaprodukcyjnych - głównie osiedleńczych - to wsparcie tych funkcji środkami polityki gospodarczej Państwa kierowane będzie również do Agencji.
6. Przyjmuje się, że polityka gospodarcza będzie popierała rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej na wsi, jako źródła dochodu także dla członków rodzin rolniczych.  
Zadania Agencji w tym zakresie obejmują wspieranie tworzenia miejsc pracy dla osób zwalnianych z byłych pgr.

## **II. PRZEJMOWANIE NIERUCHOMOŚCI ROLNYCH DO ZASOBU**

1. Agencja będzie dążyć do utworzenia w krótkim czasie ważącej wielkości zasobu nieruchomości rolnych oraz do zakończenia przejmowania nieruchomości rolnych Skarbu Państwa do Zasobu w terminie wcześniejszym od przewidzianego ustawą.
2. Tempo procesu przejmowania nieruchomości do Zasobu nie powinno być hamowane regulacją problemu zobowiązań finansowych, ciążących na przedsiębiorstwach pgr, likwidowanych w tym procesie. Regulacja ta powinna następować w odrębnym trybie, niezależnie od gospodarowania przejmowanymi nieruchomościami.

3. Regulacja dążeń Agencji wskazanych w punktach "1" i "2" zależy przede wszystkim od uzyskania następujących warunków jej działania:
- określenia odpowiedzialności za zobowiązania likwidowanych przedsiębiorstw w chwili przejęcia ich mienia do Zasobu,
  - ustawowego uregulowania restrukturyzacji długów przedsiębiorstw przejmowanych przez Agencję oraz uzyskania środków finansowych, w postaci wieloletniego kredytu, a także udziału w funduszu restrukturyzacji rolnictwa i oddłużenia przedsiębiorstw państwowych proporcjonalnego do udziału we własności gruntów rolnych i do ogólnej kwoty zadłużenia,
  - zastosowania możliwości konwersji zadłużenia łącznie z możliwością zaspokojenia jego części obligacjami,
  - wstrzymanie egzekucji zaległych zobowiązań państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej wobec Skarbu Państwa,
  - zapewnienia dostępu do obrotowego kredytu bankowego, niezbędnego do funkcjonowania gospodarstw skarbowych, niezależnego od regulacji sprawy zadłużenia ciężącego na majątku przejmowanym przez Agencję do Zasobu.
4. W szybkim tempie należy przejmować do Zasobu przedsiębiorstwa hodowli twórczej roślin i zwierząt, wraz z towarzyszącymi jednostkami usługowymi.

### **III. WYBÓR SPOSOBU GOSPODAROWANIA ZASOBEM**

1. Zgodnie z podstawowym założeniem polityki rolnej Agencja będzie dążyła do sprzedaży bądź dzierżawy gruntów rolnych z Zasobu, rolnikom powiększającym lub tworzącym nowe gospodarstwa rodzinne. W regionach o małym popycie na ziemię, preferowana będzie dzierżawa.
2. Grunty rolne pozostające w Zasobie, przy sukcesywnym oferowaniu ich do sprzedaży, będą stanowić w następnych latach podstawę przekształceń rolnictwa, prowadzących do rozwoju gospodarstw rodzinnych.  
Oferta sprzedaży gruntów rolnych powinna być dostosowana do spodziewanego popytu w regionie. Niekorzystne byłoby wywołanie deprecjacji wartości (ceny) ziemi.

3. Sprzedaż wielkorolnych gospodarstw będzie ograniczona do sytuacji wyjątkowych. Sprzedane gospodarstwa winny stanowić zaplecze dla działalności gospodarczej ich nabywców, stwarzającej warunki rozwoju gospodarczego okolicy bądź regionu o małym popycie na ziemię ze strony rolników - gospodarstw rodzinnych.
4. Gospodarstwa skarbowe, wyodrębnione w trakcie reorganizacji przedsiębiorstw pgr, będą wydzierżawiane lub powierzane w administrację ustanowioną przez Agencję. Jeśli grunty rolne tych gospodarstw będą, w kolejnych etapach przemian struktury agrarnej, oferowane do sprzedaży lub dzierżawy gospodarstwom rodzinnym to będzie to następowało w taki sposób aby rozłóg gruntów, pozostających nadal w gospodarstwach skarbowych, zapewniał warunki efektywnego gospodarowania na nim.
5. Pozarolnicze obiekty gospodarcze, a także fermy chowu zwierząt typu przemysłowego, przejęte do Zasobu, będą w zasadzie oferowane do sprzedaży, ewentualnie dzierżawy. W przypadkach uzasadnionych rachunkiem ekonomicznym niektóre obiekty przetwórcze mogą pozostać w tworzonych gospodarstwach skarbowych, jeśli integracja z gospodarstwem rolnym powiększa efektywność i zapewnia pełniejsze wykorzystanie zasobu pracy.
6. W czasie reorganizacji przedsiębiorstw pgr, przejętych do Zasobu, powinny być wyodrębnione powierzchnie gruntów przeznaczonych do kolejnego (etapowego) oferowania ich do sprzedaży lub dzierżawy gospodarstwom rodzinnym. Programy gospodarcze (urządzeniowe) gospodarstw skarbowych a także umowy dzierżawy tych gospodarstw powinny zapewnić możliwość elastycznego gospodarowania rozłogiem tych gruntów oraz warunki efektywnego użytkowania rozłogu pozostającego w gospodarstwie skarbowym.
7. W trakcie reorganizacji i tworzenia gospodarstw skarbowych oraz innych jednostek gospodarczych, wyodrębnione zostaną, poza gruntami (o którym mowa w pkt "6") składniki mienia ruchomego, przeznaczone do sprzedaży lub do wykorzystania w innych jednostkach gospodarczych Agencji.
8. Agencja ma możliwość zaniechania okresowego (lub trwałego) użytkowania rolniczego przejętych gruntów, jeśli nie rokuje ono efektywności ekonomicznej, zagraża ono środowisku lub wymagałoby nieefektywnych nakładów.

Wyłączenie z użytkowania może obejmować części rozłogu przejmowanych nieruchomości rolnych. Grunty te powinny być przekazane Lasom Państwowym do zalesienia lub zagospodarowane przez Agencję, w sposób chroniący je przed degradacją.

9. Agencja uwzględni w swym działaniu konsekwencje rozwiązań prawnych, dotyczących reprivatyzacji nieruchomości rolnych przejętych z różnych tytułów przez Państwo, począwszy od 1944 r.

W gospodarowaniu nieruchomościami, które mogą być przedmiotem rewindykacji, Agencja nie będzie podejmowała decyzji dotyczących zmian stosunków własności przed wyjaśnieniem praw osób uprawnionych ustawą o reprivatyzacji.

#### **IV. TWORZENIE GOSPODARSTW SKARBOWYCH**

1. Z chwilą likwidacji przedsiębiorstwa pgr Agencja ustanawia na utworzonym gospodarstwie skarbowym "tymczasowego zarządcę", którego zadaniem jest ochrona mienia i funkcjonowania jednostek gospodarczych oraz reorganizacja ich w sposób zgodny z polityką Agencji. Pożądane byłoby aby program reorganizacji zarządzania i wyodrębniania jednostek gospodarczych oraz niezorganizowanych składników mienia był przygotowany przed przejęciem przedsiębiorstwa pgr. Podkreśla się wagę funkcji tymczasowego zarządcy i oddziałów Agencji w okresie reorganizacji przejętych przedsiębiorstw.
2. Reorganizacja przejętych przedsiębiorstw pgr będzie polegała na wyodrębnieniu jednostek gospodarczych zdolnych do samodzielnego, efektywnego funkcjonowania. Będą to gospodarstwa skarbowe (rolnicze) utworzone z byłych zakładów pgr lub z ich części oraz inne jednostki (obiekty) gospodarcze, takie jak młyny i inne przetwórnice, jednostki handlowe i usługowe.  
Organizacja gospodarstw skarbowych powinna być dostosowana do możliwości i warunków powierzania ich w dzierżawę lub administrację, a pozarolniczych jednostek do sprzedaży lub wniesienia do spółek.
3. Utworzenie gospodarstw skarbowych paroobektowych należy ograniczyć do szczególnych warunków i celu ich działania - hodowli twórczej - wyjątkowo do przypadków silnych powiązań produkcyjnych. Zasadą jest tworzenie gospodarstw

odpowiednich do kierowania nimi "z jednej ręki", o powierzchni kilkuset do półtora tysiąca hektarów.

4. Zgodnie z założeniami polityki Agencji w trakcie reorganizacji przedsiębiorstw pgr przejętych do Zasobu będą wyodrębnione rozłogi gospodarstw skarbowych z określeniem powierzchni gruntów przeznaczonych do sprzedaży lub wydzierżawiania w kolejnych etapach, w postaci działek (postaci niezorganizowanej). Grunty nie objęte przez gospodarstwa skarbowe, powinny być czasowo użytkowane lub chronione przed degradacją przez najbliższe gospodarstwa skarbowe. Funkcja ta może być powierzana również dzierżawcom gospodarstw skarbowych.
5. Agencja ma swobodę gospodarowania mieniem ruchomym przejmowanych przedsiębiorstw pgr i przemieszczania jego składników między jednostkami gospodarczymi Agencji w całym kraju. Możliwość przemieszczania tych składników ma służyć ich efektywnemu użytkowaniu, lecz nie może naruszać określonego umową zakresu uprawnień administratora gospodarstwa skarbowego.  
Agencja utworzy ewidencję tych składników mienia ruchomego, które nie będą użyteczne w jednostkach obecnie nimi dysponujących.
6. Agencja stwarza warunki kontynuowania działalności w zakresie hodowli twórczej roślin i zwierząt, prowadzonej przez dotychczasowe przedsiębiorstwa specjalistyczne. W tym celu Agencja tworzyć będzie spółki Agencji dla hodowli twórczej i działalności z nią związanych, albo specjalistyczne gospodarstwa skarbowe, odpowiednie dla hodowli zarodowej.  
Rozwiązania te zachowują podmiotowość hodowcy i prawa własności w stosunku do dorobku hodowlanego oraz zapewniają warunki utrzymania potencjału hodowli twórczej. Działać ona będzie pod kontrolą organów administracji państwowej i korzystać ze środków przeznaczonych na jej rozwój, jako podstawy postępu biologicznego w rolnictwie.
7. Agencja oczekuje udostępnienia jej środków finansowych niezbędnych do ochrony obiektów zabytkowych położonych na nieruchomościach rolnych przejętych do Zasobu oraz współdziałania właściwych organów administracji z oddziałami Agencji.



8. W wyborze sposobu realizacji zadań Agencja będzie dążyła do powierzania szeregu działalności, tworzoną przez siebie lub istniejącą, specjalistycznym przedsiębiorstwom i instytucjom, jak np. w zakresie obrotu nieruchomościami.

## **V. WARUNKI SPRZEDAŻY I DZIERŻAWY SKŁADNIKÓW ZASOBU**

1. Sprzedaż składników Zasobu będzie obejmowała głównie grunty rolne niezorganizowane w gospodarstwa, jednostki gospodarcze przetwórcze, hodowlane i usługowe, wraz z działkami gruntów, budynki mieszkalne z przynależnymi do nich gruntami i urządzeniami, ruchome składniki mienia.
2. Sprzedaż gospodarstw rolnych, zorganizowanych na gruntach Zasobu lub wyodrębnionych w trakcie reorganizacji przejętych przedsiębiorstw pgr, a więc również gospodarstw skarbowych, będzie ograniczona do tych jednostek, które będą mogły się stać gospodarstwami typu rodzinnego.
3. Sprzedaż nieruchomości może być dokonywana na warunkach spłat ratalnych, zabezpieczonych na hipotece nabywcy, szczególnie jeśli nabyte grunty rolne powiększają jego gospodarstwo typu rodzinnego lub na nich tworzy nowe gospodarstwo tego typu.
4. Wszystkie nieruchomości rolne i pozarolnicze jednostki gospodarcze Zasobu mogą być przedmiotem dzierżawy. Dzierżawa powinna w zasadzie obejmować tylko nieruchomości, a więc grunty z wybranymi budynkami. Ruchome składniki mienia mogą być w szczególnych przypadkach wydzierżawiane.
5. Dzierżawa gruntów rolnych gospodarstwom rodzinnym powinna być upowszechniana, jako pożądana forma gospodarowania na Zasobie.
6. Dzierżawa gospodarstwa powinna być ograniczona do jednoobektowych gospodarstw skarbowych utworzonych w trakcie reorganizacji przejmowanych przedsiębiorstw pgr. W szczególnych przypadkach dzierżawy spółkom Agencji lub z udziałem pracowników gospodarstw, przy równoczesnym ekonomicznie uzasadnionym współdziałaniu między obiektami (zakładami) można przyjąć formę dzierżawy parooobektowego gospodarstwa skarbowego.

7. Dzierżawca gospodarstwa skarbowego może dzierżawić budowle i urządzenia, znajdujące się w obrębie gospodarstwa, według swych potrzeb i wyboru. W przypadku pominięcia niektórych tego rodzaju obiektów w swym wyborze musi się zgodzić na inne ich użytkowanie przez Agencję lub osoby trzecie z zapewnieniem dostępu do nich, korzystania ze źródeł wody i energii, odpływu wody i ścieków itp.
8. Dzierżawa gospodarstwa skarbowego może być łączona z obowiązkiem czasowego użytkowania lub ochrony rozłogu gruntów rolnych wyodrębnionego do sprzedaży w okresie krótszym od objętego umową dzierżawną.
9. Pożądane jest aby okres dzierżawy działek gruntów rolnych gospodarstwom rodzinnym był co najmniej trzy letni - co zapewnia prawo pierwokupu - z możliwością przedłużania dzierżawy na okres dłuższy.
10. Dzierżawa wielkorolnych gospodarstw skarbowych powinna być wieloletnia, co najmniej 8-letnia. Warunki jej powinny uwzględniać realizację podstawowego zadania Agencji - udostępniania zasobu gruntów rolnych gospodarstwom rodzinnym. Agencja może zapewnić dzierżawcy wielkorolnego gospodarstwa skarbowego (typu folwarcznego) nabycie, z zachowaniem prawa pierwokupu, tylko wyodrębnionego rozłogu gruntów lub części gospodarstwa, które mogą być przekształcone w gospodarstwo rodzinne. W praktyce oznacza to wypowiedzenie dzierżawy przed ofertą sprzedaży, dokonanie reorganizacji gospodarstwa (podziału) i oferowanie do sprzedaży wyodrębnionych jego części, zgodnie z polityką Agencji.

\* \* \*

Przedstawione kierunki działania Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa obejmują tylko zagadnienia o podstawowym znaczeniu. Ich konkretyzacja będzie dokonywana w praktyce. Wybór metod realizacji celów polityki zależeć będzie od wielu czynników, pozostających poza sferą oddziaływania Agencji. Do tych czynników należy rozwój sytuacji gospodarczej w kraju, polityka społeczna i regionalna, a także przebieg procesu integracji europejskiej.

W przedstawionym zarysie polityki Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa świadomie pominięto niektóre zagadnienia ważne w działaniu, lecz wymagające odrębnego opracowania. Są nimi, poza zarysowanymi tylko problemami gospodarki finansowej, regulacja stosunków pracy, przy niezbędnym ograniczeniu zatrudnienia w gospodarstwach skarbowych, gospodarka mieszkaniowa w tych gospodarstwach oraz wspieranie przedsiębiorczości w celu tworzenia miejsc pracy dla osób poprzednio zatrudnionych w gospodarstwach państwowych.

(15)K1BRUNKI

**Siedziby i teren działania oddziałów terenowych  
Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa**

<b>Lp.</b>	<b>Siedziba</b>	<b>Teren działania oddziału (nazwy województw)</b>
<b>1.</b>	<b>WARSZAWA</b> ul. Wspólna 30 <b>00-930 Warszawa</b>	- warszawskie - kraj - w zakresie przedsiębiorstw hodowlanych
<b>2.</b>	<b>BYDGOSZCZ</b> ul. Hetmańska 39 <b>85-039 Bydgoszcz</b>	- bydgoskie - toruńskie - włocławskie
<b>3.</b>	<b>ELBLĄG</b> ul. Nowodworska 10 <b>82-300 Elbląg</b>	- elbląskie - gdańskie
<b>4.</b>	<b>GORZÓW WIELKOPOLSKI</b> ul. Jagiellończyka 8 <b>66-400 Gorzów Wlkp.</b>	- gorzowskie - zielonogórskie
<b>5.</b>	<b>KOSZALIN</b> ul. Partyzantów 15a <b>75-411 Koszalin</b>	- koszalińskie - słupskie
<b>6.</b>	<b>LUBLIN</b> ul. Karłowicza 4 <b>20-027 Lublin</b>	- białkopodlaskie - chełmskie - lubelskie - radomskie - siedleckie - zamojskie
<b>7.</b>	<b>ŁÓDŹ</b> ul. Północna 27/29 <b>91-420 Łódź</b>	- łódzkie - piotrkowskie - płockie - sieradzkie - skierniewickie
<b>8.</b>	<b>OLSZTYN</b> ul. Głowackiego 6 <b>10-448 Olsztyn</b>	- ciechanowskie - olsztyńskie - ostrołęckie

<b>Lp.</b>	<b>Siedziba</b>	<b>Teren działania oddziału (nazwy województw)</b>
<b>9.</b>	<b>OPOLE</b> ul. 1-go Maja 6 <b>45-068 Opole</b>	- bielskie - częstochowskie - katowickie - krakowskie - opolskie
<b>10.</b>	<b>PILA</b> ul. Motylewska 7 <b>64-920 Pila</b>	- pilskie
<b>11.</b>	<b>POZNAŃ</b> ul. Fredry 12 <b>61-701 Poznań</b>	- kaliskie - konińskie - leszczyńskie - poznańskie
<b>12.</b>	<b>RZESZÓW</b> ul. 8-go Marca 13 <b>35-065 Rzeszów</b>	- kieleckie - krośnieńskie - nowosądeckie - przemyskie - rzeszowskie - tarnobrzeskie - tarnowskie
<b>13.</b>	<b>SUWAŁKI</b> ul. Sportowa 22 <b>16-400 Suwałki</b>	- białostockie - łomżyńskie - suwalskie
<b>14.</b>	<b>SZCZECIN</b> ul. Wały Chrobrego 4 <b>70-500 Szczecin</b>	- szczecińskie
<b>15.</b>	<b>WROCLAW</b> ul. Mińska 60 <b>54-610 Wrocław</b>	- jeleniogórskie - legnickie - wałbrzyskie - wrocławskie
<b>16.</b>	<b>STRASZĘCIN</b> Przedsiębiorstwo Rolno- Przemysłowe Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa <b>39-218 Straszecin</b>	

(15)zał.1

# Wykaz przedsiębiorstw, których mienie przejęto do Zasobu WRSP

wg stanu na 31 grudnia 1993 r.

## Oddział Terenowy w Warszawie

- |                       |                               |                               |
|-----------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 1. PGR Bródno         | 50. POHZ Kłanino              | 98. SHRO Pass                 |
| 2. KPGO Wieliszew     | 51. SK Janów Podlaski         | 99. POHZ Gajewo               |
| 3. PGR Łazy           | 52. POHZ Chojnów              | 100. POHZ Waplewo             |
| 4. HiNO Vega-Zielonki | 53. PGR Brześć                | 101. PSO Braniewo             |
| 5. PGR Strzykuły      | 54. PHRiN Olsztyn             | 102. SHR Kosieczyn            |
| 6. PGR Piaseczno      | 55. PH-N Lublin               | 103. PSO Sieraków             |
| 7. PPPiZPRiO Reguły   | 56. SOPR - Gosp. w Parzniewie | 104. POHZ Susz z/s w Lipinach |
| 8. SHRO Bronisze      | 57. SHR Polanowice            | 105. KPGR Leszno              |
| 9. SR-N Płochocin     | 58. SHR Henryków              | 106. PSO Kętrzyn              |
| 10. HZ Płochocin      | 59. PHRO Świętowlany          | 107. ZW Przyborów             |
| 11. HR Łagiewniki     | 60. SHR Kobierzyc             | 108. PSO Gniezno              |
| 12. SHR Sobiejuchy    | 61. PGO Podzamcze             | 109. PSO Starogard Gdański    |
| 13. SHR Kowróż        | 62. PGR Mienia                | 110. PSO Książ                |
| 14. SK Dobrzywniewo   | 63. SK Prudnik                | 111. SHRO Krzeszowice         |
| 15. SHR Scholastykowo | 64. POHZ Garzyn               | 112. SHR Kurowo               |
| 16. POHZ Osieć        | 65. POHZ Przerzeczyn Zdrój    | 113. CWJ Poznań               |
| 17. SK Kadyny         | 66. SK Moszna                 | 114. PHiNRW "Spójnia" Nochowo |
| 18. SK Rieczna        | 67. SK Walewice               | 115. POHZ Ostrowiec           |
| 19. SHR Puck          | 68. PSO Bogusławice           | 116. PGR Głusków              |
| 20. PHRiN w Gdańsku   | 69. SK Siary                  | 117. PH-N Bąkowo              |
| 21. SHR Biesiekierz   | 70. SHRO Zaborze              | 118. POHZ Osowa Sień          |
| 22. POHZ Bobrowniki   | 71. SHR Kalinowa              | 119. POHZ Prusiewo            |
| 23. PSO Białka        | 72. PGR Książenice            | 120. PGR Góry                 |
| 24. SK Kozienice      | 73. HR "Danko" w Choryni      | 121. SHRO Ulrichów            |
| 25. SHRO Gołębiew     | 74. POHZ Głogówek             | 122. PSO Klikowa              |
| 26. HBC Kutno         | 75. PHRO Wąsewo               | 123. SHRO Pawłowice Grójeckie |
| 27. POHZ Dębówka      | 76. SK Iwno                   | 124. FHZF PGR Wiartel         |
| 28. SHR Borów         | 77. SHR Więclawice            | 125. PSO Biały Bór            |
| 29. SK Pruchna        | 78. POHZ Osiek                | 126. SHR Pasterzowice         |
| 30. SK Mieczowica     | 79. SHRO Gdańsk-Wieniec       | 127. PSK Liski                |
| 31. SHR Szelejewo     | 80. PGR Stare Pole            | 128. PSO Łobez                |
| 32. SK Żołędź         | 81. SHR Szyldak               | 129. POTK Sopot               |
| 33. POHZ Brzozów      | 82. SK Krasne                 | 130. PSO Kwidzyń              |
| 34. SHR Lipie         | 83. SHRO Szymanów             | 131. SHR Jezierzyc            |
| 35. SK Stubno         | 84. PGR Knyszyn               | 132. POHZ Tarnawatka          |
| 36. SK Racot          | 85. PGR Nowy Modlin           | 133. WHRO Poznań              |
| 37. SK Michałów       | 86. SK Posadowo               | 134. POHZ Cerkwica            |
| 38. SK Kurozwęki      | 87. SK Pępowo                 | 135. PSO Łąck                 |
| 39. POHZ Błk          | 88. SK Nowielice              | 136. SK Nowe Jankowice        |
| 40. POHZ Grabowo      | 89. SK Kalników               | 137. HBC SHR Sadków           |
| 41. SK Bielin         | 90. PHRiN w Szczecinie        | 138. SK Nowa Wioska           |
| 42. SK Strzegom       | 91. PSK Skrzydlów             | 139. PGR Glinianka            |
| 43. SHR Strzekęcín    | 92. Poznańska HR              | 140. SHRO Snowidz             |

- |                            |                            |                             |
|----------------------------|----------------------------|-----------------------------|
| 44. POHZ Mścice            | 93. PSK Trzebienie         | 141. PPSHR Stawiska         |
| 45. SHR Żelazna            | 94. PSK Płkity             | 142. PH-N Łukowice Brzeskie |
| 46. SHRO Waganiec          | 95. PGR Zaborówek          | 143. POHZ Izbica Kujawska   |
| 47. POHZ Chodeczek         | 96. "POLAN" Krakowska HiNO | 144. POHZ Lubiana           |
| 48. POHZ Kamieniec Ząbkow. | 97. HBP w Krakowie         | 145. SHRO Pawłowice         |
| 49. PRyb. Psary            |                            |                             |

## Oddział Terenowy w Bydgoszczy

### woj. bydgoskie

- |                          |                         |                               |
|--------------------------|-------------------------|-------------------------------|
| 1. PGR Markowice         | 25. PGR Głogówek        | 49. PGR Gnojno                |
| 2. BPZ Karnówko          | 26. PGR Gąbin           | 50. PGR Rajgród               |
| 3. PGR Nieciszewo        | 27. POHZ Lachowo        | 51. PGR Samostrzel            |
| 4. PGRyb. Bydgoszcz      | 28. PGR Wierzchosławice | 52. PGR Tuchola               |
| 5. ZHP Zapora-Mylof      | 29. PGR Byszewo         | 53. PGR Lubostroń             |
| 6. PGRyb. Charzykowy     | 30. POHZ Kraczk         | 54. PGR Piechcin              |
| 7. PGR Węgierce          | 31. PGR Witosław        | 55. PGR Słupy                 |
| 8. PGR Ciele             | 32. PGR Mroczka         | 56. PGR Parlinek              |
| 9. PGR Samokleski        | 33. PGR Wieszczyce      | 57. KPGR Kobylniki            |
| 10. PGR Brzyskorzystewko | 34. ZSad. Wtelno        | 58. PGR Dążno                 |
| 11. PGR Złotniki         | 35. PRP Rzadkwin        | 59. PGR Radzim                |
| 12. GR Morsk             | 36. PGR Mogilno         | 60. PGR Nowe                  |
| 13. PGR Chojnice         | 37. PGR Kuśnierz        | 61. RHZ "Herbapol" Nowy Dwór  |
| 14. PGR Płackowo         | 38. PGR Radzicz         | 62. PGR Golejewo              |
| 15. PGR Kamieniec        | 39. PR-P Kraplewice     | 63. PGR Krotoszyn             |
| 16. PGR Stefanowo        | 40. PGR Trzemeszno      | 64. PGR Chwaliszewo           |
| 17. PGR Cieślin          | 41. PGR Wierzbiczany    | 65. PGR Gawroniec             |
| 18. PGRyb. Kruszwica     | 42. PGR Strzelno        | 66. PGR Kusowo                |
| 19. ZPR Bydgoszcz        | 43. PGO Bydgoszcz       | 67. PGR Dziarnowo             |
| 20. PGR Będzitowo        | 44. PGR Żnin            | 68. PGR Więcbork              |
| 21. PGR Mąkowsko         | 45. PGR Dębowo          | 69. PGRyb. Łysin              |
| 22. PGR Modrakowo        | 46. PGR Sarbinowo       | 70. PGR Obudno z/s w Dąbrowie |
| 23. PGR Wieniec          | 47. PGR Rąbinek         | 71. PGR Jastrzębie            |
| 24. PGR Rulewo           | 48. PRU Lubostroń       |                               |

### woj. toruńskie

- |                    |                          |                           |
|--------------------|--------------------------|---------------------------|
| 1. PGO Kowalewo    | 15. PGR Brzezinki        | 27. PGRyb. Lubicz         |
| 2. PGO Łysomice    | 16. PGR Grudziądz        | 28. PGRoł.Szkol. Gronówko |
| 3. PGR-S Wronie    | 17. PGR Mileszewy        | 29. PGR Wrocki            |
| 4. PGR Wałycz      | 18. PGR Salno            | 30. PGR Gwiżdżyny         |
| 5. PGR Łobdowo     | 19. PGR Sokołowo         | 31. PGR Książki           |
| 6. PGR Komorowo    | 20. PGR Zegartowice      | 32. PGRSzk. Grubno        |
| 7. PGR Cieleta     | 21. PGR Ruszkowo         | 33. PGR Nielub            |
| 8. PGR Słuszewy    | 22. PGR Nowe Miasto Lub. | 34. PGR Piątkowo          |
| 9. PGR Dzwierzno   | z/s w Mszanowie          | 35. PGR Raciniewo         |
| 10. PGR Owieczkowo | 23. PGR Mlewiec          | 36. PGR Radzyń Chełmski   |
| 11. PGR Przysiek   | 24. ZZR Orłowo           | 37. PGR Łasin             |
| 12. PGR Jajkowo    | 25. PGR Osiek            | 38. PGR Ostaszewo         |
| 13. PGR Wabcz      | 26. PGR Wielka Łąka      | 39. PGR Święte            |
| 14. PGR Linowiec   |                          |                           |

## **woj. wrocławskie**

1. PGRyb. Włocławek
2. POHZ Karnkowo-Skepe

3. PSS Kazanie
4. PRSz Steklin

5. POHZ Rypin

## **Oddział Terenowy w Elblągu**

### **woj. elbląskie**

1. PGR Kwitajny Małe
2. PGR Izbiska
3. PUR PGR Czernin
4. PTTCh Dubiel
5. PGR Koniecwałd
6. PGR Postolino
7. PR Laskowice Wielkie
8. PGR Mortąg
9. PGR Jelonki
10. PR Pasłek
11. PTTCh Górki
12. PGR Wysoka
13. PGR Mareza
14. PGR Ułowo
15. PGR Jesionna
16. POHZ Kwitajny
17. PGR Bogdany
18. PGR Drzeszczyny
19. PGR Otlówko
20. POHZ Sakówko
21. PGR Fiszewo
22. PR Miłoradz
23. PR Złotowo
24. PR Stążki
25. PR Nowy Staw
26. PGR Lisewo V
27. PGR Lisewo I
28. PR Powodowo
29. POHZ Rejsyty
30. PR Cieszymowo
31. PGR Pieniężno II
32. PGR Monasterzyska Wlk.
33. PGR Wiktorowo
34. PGR Januszewo
35. PGR Sztutowo
36. POHZ Robity
37. PGR Podleśne
38. PGR Frombork
39. PGR Olszówka
40. PGR Młynary
41. PGR Pudłowice
42. PGR Kłusajny

43. PGR Baranówka
44. PGR Bemowizna
45. PGR Przezmark
46. PR Dymnik
47. PTTCh Czernin
48. PGR Szymankowo
49. PR Minięta
50. POHZ Stegny
51. PGR Trankwice
52. PGR Cierpięta
53. PRU Lichnowy
54. PR Pogorzała Wieś
55. PR Stogi
56. PR Wielbark
57. PR Michorowo
58. PRH Watkowice
59. POHZ Drulity
60. POHZ Białoszyce
61. PPRPiU Czernin
62. PGR Sztumska Wieś
63. PR Ramzy
64. PR Dworek
65. PGR Bruk
66. PGR Stanowo
67. PR Szropy
68. PR Zielonki
69. PR Krzyżanowo
70. PGR Prakwice
71. PR-H Jasna
72. PGR Podągi
73. PGR Kielmy
74. PGR "Drużno" Elbląg
75. PRH "Vita" Wodynia
76. PGR Broniewo
77. PGR Ostaszewo
78. PGR Orneta
79. PGR Trumieje
80. PGR Nowe Sadłuki
81. PGR Żurawiec
82. PGR Długobór
83. PGR Batorowo

84. PR Świerki
85. PGR Bystrze
86. PGR Cisy
87. PGR Młoteczno
88. PGR Rudłowo
89. PR Barenty
90. PR "Weneda" Barenty
91. PR Nowiny
92. PS Czernin
93. PGR Czerwony Dwór
94. PGR Jurkowice
95. PGR Cygusy
96. PR Jachowo
97. PR Góry
98. PGR Sztutowo-Cegielnia
99. PGR Sawity
100. PR "Lipowo" Lipinka
101. PR Barzyna
102. PR Sadowo
103. PR Parchowo
104. PR Pietrzwałd
105. PPGO Gronowo Górne
106. PR Tralewo
107. PPR Myszewo
108. PP-H Górki
109. PGR Nowe Plony
110. PGR Łożnik
111. PPR Górki
112. PGR Szałwinek
113. PR Kaczynos
114. PGR Pawlice
115. PGR Gozdawa
116. PGR Gardeja
117. PGR Romanów
118. KR "Żuławy" Nowy Dwór Gd.
119. PGR Piotrowice
120. PGR Ośno
121. PGR Nowy Dwór Elbląski
122. PGR Stygajny
123. PGR Przezmark k/Dzierzgonia
124. PGR Bronno



### **woj. gdańskie**

- |                            |                     |                                      |
|----------------------------|---------------------|--------------------------------------|
| 1. PGR Przejazdowo         | 19. PGR Pawłowo     | 36. PGR Piaseczno                    |
| 2. PGR Wolental            | 20. KRP Godętowo    | 37. PGR Lubań                        |
| 3. PGR Trutnowy            | 21. KPPGR Leżno     | 38. SHRO Pszczółki                   |
| 4. PGR Pruszcz Gdański     | 22. PPZW Rekowo     | 39. PGR Dąbrówka                     |
| 5. PGR Bystra              | 23. PGR Słuszewo    | 40. PGR Rokitnica                    |
| 6. PGR Grabowo Kościerskie | 24. PGR Sobowidz    | 41. PGR Nowa Wieś                    |
| 7. PGR Koszwały            | 25. PGR Borkowo     | 42. PGR Skarszewy                    |
| 8. PGR Goszczyn            | 26. PGR Barłożno    | 43. PGRyb. Gdańsk                    |
| 9. PGR Bąkowo              | 27. PGR Kopytkowo   | 44. PGR Majewo                       |
| 10. PGR Steblewo           | 28. PGR Łaguszewo   | 45. PGR Błotnik                      |
| 11. PGR Wojanowo           | 29. SDOO Radoston   | 46. PGR Miłocin                      |
| 12. PRU Błotnik            | 30. PGR Radostowo   | 47. PGR Długie Pole                  |
| 13. PGR Reksin             | 31. PGR Swarżyn     | 48. PGR Pelplin                      |
| 14. PGR Janiszewo          | 32. PGR Królów Las  | 49. PGR Małzewko                     |
| 15. PGR Grabina Zameczek   | 33. PGR Krzywe Koło | 50. PGR Pętkowice                    |
| 16. PGR Różyny             | 34. PGR Kursztyn    | 51. PGR Gniew                        |
| 17. PGR Domachowo          | 35. PGR Suchy Dąb   | 52. Baza Kont. OPOZH Gdańsk Wiślinka |
| 18. PGR Gorzędziej         |                     |                                      |

### **Oddział Terenowy w Gorzowie Wlkp.**

#### **woj. gorzowskie**

- |                           |                                |                              |
|---------------------------|--------------------------------|------------------------------|
| 1. SHR Wojcieszycy        | 16. PPGR Kalawa                | 31. PPGR Górzycy             |
| 2. PPGR Mielecin          | 17. PPGR Przytoczna            | 32. ZPR Dobiegniew Tuczarnia |
| 3. PPGR Dobiegniew        | 18. PPGR Dąbroszyn             | 33. PPGR Jarosławsko         |
| 4. PPGR Nowa Niedrzewica  | 19. PGR Murzynowo              | 34. LKR Rzepin               |
| 5. PPGR Nowe Gorzycko     | 20. PGR Myślibórz              | 35. PPRyb. Dobiegniew        |
| 6. PPGR Bledzew           | 21. PGR Obra Międzyrzecz       | 36. PPGR Gorzyca             |
| 7. PPGR Lubniewice        | 22. PGR Przytoczna II          | 37. PPGR Międzyrzecz         |
| 8. PPGR Lubikowo          | 23. PGR Ulim                   | 38. PPGR Drawno              |
| 9. PPGR Kalsko            | 24. PPGR Wysoka                | 39. PPGR Pelczyce            |
| 10. PPGR Bukowiec         | 25. PPGR Radgoszcz             | 40. PPGR Strzelce Klasztorne |
| 11. PPGR Wawrów           | 26. PPGR Międzyrzecz Jagielnik | 41. PGO Różanki              |
| 12. PPGR Tuczno           | 27. PPGR Bobrówko              | 42. PPGR Choszczno           |
| 13. PPGR Witnica          | 28. PPGR Goraj                 | 43. PPGR Sarnik              |
| 14. PPRyb. Międzyrzecz II | 29. PPRyb. Barnówko            | 44. PGRyb. Międzyrzecz I     |
| 15. PPGR Cięcierzycy      | 30. PPGR Pszczew               | 45. PRE Maniszewo            |

#### **woj. zielonogórskie**

- |                    |                              |                         |
|--------------------|------------------------------|-------------------------|
| 1. PGR Lubinicko   | 11. PGR Siedlisko            | 20. PGR Lubsko          |
| 2. PGR Obra        | 12. PGR Henryków             | 21. PGRyb. Osiecznica   |
| 3. PGR Wilkowo     | 13. PGR Stare Stracze        | 22. PGRyb. Sława        |
| 4. PGR Drzeniów    | 14. SHR Siecieborzyce        | 23. PO PGR Zielona Góra |
| 5. SHR Długie      | 15. RPHU "Sad" Sieniawa Lub. | 24. PGRyb. Zbąszyń      |
| 6. PGR Sława       | 16. PGR Kalsk                | 25. PGR Borów           |
| 7. ZPR Trzebiechów | 17. PGR Kruszyna             | 26. PGR Żagań           |

8. PGR Wężyska
9. PGR Otyń
10. PGR Kozuchów

18. PGSad. "Sad" Świebodzin
19. SKR Świebodzin

27. PGR Bieganów
28. PGR Iłowa Żagańska

## Oddział Terenowy w Koszalinie

### woj. koszalińskie

1. POHZ Skibno
2. KPG Wrzosowo
3. PPR-P Kiełpino
4. POHZ Darłowo
5. PP-UMR "Redło" w Redle
6. KPGR Stanonimo
7. KPGR Karlino
8. PGR Rymań
9. PR Słownkowo
10. PGR Złocieniec
11. PGR Pławęcino
12. PGR Wartkowo
13. POHZ Kusice
14. PGR Myślino
15. PGR Gąskowo
16. PGR Pustary
17. PGR Trzebiele
18. PPR Przybkowo
19. PPRP Giżyno
20. PGR Budzistowo

21. PGR Drzonowo
22. PGR Mołtowo
23. PPR Chwalimki
24. PGR Żabin
25. POHZ Zegrze Pom.
26. PGR Rąbino
27. PGR Kądzierzno
28. PGR Gościno Dwór
29. PGR Górawino
30. PGR Przybrda
31. PPR Radacz
32. POHZ Świerczyna
33. PGR Połczyn Zdrój
34. PGR Łąka
35. PGR Byszkowo
36. PGR-P Wełnica
37. PGR Gonne Małe
38. KPGR Tymień
39. PZR Bukówko
40. PPR Dębsko

41. PPPRiT "ROLTUR" w Łubowie
42. PGR Drahimek
43. PGR Drawsko Pom.
44. SDOO Białogard
45. PGR Prosino
46. PR Smardzko
47. PPR Grzmiąca
48. PGR Brzeźno
49. PPR Juchowo
50. PGR Świdwin
51. PGR Parchlino
52. PPR Bralin
53. PGR Ramlewo
54. PGR Łęknica
55. PGE Redło
56. PGR Białowas
57. PGR Sławoborze
58. PGR Pomierzyn
59. PPR Suchowo
60. PPR Osieki

### woj. słupskie

1. PGR Zajaczkowo
2. PGR Strzelin
3. PGR Kulszewo
4. PGR Wyczechy
5. PGR Poganice
6. PGR Przechlewo
7. PGR Główny
8. PGR Miastko
9. SHR Górzyno
10. PGR Duninowo
11. PGR Bytów
12. PGR Łupawa
13. PGR Leśnice
14. PGR Objazda
15. PGR Dretyń
16. PGR Kwakowo

17. PGR Kończewo
18. PGR Motarzyno
19. PGR Janowice
20. PGR Koczała
21. PGR Wytowo
22. PGR Debrzno
23. PGR Człuchów
24. PZL Objeździe
25. POHZ Żoruchów
26. PGR Syczewice
27. PGR Czarna Dąbrówka
28. PGR Suchorz
29. PGR Smołdzino
30. PGR Łebunia
31. PGR Wrzeście

32. PGR Osieki
33. POHZ Kwasów
34. PGR Pustowo
35. PGR Zagórki
36. PGR Kusowo z/s w Głobinie
37. PGR Czarnica
38. PGR Gąbino
39. PGR Dominko
40. POHZ Pienkowo
41. PGR Darzewo
42. PGR Kuleszewo
43. PGR Obłęż
44. PGR Komnino
45. PGR Kczewo
46. PGR Płaszewo

## **Oddział Terenowy w Lublinie**

### **woj. białkopodlaskie**

- |                     |                   |                    |
|---------------------|-------------------|--------------------|
| 1. KR Parczew       | 5. PGR Rozkosz    | 9. PGR Hałasy      |
| 2. PGR Cieleśnica   | 6. PGR Woroniec   | 10. PGRyb. Siemień |
| 3. PGR Konstantynów | 7. PGR Kostomłoty | 11. PGR Koroszczyn |
| 4. PGR Kodeń        | 8. PGR Połoski    | 12. PGR Jabłeczna  |

### **woj. chełmskie**

- |                             |                |                                   |
|-----------------------------|----------------|-----------------------------------|
| 1. PGR Cyców                | 5. KR Urszulin | 8. PGSad Żułów                    |
| 2. PGR Pokrówka             | 6. PGR Krasne  | 9. PGR Stary Brus                 |
| 3. PGR "Serniawy" w Chutczu | 7. PGR Staw    | 10. PGR Woła Uhruska w Macoszynie |
| 4. PGR Rogatka              |                |                                   |

### **woj. lubelskie**

- |                   |                        |                                |
|-------------------|------------------------|--------------------------------|
| 1. PGR Niezabitów | 6. PPO Łęczna          | 11. PGRyb. Lublin              |
| 2. PGR Wrzosów    | 7. PPS Pożóg           | 12. PPO Przytoczno             |
| 3. PPR Motycz     | 8. PGR Borowina        | 13. PGO Łysołaje               |
| 4. PGR Końskowola | 9. PPO Józefów n/Wisłą | 14. RZZ "Herbapol" Szczekarków |
| 5. PPS Leonów     | 10. PGO Mazanów        | 15. PPR PGR Lublin             |

### **woj. radomskie**

- |                     |                    |                    |
|---------------------|--------------------|--------------------|
| 1. PGR Gębarzewo    | 5. PGO Sielec      | 9. PGR Łaziska     |
| 2. PGR Sucha        | 6. PGR Drwałew     | 10. PGR Rykały     |
| 3. PGR Modrzejowice | 7. KPGR Stara Wieś | 11. PGR Potworów   |
| 4. PGO Uleniec      | 8. PGR Boguszówka  | 12. PGRyb. Piastów |

### **woj. siedleckie**

- |                       |                   |                    |
|-----------------------|-------------------|--------------------|
| 1. PGR Ruchna         | 4. PGR Miastków   | 7. KPGR Żelechów   |
| 2. POPR Sokołów Podl. | 5. PGRyb. Siedlce | 8. PGR Turna       |
| 3. SHRO Jarczew       | 6. PGR Bartków    | 9. PGR Leśniczówka |

### **woj. zamojskie**

- |                     |                     |                 |
|---------------------|---------------------|-----------------|
| 1. KPGR Dołhobyczów | 4. SHRO Dziekanów   | 7. PGR Michałów |
| 2. PGR Tarnogród    | 5. PGOR Jarosławiec | 8. KPGR Machnów |
| 3. KPGR Przewodów   | 6. PGR Majdan       |                 |

## **Oddział Terenowy w Łodzi**

### **woj. płockie**

- |                    |               |                 |
|--------------------|---------------|-----------------|
| 1. PGR Trębki      | 7. PGR Leszno | 13. PGR Krajków |
| 2. PGR Dzierżanowo | 8. PGR Luszyn | 14. PGR Cieślin |
| 3. PGR Sikórz      | 9. PGR Błonie | 15. PGR Głogowa |

4. PGR Sanniki
5. PN-S Brzozów
6. PGR Sokołów

10. PGR Ogorze
11. PGR Godzięce
12. PGR Rempin

16. PGR Koryta
17. PGR Opatówiec

### **woj. sieradzkie**

1. PGR Czarnożyły
2. PGR Ligota

3. PGR Kobierzyn
4. PGR Góra Bałdrzychowska

5. PGR Rychłocice

### **woj. piotrkowskie**

1. PGR Dłutów
2. PGR Dobiecin
3. PGR Białaczów
4. PGR Żeromino

5. PGR Komocin
6. PGR Moszczenica
7. KRP Niechcice

8. PGR Niewiadów
9. PGRyb. Buków
10. PGRyb. Kluki

### **woj. łódzkie**

1. PGR Rszew
2. PO Ksawerów
3. PPRiH w Łodzi

4. PRP w Łodzi
5. PGR Leśmierz
6. PGHZF Smolice

7. PGR Nakielnica
8. PRO Gospodarz

### **woj. skierniewickie**

1. PGR Rogów
2. KR-P Babusk

3. PGO Osiny

4. PPRyb. Łyszkowice

## **Oddział Terenowy w Olsztynie**

### **woj. olsztyńskie**

1. PPGR Szkotowo
2. PPGR Sitno
3. PPGR Waplewo
4. PPGR Unieszewo
5. KPGO Legajny
6. KPGR Barczew
7. PPGR Barciany
8. PPGR Bezledy
9. PPGR Łajsy
10. PPGR Łankiejny
11. PPGR Korsze
12. PPGR Wojtówko
13. PPGR KR Skandawa
14. PPGR Równina Górna
15. PPGR Grunwald
16. PPGR Międzychód
17. PPGR Miłakowo
18. PPGR Ostróda
19. PPGR Kanigowo
20. PGR Żelazno

36. PPGR Lidzbark Warm.
37. PPGR KR Garbno
38. PPGR Orłowo
39. PPGR Kownatki
40. PPGR Klewki
41. PPGR Bisztynek
42. PPGR w Olsztynie
43. PPGR Lubomino
44. PGR Bartoszyce
45. PGR Wenecja
46. PGR Smoków
47. PGR Rasząg
48. PGR Zabrodzie
49. PGR Kręki
50. PPGR Samin
51. PPGR Stankowo
52. PPGR Zagrzewo
53. PPGR Sątopy
54. PPGR Sorkwity
55. PGR Pasy

71. PPGR "Nikutowo" w Mragowie
72. PGR Tejstyny
73. PPGR Rogale
74. PPGR Sępól
75. PPGR Zawroty
76. PPGR Napiwoda
77. PPGR Radostowo
78. PPGR Witowo
79. PPGR Wólka Orłowska
80. PPGR Zalewo
81. PPGR Załuski
82. PPGR Małszewko
83. PPGR Markowo
84. PPGR Rozdroże
85. PPGR Zalesie
86. PPGR Zardeniki
87. PPGR Leśny Dwór
88. PPR-P Lipowo
89. PPR-U Lipowo
90. PPGR Bartężek

21. PGR Tumiany  
22. PGR Niedźwiedź  
23. PGR Droszewo  
24. PGR Tolko  
25. PGR Wielbark  
26. PGR Julianowo  
27. PPGR Kamionek  
28. PPGR Kojtryny  
29. PPGR Kondradów  
30. PGR Ameryka  
31. PGR Siłin  
32. PGR Bęsia  
33. PGR Cebulki  
34. PGR Drzazgi  
35. PGR Robaczewo

56. PGR Boguchwały  
57. PGR Górowo Iławieckie  
58. PGR Sławka Wielka  
59. PGR Osiekowo  
60. PGR Błdyty Wielkie  
61. PPGR Mojtyny  
62. PPGR Nowy Dwór  
63. PPGR Popowa Wola  
64. PPGR Knopino  
65. PGR Gardyny  
66. PGR Srokowo  
67. PGR Garzewo  
68. PGR Gumiski Wlk.  
69. PGR Kiersztabowo  
70. PGR Wietrzychowo

91. PPGR Bożęcin  
92. PPGR Brzydowo  
93. PPGR Gągławki  
94. PPGR Lipniki  
95. PPGR Łupia  
96. PPGR Grądy  
97. PPGR Grodziska  
98. PPGR Komalwy  
99. PPGR Lipowo k/Nidzicy  
100. PGR Jurecki Młyn  
101. PGR Urbanowo  
102. PGR Kwiecewo  
103. PGR Pacółtowo  
104. PGR Rąbity

### **woj. ostrołęckie**

1. PGR Niegów  
2. PGR Nieskurz  
3. PGR Rząśnik

4. PGR Bazar  
5. PGR Trynosy  
6. PGR Brzeźno

7. PGR Gutocha  
8. PPGR Gładczyn

### **woj. ciechanowskie**

1. KPGR Nacpolsk  
2. PR "Poświętne" w Płońsku  
3. PGR Czajki  
4. PGR Kondrajec  
5. PGR Łomia  
6. PGR Zdunów

7. PGR Klice  
8. PGR Pruski  
9. PGR Opinogóra  
10. PGR Grudsk  
11. PGR Grzebsk

12. KPGR Lidzbark Welski  
13. PGR Strzałkowo  
14. PPGR Księży Dwór  
15. PPGR Białuty

## **Oddział Terenowy w Opolu**

### **woj. opolskie**

1. PGR Grabin  
2. PPR Mikolin  
3. PPR Lewin Brzeski  
4. KR "Kietrz" w Kietrze  
5. PR-PiU Wołczyn  
6. PGR Prószków  
7. KPGR Namysłów  
8. PGR Namysłów  
9. KPGR Naradowice  
10. SHR Urbanowice  
11. PGR Tarnica  
12. PPR Charbielín  
13. PPR Jakubowice  
14. PGR Buków  
15. PPR Ujeździec  
16. PPW Turawa  
17. PPW Ujazd

29. PPR Kościerzycy  
30. PP Zakrzów  
31. PPR Garbowo  
32. PPR Komorzno  
33. PGR Jakubowice  
34. PGR Rychnów  
35. KR Głubczyce  
36. PPRiU Biała Nyska  
37. SHR Rogów Opolski  
38. PPR Zakrzów  
39. PPR Stary Grodków  
40. PPR Kępica  
41. PGR Korfantów  
42. PPR Biała Nyska  
43. PPR Mąkoszyce  
44. PGR Grodków  
45. KPGR Łosiów

56. PPR-W "Agrowita" Opole-Półwieś  
57. PGR Ptakowice  
58. PGR Brzezina  
59. PGR Kałkowo  
60. PGR Kijów  
61. PGR Obrowiec  
62. PPR Brzezinki  
63. PPR Jankowice Wielkie  
64. PGR Krasna Góra  
65. PPR Krzyżowice  
66. PPR Krzywiczyny  
67. PGR Komorno  
68. PGR Przecz  
69. PGR Leśniczówka  
70. PGR Gierałtowiec  
71. PGR Błężowice  
72. PPR-W Sokołniki

18. PP Wronów
19. PGR Polanowice
20. PGR Steblów
21. PGR Dobieszowo
22. PPR Rożnów
23. PPR-P Karłowice
24. PPR Jasienica Dolna
25. PPR Goświnowice
26. KPGR Bieczyn
27. PPS Grudynia W.
28. PGR Gracz

46. PPR Czarnolas
47. PGR Ciężkowice
48. PGR Nysa
49. PGR Prudnik
50. PPR Więcmierzycze
51. PPR Biechów
52. PPR Lasocice
53. PPR Wierzbiica Górna
54. PPR Skorogoszcz
55. PPR Niewodniki

73. PPW Zalesie Śląskie
74. PPR Starowice
75. PGR Wierzbie
76. PGR Złobizna
77. PGR Głubczyce
78. PPR Frączków
79. PPR Przydroże Małe
80. PGR Woskowice Małe
81. PPR Krzyków
82. PGR Piotrowa

### **woj. częstochowskie**

1. PGR Włodowice
2. PFTTCh Ponoszów

3. KPGR Koszęcin
4. KPGR Olesno

5. PPGR Moskorzew

### **woj. bielskie**

1. ZR-P Łodygowice

### **woj. katowickie**

1. KPGR Racibórz
2. KPGR Leszczyny
3. KPGR Gliwice
4. PGR Będzin
5. PGO Siemnianowice

6. PGO Zabrze
7. SR-Sz Wodzisław Śl.
8. PGO Rogoźniku
9. PPR "Agropol" w Czekanowie
10. PPGR Mikołów

11. PPSad. i Szk. Świerklaniec
12. PS-R "SADROL" w Bytomiu Radz.
13. SDOO Płużniczka
14. PGO Chorzów

### **woj. krakowskie**

1. PGRyb. Kraków

2. ZR-P Rudawa

### **Oddział Terenowy w Pile**

### **woj. pilskie**

1. PGR Niezychów
2. KPGR Budzyń
3. PGR Niemczyn
4. PGR Człopa
5. PGO Złotów
6. PGR Studzieniec
7. PGR Stawnica
8. PGR Dąbki
9. PR Lubno
10. PGR Lipka
11. PGR Stara Łubianka
12. PTTCh Wiesiołka
13. KPGR Strzelce
14. KPGR Brzeźno

20. PGR Śmiłowo
21. PGR Czajcze
22. PGR Zalesie
23. PRP Karsibórz
24. PR Boguszyn
25. PR-U Karsibórz
26. PM-B Różewo
27. PPR Różewo
28. PGR Żelegniewo
29. PGR Bartoszkowo
30. PGRyb. Oleśnica
31. PGR Wysoka Mała
32. PR Szwecja
33. PR Popowo

39. PGR Sławianowo
40. PGR "Biorol" Wałcz
41. PGR Gorzewo
42. PUİPD Czajcze
43. PPSDOO Nowa Wieś Ujska
44. PR Pluty
45. PR Wałcz
46. PGR Stare
47. PGR Ruda
48. KPGR Gołańcz
49. PR Coch
50. PR Laskownica Mała
51. PR Różewo
52. GP SDOO Bobrowniki

15. PGR Witrogoszcz
16. PR Górnica
17. PR Dzikowo
18. PGR Nowy Dwór
19. PGR Gładyszewo

34. PGR Jastrowie
35. PR Łąki
36. SHR Lotyń
37. PGR Jaraczewo
38. PGR Gądek

53. PR Jabłonkowo
54. PR Chude
55. PGR Kotuń
56. GR-P Jaraczewo
57. PGR Mościska

## **Oddział Terenowy w Poznaniu**

### **woj. poznańskie**

1. PGR Błażejewko
2. PR-P Uzarzewo
3. KW-N Jarosławiec
4. WOPR Sielinko
5. PGR Pomarzanowice
6. PGR Wojnowo
7. KPGO Poznań-Naramowice
8. KPGO Manieczki
9. KPGR Czempin
10. KPGR Rakoniewice
11. KPGR Działyn
12. KPGR Żydów
13. KPGR Konarzewo
14. KPGR Chocicza

15. KPGR Rybno Wielkie
16. KPGR Sokółów
17. KPGR Kórnik
18. PGR Łekno
19. KPGR Bieganowo
20. KPGR Kwilcz
21. KPGR Książ
22. KPGR Ptaszkowo
23. PGRyb. Lutom
24. PGRyb. Skoki
25. POHZ Pawłowice
26. PGR-P Urbań
27. PGR Objezierze
28. PR Kartowice

29. POHZ Poznań-Spława
30. PGR Łabiszyn
31. PGR Michorzewo
32. PGRyb. Poznań z/s w Bogucinie
33. PR-P Owińska
34. PGR Popowo Kościelne
35. KPGR Gułtowy
36. PGR Niepruszewo
37. KPGR Kaźmierz
38. PO "Owiplant" Owińska
39. PGRyb. Miłosław
40. KPGR Gałowo

### **woj. kaliskie**

1. PGR Kalisz
2. KPGR Rusko
3. PGR Lewków
4. PGR Sośnie

5. PGRyb. Przygodzice
6. HRO Kamień
7. KPGR Raszewy
8. KPGR Taczanów-Pleszew

9. PGO Syców
10. PGR Łaski
11. PHRO Piątek Wielki
12. PGR Syców

### **woj. konińskie**

1. PGRyb. Gosławice w Koninie
2. PGO Domaników
3. PGR Strzałkowo

4. PGR Brudzyń
5. PR-U Kościelec
6. RZZ HERBAPOL Dęby

7. KPGR Kołaczkowo
8. SHR Chodów
9. PGR Maliniec

### **woj. leszczyńskie**

1. PPGR Wygnańczyce
2. KPGR Gościejewice
3. PGR Zaborowice
4. PGR Gołaszyn
5. PGR Naratów

6. KPGR Gola
7. PGR Długie Stare
8. KPGR Karolew
9. KPGR Pudliszki
10. PGR Stare Bojanowo

11. PGR Wąsosz
12. PP ryb. Osieczna
13. PGR Kietlów
14. PGR Kłoda

## **Oddział Terenowy w Rzeszowie**

### **woj. kieleckie**

- |                      |                    |                      |
|----------------------|--------------------|----------------------|
| 1. PGRyb. Górki      | 5. PGRyb. Oksa     | 9. PGR Drożejowice   |
| 2. PGRyb. Włoszczowa | 6. PGR Sędziszów   | 10. PGR Mirogogowice |
| 3. PGR Przyłęczek    | 7. PGRyb. Wójcza   | 11. PGR Kwasów       |
| 4. PR-P Chmielnik    | 8. PGR Gorystawice |                      |

### **woj. rzeszowskie**

- |                      |                     |                   |
|----------------------|---------------------|-------------------|
| 1. PGO Mielec        | 3. KPGR w Rzeszowie | 4. PGR Boguchwała |
| 2. PGRyb. Kolbuszowa |                     |                   |

### **woj. przemyskie**

- |                        |                    |                                |
|------------------------|--------------------|--------------------------------|
| 1. PGRyb. Rudza Różan. | 4. PGR Medyka      | 6. PR Mielnów z s. w Olszanach |
| 2. PGR Makowisko       | 5. PN-Sz Surochowo | 7. PGRyb. Starzawa             |
| 3. POHZ Tuchła         |                    |                                |

### **woj. krośnieńskie**

- |                 |                  |                    |
|-----------------|------------------|--------------------|
| 1. PGR Iwonicz  | 4. PGR Siedliska | 7. PGR Moszczaniec |
| 2. PGR Wróblík  | 5. PGR Bykowce   | 8. GR Czystogard   |
| 3. GR Karlikowo | 6. PGR Serednica | 9. PGR Szczawno    |

### **woj. tarnowskie**

- |               |                 |              |
|---------------|-----------------|--------------|
| 1. PPR Radłów | 3. PR Siedliska | 4. ZR Zawada |
| 2. PGR Brnie  |                 |              |

### **woj. tarnobrzskie**

- |                   |                |               |
|-------------------|----------------|---------------|
| 1. PN-Sz Żurawica | 2. PGR Włostów | 3. PGO Ruszcz |
|-------------------|----------------|---------------|

### **woj. nowosądeckie**

- |                 |   |
|-----------------|---|
| 1. PPR Nawojowa | 2. GRSad. Lipnica Wielka<br>z/s w Nowym Sączu |
|-----------------|---|

## **Oddział Terenowy w Suwałkach**

### **woj. suwalskie**

- |                         |                    |                      |
|-------------------------|--------------------|----------------------|
| 1. PGR Straduny         | 15. PGR Przebród   | 28. PGR Upały        |
| 2. PGR Kociołek Szlach. | 16. PGR Wrony      | 29. PGR Zalesie      |
| 3. PGR Doba             | 17. PGR Zielonówek | 30. PGR Kalinowo     |
| 4. PGR Ruda             | 18. PGR Turowo     | 31. PGRyb. Ełk       |
| 5. PGR Lega             | 19. PGR Ołownik    | 32. PGR Jagodne Małe |
| 6. PGR Borzymy          | 20. PGR Sejny      | 33. PGR Koźlak       |



7. PGR Głabowo
8. PGR Macki
9. PGR Pozezdrze
10. PGR Ławki
11. PGR Pierkunowo
12. PGR Czerwotka
13. PGR Olecko
14. PGR Zielony Gaj

21. PGR Świętajno
22. PGR Dudka
23. PGR Imionek
24. PGR Liski
25. PGR Staświny
26. PGR Podgórze
27. PGR Zielone Kamedulskie

34. PGR Wężewo
35. PGR Wydminy
36. PGR Klimki
37. PGR Pasternak
38. PGR Orla Jucha
39. PGR Monetki
40. PGRyb. Giżycko

### **woj. białostockie**

1. PGR Kleszczele
2. PGH Sobolewo
3. PGO w Białymstoku

4. PGR Juchnowice
5. PGR Gródek
6. PGR Sokółka

7. PGR Bielsk Podlaski
8. PGR Krynki
9. PGR Ignatki

### **woj. łomżyńskie**

1. PGR Poryte Jabłoń

2. PGR Kurowo

3. PR Z-d R-G Szepietów

### **Oddział Terenowy w Szczecinie**

### **woj. szczecińskie**

1. KPGR Wołczyn
2. PPS Trzcińsko
3. KPGR Kamień Pomorski
4. KPGR Wolin
5. PGR Borkowo Wielkie
6. KPGR Mosty
7. KPGR Widuchowa
8. KPGR Dobra Szcz.
9. PGR Rzeplino
10. PGR Załom
11. PGR Komarowo
12. PR Storkówko
13. KPGR Przybiernów
14. PR Łęczyna
15. KPGR Pęczyno z/s w Ulikowie
16. PGR Koszewo
17. PGR Sulino
18. PGR Siedlice
19. PGR Barzkowice
20. KPGR Płoty
21. KPGR Resko
22. PPO Szczecin

23. KPGR Ińsko
24. PGR Łozice
25. KPGR Troszyn
26. KPGR Sądów
27. PGR Skalin
28. KPGR Gardno
29. PGR Podlipce
30. PGR Mieszewo
31. KPGR Stołeczna
32. KPGR Łubanowo
33. PR Małkocin
34. PGR Strzyżno
35. PGR Krepcewo
36. PGR Grabowo
37. KPGR Warszyn
38. PR-H Buk
39. KPGR Radowo Małe
40. KPGR Barnin
41. KPGR Kulice
42. KPGR Kłodzino
43. KPGR Stara Dąbrowa
44. KPGR Cedynia

45. KPGR Chebówek
46. PGR Worowo
47. KPGR Dobra Nowogardzka
48. PGR Grzybno
49. PGR Chlebowo
50. PGR Drzenin
51. PGR Golczewo
52. PGR Łobez
53. PGR Suliszewice
54. PGR Prusim
55. PGRyb. Ińsko
56. KPGO Szczecin
57. KPGR Starogard Łobeski
58. PGR Obojno
59. KPGR Żabów
60. KPGR Wapnica
61. PGR Rynów
62. PGR Pyrzyce
63. PGR Dargomyśl
64. PGR Stargard
65. PGR Bogusławie
66. PGR Wierzchład

## Oddział Terenowy we Wrocławiu

### woj. wrocławskie

- |                               |                          |                              |
|-------------------------------|--------------------------|------------------------------|
| 1. KR Strzelino               | 14. PPR Ścinawa          | 27. KPGR Oleśnica            |
| 2. PGR Wilczkowice            | 15. PGR Trzebnica        | 28. ZR Brzózka               |
| 3. PGR Karolin                | 16. PGR Rakoszyce        | 29. PGR Osobowice            |
| 4. PPR Krośnice               | 17. PPR Kowale           | 30. PGR Środa Śląska         |
| 5. PGR Siecieborowice         | 18. PGR Gniewchów        | 31. PGR Brzeźno              |
| 6. PPR "Stadnica" Wielka Lipa | 19. PPR Radziądz         | 32. PPR Potasznia            |
| 7. PGR Leśnica                | 20. PPR Psary            | 33. PPR "AGROPEX" Piotrowice |
| 8. PGR Piotrowice             | 21. PGO "Sady" Trzebnica | 34. PGR Gosławice            |
| 9. PRH-U Piersno              | 22. PPGR Janówek         | 35. PPR Krościna Mała        |
| 10. PGR Polwica               | 23. PGO Środa Śląska     | 36. PGR Żmigródek            |
| 11. PPGR Sokolniki            | 24. PPGR Łagiewniki      | 37. PGR Szczepanów           |
| 12. WPO Wrocław               | 25. PGR Łojowice         | 38. PGR Cieszków             |
| 13. PPR Stawno                | 26. PPR Ruda Sułowska    |                              |

### woj. jeleniogórskie

- |                          |                  |                     |
|--------------------------|------------------|---------------------|
| 1. PGO Żarska Wieś       | 6. PR Barcinek   | 10. PGR Rybnica     |
| 2. PGR Wojcieszów        | 7. PGR Siedlęcin | 11. PGR Leśna       |
| 3. KPGR Rakowice Wielkie | 8. PGR Bukowiec  | 12. PGR Bolków      |
| 4. PGR Zgorzelec         | 9. PPH Wojanów   | 13. PGR Bolesławiec |
| 5. PGR Wleń              |                  |                     |

### woj. legnickie

- |                       |                         |                                |
|-----------------------|-------------------------|--------------------------------|
| 1. PPRyb. Mała Rasowa | 11. PGO Legnica         | 21. PPRyb. Niedźwiedzica       |
| 2. PPRyb. Przemków    | 12. PGR Chrostnik       | 22. PGR Wiadrów                |
| 3. PGR Piotrowice     | 13. PGR Żabice          | 23. PGR Tomaszów Bolesławiecki |
| 4. PGR Głogów         | 14. PGR Mierzyce        | 24. PGR Pęcław                 |
| 5. PGR Taczalin       | 15. PPR-D Targoszyn     | 25. PGR Mikołajowice           |
| 6. PGR Złotoryja      | 16. PGR Potoczek        | 26. PGR Wierzchowice           |
| 7. PGR Proboszczów    | 17. PGR Jerzmanowa      | 27. PGR Kunice                 |
| 8. PGR Zagrodno       | 18. PGR Jawor           | 28. ZP-D Osetnica              |
| 9. PGR Lisiec         | 19. PGR Krzeczyn Wielki | 29. PGR Grębocice              |
| 10. PGR Pogwizdów     | 20. PGR Budziszów Mały  | 30. PGR Muchów                 |

### woj. wałbrzyskie

- |                         |                         |                        |
|-------------------------|-------------------------|------------------------|
| 1. PR Gorzanów          | 9. PGR Ziębice          | 16. PR Stary Wielisław |
| 2. POHZ Roztoka         | 10. PPGR Komorów        | 17. PGR Szczepanów     |
| 3. PGR Sz-P Mokrzeszów  | 11. ZR Makowice         | 18. PR Żelazno         |
| 4. PPH Ścinawka Średnia | 12. KPGR Przeworno      | 19. PPH Szczytna       |
| 5. PGR Domaszków        | 13. POHZ Stoszowice     | 20. PR Jaskowa Dolna   |
| 6. PR Krosnowice Dolne  | 14. PR Krosnowice Górne | 21. PR Jaskowa Górna   |
| 7. PPR Piława Dolna     | 15. SNR Bobolice        | 22. PGR Sz-P Bożków    |
| 8. PGR Bierkowice       |                         |                        |

**PR-P Straszecin**

(15)ZAI.4

**Wykaz przedsiębiorstw,  
w stosunku do których podjęto decyzję o likwidacji,  
a nie przejętych protokolarnie**

**wg stanu na 31 grudnia 1993 r.**

**Oddział Terenowy w Warszawie**

1. Państwowe Tory Wyścigów Konnych w Warszawie

**Oddział Terenowy w Bydgoszczy**

1. KOKR Stary Brześć
2. POHZ Nasiegniewo

**Oddział Terenowy w Elblągu**

- |                          |                       |                    |
|--------------------------|-----------------------|--------------------|
| 1. PGR Łęgowo            | 9. PGR Gładysze       | 16. PGR Stoboje    |
| 2. PGR Górcz             | 10. PRP Karwiny       | 17. PPR Lubachowo  |
| 3. PGR Bielnik           | 11. PR Słobity        | 18. PGR Kierpajny  |
| 4. PGR Pronie            | 12. PGR Stare Dolno   | 19. PPR Strubno    |
| 5. PGR Pieniężno         | 13. PR Spędy          | 20. PGR Zajazd     |
| 6. PGR Nowy Folwark      | 14. PGR Zagaje        | 21. PGR Pierzchały |
| 7. PGR Gisiel            | 15. POHZ Stary Kamień | 22. PR Tatarki     |
| 8. PGR Wysoka Braniewska |                       |                    |

**Oddział Terenowy w Gorzowie Wlkp.**

- |                        |                           |                       |
|------------------------|---------------------------|-----------------------|
| 1. PPGR Baczyna        | 11. PPGR Przekolno        | 21. PGR Boczków       |
| 2. PPGR Bukwica        | 12. PPGR Recz             | 22. PGR Chobienice    |
| 3. PPGR Gralewo        | 13. PPGR Strapie          | 23. PGR Czerwieńsk    |
| 4. ZPR Kielpin         | 14. PPSad. Strzelce Kraj. | 24. PGR Kargowa       |
| 5. LKR Lubniewice      | 15. SKR Strzelce Kraj.    | 25. PGR Nowy Kisielin |
| 6. PPGR Lutówko        | 16. PPGR Sulibórz         | 26. PGR Piotrów       |
| 7. PPGR Mostkowo       | 17. PPGR Sulimierz        | 27. PGR Swarzynice    |
| 8. PPR Mostkowo        | 18. PPGE Świąciechów      | 28. WPGR Sława II     |
| 9. PPGR Mnichy         | 19. PPGR Wierzchno        | 29. PGR Trzebiel      |
| 10. PPGR Ośno Lubuskie | 20. PGR Bieniów           |                       |

### **Oddział Terenowy w Koszalinie**

- |                        |                     |                         |
|------------------------|---------------------|-------------------------|
| 1. PPR Miłkowo         | 18. PPR Dobrociechy | 35. PGR Kębłowo         |
| 2. PZR Borzysław       | 19. PGR Naclaw      | 36. PGR Niebiedzino     |
| 3. PGR Trzcino         | 20. SPP-E Dworek    | 37. PGR Oskowo          |
| 4. PGR Liszkowo        | 21. PZR Stare Dębno | 38. PGR Osowo k/Kępic   |
| 5. PGR Ostrowąs        | 22. PGRyb. Koszalin | 39. PGR Osowo k/Lęborka |
| 6. PPR Dąbie           | 23. PPR Bobolice    | 40. PGR Pobłocie        |
| 7. PPO Kołomąt         | 24. PGR Lubczewo    | 41. PGR Pogorszewo      |
| 8. PZR Smęcino         | 25. PGR Zimowiska   | 42. PGR Warcino         |
| 9. PGR Rościęcino      | 26. PPSHR Rędzikowo | 43. PGR Wrząca          |
| 10. PZR Tychowo        | 27. PGE Biesowice   | 44. PGR Zdrzewno        |
| 11. PZR Kikowo         | 28. PGR Malczkowo   | 45. PGR Potęgowo        |
| 12. PRH Dobrowo        | 29. PGO Słupsk      | 46. PGRyb. Miastko      |
| 13. KPGO Karnieszewice | 30. PGR Karżnica    | 47. PGRyb. Bytów        |
| 14. PGR Turowo         | 31. PGR Barcino     | 48. PGRyb. Łeba         |
| 15. PGR Przybrda       | 32. PGR Borzęcino   | 49. PGRyb. Słupsk       |
| 16. PGR Skotniki       | 33. PGR Charbrowo   | 50. PGR Przytocko       |
| 17. PGR Polanów        | 34. PGR Grąbkowo    |                         |

### **Oddział Terenowy w Lublinie**

- |                   |                |                |
|-------------------|----------------|----------------|
| 1. PGR Międzyrzec | 3. PPO Niemce  | 5. ZR Kurowice |
| 2. PGR Sawin      | 4. ZR Seroczyn |                |

### **Oddział Terenowy w Łodzi**

- |                 |                      |                              |
|-----------------|----------------------|------------------------------|
| 1. PPS w Łodzi  | 3. PPO Wola Bykowska | 5. PGR "Agromilk" w Bratosz. |
| 2. PRyb. Byliny | 4. PPRyb. Dziepółć   |                              |

### **Oddział Terenowy w Olsztynie**

- |                    |                    |                   |
|--------------------|--------------------|-------------------|
| 1. PPGR Barcikowo  | 10. PPGR Jesionowo | 19. PR-H Nidzica  |
| 2. PPGR Biała Wola | 11. PPGR Jonkowo   | 20. PPGR Rożnowo  |
| 3. PPGR Dąbrówno   | 12. FPTTCh Knopin  | 21. PPGR Ryn      |
| 4. PPGR Dylewo     | 13. PPGR Kozłowo   | 22. PPGR Safronka |
| 5. PPR-H Frednowy  | 14. PPGR Kraszewo  | 23. PPGR Szestno  |
| 6. PPGR Gierzwałd  | 15. PPGR Kuce      | 24. PPGR Turówek  |
| 7. PPGR Gołębiewo  | 16. PPGR Kunik     | 25. PHZ Wopławki  |

- 8. PPGR Janowiec
- 9. PPGR Januszkowo

- 17. PPGR Łęguty
- 18. PPGR Nakomiady

- 26. PPGR Zachy
- 27. PGO Ostrołęka

### **Oddział Terenowy w Opolu**

- 1. KPGR Bierdzany
- 2. PPW Domecko
- 3. PPO Gortatów
- 4. PGR Malerzowice
- 5. FPTTCh Nowy Świat
- 6. PGR Okopy

- 7. PPW Sławęcice
- 8. FPTTCh Zalesie
- 9. PPR "SAD-ROL" Żyrowa
- 10. POHZ Wieliczka
- 11. ZR Wola Batorska
- 12. PPGR Huta Stara

- 13. PPGR Sekursko
- 14. PPR Księży Las
- 15. PRH Wilkowice
- 16. KPGR Toszek
- 17. PR-P Tychy

### **Oddział Terenowy w Poznaniu**

- 1. PGR Mianowice

### **Oddział Terenowy w Rzeszowie**

- 1. PGRyb. Ruda Maleniecka
- 2. PGR Korytnica
- 3. PGR Modliszewice
- 4. PGR Bodzechów
- 5. PGR Średnia Wieś
- 6. PGR Kalnica
- 7. PGR Szklary
- 8. PGR Płonna

- 9. PGR Łupków
- 10. ZPOW "Pektowin" Jasło
- 11. POHZ Tylicz
- 12. PGR Korytniki
- 13. PGR Lubaczów
- 14. PGR Leszczowa
- 15. PPGR Fredropol
- 16. PGR Wielkie Oczy

- 17. PGR Bachórz
- 18. GRP Dąbrowica
- 19. GRP Frysztak
- 20. PGRyb. Zaklików
- 21. PGR Czyżów Szlach.
- 22. PGR Radlna
- 23. ZRP Straszecin
- 24. GR Żabno

### **Oddział Terenowy w Suwałkach**

- 1. PGR Biała Piska
- 2. RKR Gołdap
- 3. PGR Kowale Oleckie
- 4. PGR Kaczorówko
- 5. PGR Wieliczki
- 6. PGR Brożówka
- 7. PGR Dąbrówka Mała

- 8. PGR Jasieniec
- 9. PGR Karpa
- 10. PGR Mikosze
- 11. PGR Rakowo P.
- 12. PGR Szwejkówko
- 13. PGR Kocioł Duży

- 14. PGR Suchy Róg
- 15. KR Michałowo
- 16. SHR Ogr. Stelmachowo
- 17. PPRHiU "Flora" Wasilków
- 18. KPGR Wizna
- 19. PGR Marianowo

### **Oddział Terenowy w Szczecinie**

- |                  |                   |                   |
|------------------|-------------------|-------------------|
| 1. KPGR Chojna   | 5. KPGR Stuchowo  | 8. PGR Zajezerze  |
| 2. KPGR Chociwel | 6. KPGR Węgorzyno | 9. PPR Buniewice  |
| 3. PGR Moryń     | 7. KPGR Witnica   | 10. KPGR Wyszobór |
| 4. KPGR Nowogard |                   |                   |

### **Oddział Terenowy we Wrocławiu**

- |                    |                       |                        |
|--------------------|-----------------------|------------------------|
| 1. PGR Wołów       | 12. PGR Udanin        | 23. PGR Lubin          |
| 2. PGR Siechnice   | 13. PGR Jarosław      | 24. PGR Szklary Górne  |
| 3. PGR Gądkowice   | 14. PGR Damianowo     | 25. Ścinawa Lg.        |
| 4. PGR Wysoka      | 15. PGR Drogomiłowice | 26. PGO Lubin          |
| 5. PGR Milicz      | 16. PGR Karnica       | 27. PGR Tarnówek       |
| 6. PGR Bierutów    | 17. PGR Legnica       | 28. PGR Dobrocin       |
| 7. PGR Piskorzyna  | 18. PGR Wysoka        | 29. PGR Radochów       |
| 8. PGR Lubomierz   | 19. PGR Strogoborzyce | 30. PGR Ołdrzychowice  |
| 9. PGR Pisarzowice | 20. PGR Sieroszowice  | 31. PGR Trzebieszowice |
| 10. PGR Olszyna    | 21. PGR Kotla         | 32. PGR Świdnica       |
| 11. PGR Sulików    | 22. PGR Dzierżkowice  | 33. PGR Milikowice     |

**Wykaz  
gospodarstw rolnych Skarbu Państwa  
w administrowaniu**

**wg stanu na 31 grudnia 1993 r.**

**Oddział Terenowy w Warszawie**

- |                      |                 |                |
|----------------------|-----------------|----------------|
| 1. GRSP Dymiska Nowe | 3. GRSP Woźnice | 4. GRSP Bródno |
| 2. GRSP Magdalenka   |                 |                |

**Oddział Terenowy w Bydgoszczy  
woj. bydgoskie**

- |                |                    |
|----------------|--------------------|
| 1. GRSP Wtelno | 2. GRSP Wieszczyce |
|----------------|--------------------|

**woj. toruńskie**

- |                  |                   |               |
|------------------|-------------------|---------------|
| 1. GRSP Komorowo | 3. GRSP Cieleta   | 5. GRSP Salno |
| 2. GRSP Łobodowo | 4. GRSP Dźwierzno |               |

**Oddział Terenowy w Elblągu  
woj. gdańskie**

- |                  |
|------------------|
| 1. GRSP Trutnowy |
|------------------|

**Oddział Terenowy w Gorzowie WLKP.  
woj. gorzowskie**

- |                |
|----------------|
| 1. GRSP Wysoka |
|----------------|

**Oddział Terenowy w Lublinie  
woj. zamojskie**

- |                   |                     |
|-------------------|---------------------|
| 1. GRSP Tarnogród | 2. GRSP Dołhobyczów |
|-------------------|---------------------|

**Oddział Terenowy w Olsztynie  
woj. ciechanowskie**

1. GRSP Nacpolsk

2. GRSP Poświętne

**Oddział Terenowy w Poznaniu  
woj. poznańskie**

1. GRSP Uzarzewo

2. GRSP Lutom

3. GRSP Bogucin

4. GRSP Szreniawa

5. GRSP Chocicza

6. GRSP Miłosław

7. GRSP Ptaszkowo

8. GRSP Kwilcz-Pniewy

9. GRSP Wolica

10. GRSP Skoki

11. GRSP Kórnik

**woj. kaliskie**

1. GRSP Lewków

2. GRSP Przygodzice

3. GRSP Rusko

**woj. konińskie**

1. GRSP Gosławice

**woj. leszczyńskie**

1. GRSP Osieczna

2. GRSP Gołaszyn

3. GRSP Długie Stare

4. GRSP Karolew

**Oddział Terenowy w Rzeszowie  
woj. rzeszowskie**

1. GRSP Bratkowice

2. GRSP Trzebownisko

3. GRSP Góra Ropczycka

**woj. tarnowskie**

1. GRSP Chyszów

**Oddział Terenowy w Szczecinie  
woj. szczecińskie**

1. GRSP Płoty

2. GRSP Starogard Łobeski

(15)ADMINIST.GR



## Wykaz spółek z o.o. ze 100% udziałem Agencji WRSP

wg stanu na 31 grudnia 1993 r.

## Oddział Terenowy w Warszawie

- |  |                              |                                  |
|--|------------------------------|----------------------------------|
| 1. OHZ Dębołęka  | 14. "Piast" HR Łagiewniki    | 26. SK Dobrzymiewo               |
| 2. HZ Żołędźnica   | 15. PlantiCo HiNO Zaborze    | 27. SK Kozienice                 |
| 3. OHZ Grabowo   | 16. PlantiCo HiNO Świętosław | 28. SK Rieczna                   |
| 4. OHZ Osiećiny  | 17. HR Kalinowa              | 29. SK Golejewko                 |
| 5. OHZ Kłanino   | 18. DANKO HR Choryń          | 30. SK Walewice                  |
| 6. HZZ w Krzywej (Chojnów)                                   | 19. PlantiCo HiNO Szymanów   | 31. SK Jaroszkówka (Chojnów)     |
| 7. HZZ w Lubiatowie (Chojnów)                                | 20. PHN Lublin               | 32. Zarodowa Ferma Kur w Mieni   |
| 8. HZZ Podzamcze   | 21. Pałucka HR Sobiejuchy    | 33. Zakład Warzywniczy Przyborów |
| 9. PlantiCo HiNO Gołębiew                                    | 22. HR Szelejewo             | 34. OHZ "Garzyn"                 |
| 10. PlantiCo HiNO Zielonki                                   | 23. SHR Kowróż               | 35. HR w Szydłaku                |
| 11. HR Borów   | 24. HRR-N Kobierzyce         | 36. SK Mieczynica                |
| 12. Kutnowska Hodowla<br>Buraka Cukrowego                    | 25. HZiNR Polanowice         | 37. SK Huculskich Gładyszów      |
| 13. Olsztyńska Hodowla Ziemniaka<br>i Nasiennictwo OLZNAS-CN |                              |                                  |

## Oddział Terenowy w Olsztynie

1. GO Łęgajny

## Oddział Terenowy w Opolu

- |              |                 |
|--------------|-----------------|
| 1. KR Kietrz | 2. KR Głubczyce |
|--------------|-----------------|

## Oddział Terenowy w Poznaniu

- |  |                                 |                |
|--|---------------------------------|----------------|
| 1. PR "POLEKA" w Kaźmierzu                           | 3. Korporacja Rolna SKP Czempin | 5. GR-H Żydowo |
| 2. Czerniejewskie Przedsiębiorstwo<br>Rolno-Usługowe | 4. PP-H "Agropol" Sokołowo      |                |

**Wykaz  
gospodarstw rolnych Skarbu Państwa,  
w których zakończono proces rozdysponowania mienia  
(zlikwidowanych)**

**wg stanu na 31 grudnia 1993 r.**

**Oddział Terenowy w Bydgoszczy  
woj. bydgoskie**

- |                   |                    |                  |
|-------------------|--------------------|------------------|
| 1. GRSP Markowice | 2. GRSP Nieciszewo | 3. GRSP Węgierce |
|-------------------|--------------------|------------------|

**Oddział Terenowy w Elblągu  
woj. elbląskie**

- |                       |                   |                 |
|-----------------------|-------------------|-----------------|
| 1. GRSP Kwitajny Małe | 4. GRSP Bogdany   | 7. GRSP Czernin |
| 2. GRSP Marena        | 5. GRSP Jesionna  | 8. GRSP Jasna   |
| 3. GRSP Jelonki       | 6. GRSP Bemowizna | 9. GRSP Ułowo   |

**woj. gdańskie**

1. GRSP Tokary

**Oddział Terenowy w Gorzowie  
woj. gorzowskie**

- |                     |                    |                       |
|---------------------|--------------------|-----------------------|
| 1. GRSP Wojcieszycy | 3. GRSP Bledzew    | 5. GRSP Lubikowo      |
| 2. GRSP Dobiegniew  | 4. GRSP Lubniewice | 6. GRSP Przytoczna II |

**Oddział Terenowy w Koszalinie  
woj. koszalińskie**

- |                         |                   |                      |
|-------------------------|-------------------|----------------------|
| 1. GRSP Łubowo          | 6. GRSP Drahimek  | 11. GRSP Byszkowo    |
| 2. GRSP Skibno          | 7. GRSP Przybkowo | 12. GRSP Kiełpino    |
| 3. GRSP Redło Usł.Tech. | 8. GRSP Ramlewo   | 13. GRSP Kądzierzno  |
| 4. GRSP Słownikowo      | 9. GRSP Mołtowo   | 14. GRSP Gąskowo     |
| 5. GRSP Prosino         | 10. GRSP Redło    | 15. GRSP Zegrze Pom. |

**woj. słupskie**

- |                   |                  |                 |
|-------------------|------------------|-----------------|
| 1. GRSP Zajczkowo | 3. GRSP Osieki   | 5. GRSP Leśnice |
| 2. GRSP Dominek   | 4. GRSP Janowice |                 |

**Oddział Terenowy w Lublinie**  
**woj. białskopodlaskie**

1. GRSP Konstantynów
2. GRSP Cieleśnica

3. GRSP Rozkosz
4. GRSP Koroszczyń

5. GRSP Woroniec

**woj. chełmskie**

1. GRSP Cyców

2. GRSP Wola Uhruska

**woj. lubelskie**

1. GRSP Borowina
2. GRSP Końskowola
3. GRSP Żelechów

4. GOgr.SP Łęczna
5. GOgr.SP Józefów

6. GSzkółk.SP Pożóg
7. GRSP Miastków

**woj. radomskie**

1. GRSP Gębarzewo

2. GRyb.SP Modrzejowice

**woj. siedleckie**

1. GRSP Bartków Stary

**Oddział Terenowy w Łodzi**  
**woj. płockie**

1. GRSP Trębki
2. GRSP Dzierżanowo
3. GRSP Sikórz
4. GRSP Brzozów

5. GRSP Sanniki
6. GRSP Sokołów
7. GRSP Koryta
8. GRSP Opatówiec

9. GRSP Leszno
10. GRSP Łuszyń
11. GRSP Błonie
12. GRSP Ogorzelec

**woj. łódzkie**

1. GRSP w Łodzi - Brus
2. GRSP Gospodarz

3. PR-P SP w Łodzi
4. GRSP Rzew

5. GRSP Nakielnica
6. GRSP Smolice

**woj. piotrkowskie**

1. GRSP Dobiecin

2. GRSP Białaczów

3. GRSP Żeromin

**woj. skierniewickie**

1. GRSP Rogów

2. GRSP Osiny

**woj. sieradzkie**

1. GRSP Rychłocice

2. GRSP Kobierzycko

3. GRSP Czarnożyły

### **Oddział Terenowy w Olsztynie woj. olsztyńskie**

- |                  |                           |                       |
|------------------|---------------------------|-----------------------|
| 1. GRSP Sitno    | 4. GRSP Łajsy             | 6. GRSP Szkotowo      |
| 2. GRSP Piersele | 5. GRSP Bezledy - Markizy | 7. GRSP Równina Górna |
| 3. GRSP Łajdy    |                           |                       |

### **woj. ostrołęckie**

- |                |                  |
|----------------|------------------|
| 1. GRSP Niegów | 2. GRSP Nieskórz |
|----------------|------------------|

### **woj. ciechanowskie**

- |                |               |               |
|----------------|---------------|---------------|
| 1. GRSP Czajki | 2. GRSP Klice | 3. GRSP Prusy |
|----------------|---------------|---------------|

### **Oddział Terenowy w Opolu woj. opolskie**

- |                     |                     |                        |
|---------------------|---------------------|------------------------|
| 1. GRSP Namysłów    | 6. GRSP Mikolin     | 11. GRSP Lewin Brzeski |
| 2. GRSP Kietrz      | 7. GRSP Jakubowice  | 12. GRSP Rożnów        |
| 3. GRSP Ciężkowice  | 8. GRSP Grabowo     | 13. GRSP Grabin        |
| 4. GRSP Krzyżowice  | 9. GRSP Rychnów     | 14. GRSP Komorzno      |
| 5. GRSP Biała Nyska | 10. GRSP Charbielin |                        |

### **woj. krakowskie**

1. GRSP Rudawa

### **woj. katowickie**

1. GRSP Płużniczka

### **Oddział Terenowy w Pile**

- |                      |                      |                         |
|----------------------|----------------------|-------------------------|
| 1. GOgrod.SP Święta  | 9. GRSP Strzelce     | 17. GRSP Popowo         |
| 2. GRSP Szwecja      | 10. GRSP Studzieniec | 18. GRSP Boguszyn       |
| 3. GRSP Szamocin     | 11. GRSP Niemczyn    | 19. GRSP Zalesie        |
| 4. GRSP Różewo       | 12. GRSP Wiesiółka   | 20. GRSP Stara Łubianka |
| 5. PR-P SP Karsibórz | 13. GRSP Stare       | 21. GRSP Bartoszkowo    |
| 6. GRSP Pluty        | 14. GRSP Witrogoszcz | 22. GRSP Stawnica       |
| 7. GRSP Coch         | 15. GRSP Karsibórz   | 23. GRSP Budzyń         |
| 8. GRSP Gorzewo      | 16. GRSP Lipka       | 24. GRyb. SP Tarnów     |

**Oddział Terenowy w Poznaniu  
woj. poznańskie**

- |                     |                      |                    |
|---------------------|----------------------|--------------------|
| 1. GRSP Błażewko    | 7. GRSP Sielinko     | 13. GRSP Owińska   |
| 2. GRSP Jarosławiec | 8. GRSP Wojnowo      | 14. GRSP Gultowy   |
| 3. GRSP Konarzewo   | 9. GRSP Urbanie      | 15. GRSP Manieczki |
| 4. GRSP Bieganowo   | 10. GRSP Pawłowice   | 16. GRSP Książ     |
| 5. GRSP Kaźmierz    | 11. GRSP Sokołowo    | 17. GRSP Czempin   |
| 6. GRSP Żydowo      | 12. GRSP Czarniejewo |                    |

**woj. kaliskie**

1. GRSP Kamień

**woj. konińskie**

- |                   |                   |                    |
|-------------------|-------------------|--------------------|
| 1. GRSP Domaników | 3. GRSP Kościelec | 4. GRSP Strzałkowo |
| 2. GRSP Brudzyń   |                   |                    |

**woj. leszczyńskie**

- |                    |                      |                    |
|--------------------|----------------------|--------------------|
| 1. GRSP Wygańczyce | 3. GRSP Gościejewice | 4. GRSP Zaborowice |
| 2. GRSP Pudliszki  |                      |                    |

**Oddział Terenowy w Rzeszowie  
woj. tarnowskie**

1. GRSP Radłów

**woj. tarnobrzesskie**

1. GRSP Włostów

**woj. kieleckie**

- |                      |                    |
|----------------------|--------------------|
| 1. GRSP Mirogonowice | 2. GRSP Przylęczek |
|----------------------|--------------------|

**woj. rzeszowskie**

1. GOgr. SP Mielec

### **Oddział Terenowy w Suwałkach woj. suwalskie**

- |                             |                              |                      |
|-----------------------------|------------------------------|----------------------|
| 1. GRSP Straduny            | 9. GRSP Koźlak               | 17. GRSP Ołownik     |
| 2. GRSP Kociołek Szlachecki | 10. GRSP Przebród            | 18. GRSP Wrony       |
| 3. GRSP Doba                | 11. GRSP Świętajno           | 19. GRSP Zielonówek  |
| 4. GRSP Ruda                | 12. GRSP Podgórze            | 20. GRSP Staświny    |
| 5. GRSP Borzymy             | 13. GRSP Lega                | 21. GRSP Upały       |
| 6. GRSP Pierkunowo          | 14. GRSP Zielone Kameduńskie | 22. GRSP Pozezdrze   |
| 7. GRSP Sejny               | 15. GRSP Turowo              | 23. GRSP Macki       |
| 8. GRSP Liski               | 16. GRSP Klimki              | 24. GRSP Zielony Gaj |

### **woj. białostockie**

- |                  |                   |                    |
|------------------|-------------------|--------------------|
| 1. GRSP Sobolewo | 3. GOSP Białystok | 5. GRSP Juchnowiec |
| 2. GRSP Sokółka  | 4. GRSP Gródek    | 6. GRSP Kleszczele |

### **woj. łomżyńskie**

- |                        |                |
|------------------------|----------------|
| 1. GRSP Poryte Jabłoni | 2. GRSP Kurowo |
|------------------------|----------------|

### **Oddział Terenowy w Szczecinie**

- |                     |                          |                     |
|---------------------|--------------------------|---------------------|
| 1. GRSP Wołczyn     | 14. GRSP Kamień Pom.     | 27. GRSP Komarowo   |
| 2. GRSP Przybiernów | 15. GRSP Bogusławie      | 28. GRSP Lubanowo   |
| 3. GOgr.SP Szczecin | 16. GRSP Szczecin        | 29. GRSP Buk        |
| 4. GRSP Pęczyno     | 17. GRSP Sulino          | 30. GRSP Barzkowice |
| 5. GRSP Koszewo     | 18. GRSP Skalin          | 31. GRSP Strzyżno   |
| 6. GRSP Podlipce    | 19. GRSP Trzcińsko Zdrój | 32. GRSP Grzybno    |
| 7. GRSP Rzeplino    | 20. GRSP Kępcewo         | 33. GRSP Warszyn    |
| 8. GRSP Drzenin     | 21. GRSP Borkowo Wlk.    | 34. GRSP Siedlice   |
| 9. GRSP Mieszewo    | 22. GRSP Dargomyśl       | 35. GRSP Storkówko  |
| 10. GRSP Łęczyna    | 23. GRSP Stara Dąbrowa   | 36. GRSP Chlebówek  |
| 11. GRSP Chlebówko  | 24. GRSP Kłodzino        | 37. GRSP Obojno     |
| 12. GRSP Łozice     | 25. GRSP Grabowo         | 38. GRSP Worowo     |
| 13. GRSP Rynowo     | 26. GRSP Załom           | 39. GRSP Resko      |

### **Oddział Terenowy we Wrocławiu woj. legnickie**

- |                     |                       |                 |
|---------------------|-----------------------|-----------------|
| 1. GRSP Mała Rasowa | 3. GRSP Żabice        | 5. GRSP Wiadrów |
| 2. GRSP Jawor       | 4. GRSP Niedźwiedzice |                 |

## **woj. wrocławskie**

- |                          |                             |                      |
|--------------------------|-----------------------------|----------------------|
| 1. GRSP Sady - Trzebnica | 5. GRSP Janówek             | 9. GRSP Polwica      |
| 2. GRSP Brzózka          | 6. GRSP Łagiewniki - Zarząd | 10. GRSP Wilczkowice |
| 3. GRSP Wielka Lipa      | 7. GRSP Prusy               | 11. GRSP Głęboka     |
| 4. GRSP Chociwel         | 8. GRSP Górzec              | 12. GRSP Gorosław    |

(15)ZLIKVID.GR

## Nieruchomości rolne przejęte do Zasobu WRSP ze zlikwidowanych ppgr\*

Lp	Oddział Terenowy Agencji	Państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej przejęte protokolarnie do Zasobu WRSP wg stanu na:									
		31.12.1992 r.		31.03.1993 r.		30.06.1993 r.		30.09.1993 r.		31.12.1993 r.	
		liczba	pow.gruntów w tys.ha	liczba	pow.gruntów w tys.ha	liczba	pow.gruntów w tys.ha	liczba	pow.gruntów w tys.ha	liczba	pow.gruntów w tys.ha
1.	Warszawa	64	156,9	88	238,3	121	283,1	142	322,3	145	330,0
2.	Bydgoszcz	44	81,3	68	108,1	94	173,3	110	216,9	115	229,5
3.	Elbląg	43	53,9	113	117,6	136	150,1	149	179,1	176	225,4
4.	Gorzów	26	67,3	38	87,1	58	178,6	71	215,3	73	217,8
5.	Koszalin	52	147,4	75	234,1	81	254,2	98	287,1	106	294,9
6.	Lublin	33	52,1	50	72,9	62	87,8	66	89,7	66	89,8
7.	Łódź	25	16,3	37	25,3	43	30,3	43	30,0	44	32,9
8.	Olsztyn	41	156,2	57	209,0	86	277,1	116	317,9	127	331,3
9.	Opole	28	70,4	52	99,1	77	119,9	82	123,5	104	160,4
10.	Piła	14	49,5	36	95,8	36	95,8	47	108,9	57	121,7
11.	Poznań	57	214,1	74	280,9	75	287,0	75	287,0	75	287,0
12.	Rzeszów	26	20,5	31	25,0	32	25,2	34	27,6	40	33,5
13.	Suwałki	20	30,9	33	57,2	45	99,1	51	105,5	52	165,2
14.	Szczecin	54	194,0	66	235,8	66	235,8	66	235,8	66	235,8
15.	Wrocław	11	19,2	54	111,6	79	175,5	96	221,5	103	233,6
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	1	39,6	1	39,4**	1	39,4	1	39,4	1	39,4
	Razem	539	1 369,6	873	2 037,2	1 092	2 512,2	1 247	2 807,5	1 350	3 028,2

\* pod pojęciem ppgr należy rozumieć także: Państwowe Gospodarstwa Rybackie, Stacje Hodowli Roślin, Państwowe Ośrodki Hodowli Zarodowej itp., a także Przedsiębiorstwo Rolno-Przemysłowe Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w Straszynie;  
 \*\* zmniejszenie arealu gruntów spowodowane zostało uregulowaniem stosunków własnościowych.



## Grunty Państwowego Funduszu Ziemi przejęte do Zasobu WRSP

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Grunty PFZ przejęte do Zasobu WRSP wg stanu na:					
		31.12.1992 r.	31.03.1993 r.	30.06.1993 r.	30.09.1993 r.	31.12.1993 r.	
		w h e k t a r a c h					
1.	Warszawa	12	121	209	322	433	
2.	Bydgoszcz	1 185	1 653	4 173	5 349	7 981	
3.	Elbląg	4 334	6 635	10 335	14 121	17 235	
4.	Gorzów	8 380	14 297	23 817	32 737	40 385	
5.	Koszalin	2 068	5 242	7 585	9 725	11 666	
6.	Lublin	11 569	18 025	23 189	28 142	37 742	
7.	Łódź	1 503	2 129	2 803	3 548	4 167	
8.	Olsztyn	7 486	18 078	24 576	30 360	39 668	
9.	Opole	1 021	2 279	4 468	6 445	8 566	
10.	Pila	129	139	139	418	2 764	
11.	Poznań	2 022	2 743	3 263	3 865	5 790	
12.	Rzeszów	1 215	2 973	5 269	9 425	14 612	
13.	Suwałki	13 321	17 521	23 075	30 391	37 431	
14.	Szczecin	2 392	5 807	7 860	9 454	10 034	
15.	Wrocław	2 613	3 643	12 715	16 702	21 364	
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	-	-	-	-	-	
	Razem	59 250	101 285	153 476	201 004	259 838	

Niektóre dane o przejętym protokolarnie do Zasobu WRSP mieniu pochodzącym ze zlikwidowanych ppgr<sup>x</sup>

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Ppgr przejęte do Zasobu WRSP		Liczba mieszkań	Liczba pracowników	Wartość majątku trwałego netto	Wartość majątku obrotowego	Obciążenia	
								ogółem	w tym kredyty i pożyczki
		w mln zł							
1.	Warszawa	145	330 023	41 040	30 933	8 463 705	1 933 017	1 782 262	748 222
2.	Bydgoszcz	115	229 543	23 028	12 965	4 213 154	847 074	775 770	375 254
3.	Elbląg	176	225 415	19 444	10 027	4 423 238	684 747	1 368 720	580 371
4.	Gorzów	73	217 829	16 887	10 860	3 973 482	725 767	980 144	496 829
5.	Koszalin	106	294 928	23 587	11 715	5 091 285	825 084	1 262 583	470 374
6.	Lublin	66	89 753	8 027	5 864	2 240 530	287 464	325 935	151 701
7.	Łódź	44	32 927	4 658	3 318	997 069	187 019	163 514	52 605
8.	Olsztyn	127	331 261	22 085	13 893	5 357 998	771 284	907 924	371 078
9.	Opole	104	160 430	14 709	10 910	3 489 770	985 393	552 174	172 139
10.	Piła	57	121 717	9 784	5 061	2 158 502	348 702	807 594	455 166
11.	Poznań	75	287 030	33 581	24 579	6 821 965	1 324 114	1 279 553	620 060
12.	Rzeszów	40	33 473	3 151	2 330	1 015 735	136 228	157 728	90 072
13.	Suwałki	52	165 159	6 533	4 064	1 499 230	245 481	360 319	181 657
14.	Szczecin	66	235 783	18 744	12 656	3 565 511	567 752	795 375	358 363
15.	Wrocław	103	233 571	27 830	11 857	4 375 025	850 894	961 532	467 417
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	1	39 390	2 927	3 483	1 867 746	266 480	1 200 800	711 405
R a z e m		1 350	3 028 232	276 015	174 515	59 553 945	10 986 500	13 681 927	6 302 713

<sup>x</sup> od początku działalności Agencji do końca 1993 r.

**Niektóre dane finansowe ppgr przejętych do Zasobu WRSP**  
(wg protokołów przejęcia, na koniec kwartałów)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Pow. gruntów w ha	Majątek w mln zł				Obciążenia w mln zł		w tym: kredyty i pożyczki w mln zł	
			trwały netto	na 1 ha gruntów	obrotowy	na 1 ha gruntów	ogółem	na 1 ha gruntów	ogółem	na 1 ha gruntów
1.	Warszawa 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	156 919	3 906 411	24,9	977 294	6,2	749 254	4,8	324 411	2,1
		238 311	5 846 550	24,5	1 387 180	5,8	1 158 777	4,9	520 106	2,2
		283 122	7 206 456	25,5	1 621 929	5,7	1 558 632	5,5	688 756	2,4
		322 311	8 193 558	25,4	1 855 276	5,8	1 716 974	5,3	745 339	2,3
		330 023	8 463 705	25,6	1 933 017	5,9	1 782 262	5,4	748 222	2,3
2.	Bydgoszcz 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	81 328	1 325 604	16,3	294 262	3,6	151 229	1,9	76 361	0,9
		108 133	2 012 803	18,6	439 950	4,0	305 405	2,8	169 566	1,6
		173 343	3 354 985	19,4	719 075	4,2	569 907	3,3	281 009	1,6
		216 866	4 022 321	18,6	825 861	3,8	694 126	3,2	334 707	1,5
		229 543	4 213 154	18,4	847 074	3,7	775 770	3,4	375 254	1,6
3.	Elbląg 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	53 954	1 396 035	25,9	203 674	3,8	290 638	5,4	98 816	1,8
		117 629	2 730 453	23,2	387 365	3,3	664 252	5,7	290 726	2,5
		150 114	3 458 356	23,0	561 745	3,7	922 353	6,1	393 885	2,6
		179 087	3 655 866	20,4	582 420	3,3	979 806	5,5	419 482	2,3
		225 415	4 423 238	19,6	684 747	3,0	1 368 720	6,1	580 371	2,6

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Pow. gruntów w ha	Majątek w mln zł				Obciążenia w mln zł		w tym: kredyty i pożyczki w mln zł	
			trwały netto	na 1 ha gruntów	obrotowy	na 1 ha gruntów	ogółem	na 1 ha gruntów	ogółem	na 1 ha gruntów
4.	Gorzów 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	67 276	1 260 260	18,7	236 572	3,5	241 946	3,6	117 913	1,8
		87 109	1 633 737	18,8	297 035	3,4	308 948	3,6	143 159	1,6
		178 587	3 417 284	19,1	602 175	3,4	829 908	4,6	454 000	2,5
		215 263	3 934 739	18,3	719 635	3,3	971 085	4,5	493 500	2,3
		217 829	3 973 482	18,2	725 767	3,3	980 144	4,5	496 829	2,3
5.	Koszalin 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	147 382	2 504 206	17,0	370 025	2,5	605 347	4,1	266 051	1,8
		234 060	4 013 591	17,2	698 737	3,0	933 549	4,0	359 383	1,5
		254 183	4 451 351	17,5	762 599	3,0	1 057 953	4,2	401 595	1,6
		287 087	4 974 598	17,3	818 336	2,9	1 234 144	4,3	462 620	1,6
		294 928	5 091 285	17,3	825 084	2,8	1 262 583	4,3	470 374	1,6
6.	Lublin 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	52 125	1 090 516	20,9	134 760	2,6	165 867	3,2	81 194	1,6
		72 945	1 790 588	24,6	229 907	3,2	245 780	3,4	124 238	1,7
		87 752	2 112 943	24,1	275 755	3,1	280 930	3,2	134 568	1,5
		89 753	2 239 533	25,0	287 464	3,2	325 932	3,6	151 701	1,7
		89 753	2 240 530	25,0	287 464	3,2	325 935	3,6	151 701	1,7
7.	Łódź 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	15 355	455 552	27,9	77 256	4,7	48 655	3,0	16 090	1,0
		25 280	808 993	32,0	171 631	6,8	110 465	4,4	23 286	0,9
		30 315	949 195	31,3	182 878	6,0	128 278	4,2	30 454	1,0
		29 999	933 849	31,1	179 868	6,0	128 103	4,3	30 454	1,0
		32 927	997 069	30,3	187 019	5,7	163 514	5,0	52 605	1,6

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Pow. gruntów w ha	Majątek w mln zł				Obciążenia w mln zł		w tym: kredyty i pożyczki w mln zł	
			trwały netto	na 1 ha gruntów	obrotowy	na 1 ha gruntów	ogółem	na 1 ha gruntów	ogółem	na 1 ha gruntów
8.	Olsztyn 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	156 202	2 478 093	15,9	455 556	2,9	272 085	1,7	107 078	0,7
		209 000	3 557 279	17,0	590 671	2,8	493 891	2,4	212 064	1,0
		277 127	4 616 822	16,7	712 024	2,6	660 934	2,4	274 983	1,0
		317 896	5 204 212	16,4	756 944	2,4	851 651	2,7	358 670	1,1
		331 261	5 357 998	16,2	771 284	2,3	907 924	2,7	371 078	1,1
9.	Opole 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	70 406	1 623 469	23,1	505 302	7,2	271 436	3,9	76 279	1,1
		99 115	2 315 812	23,4	666 123	6,7	347 165	3,5	102 790	1,0
		119 876	2 635 143	22,0	732 151	6,1	394 753	3,3	124 748	1,0
		123 510	2 708 230	21,9	742 819	6,0	406 232	3,3	129 786	1,1
		160 430	3 489 770	21,8	985 393	6,1	552 174	3,4	172 139	1,1
10.	Piła 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	49 451	1 024 393	20,7	155 731	3,2	210 734	4,3	122 843	2,5
		95 751	1 788 762	18,7	269 312	2,8	580 327	6,1	329 343	3,4
		95 751	1 788 762	18,7	269 312	2,8	580 327	6,1	329 343	3,4
		108 948	1 974 241	18,1	317 758	2,9	665 782	6,1	372 295	3,4
		121 717	2 158 502	17,7	348 702	2,9	807 594	6,6	455 166	3,7
11.	Poznań 31.12.92 r. 31.03.93 r. 30.06.93 r. 30.09.93 r. 31.12.93 r.	214 150	5 474 576	25,6	1 060 423	5,0	917 056	4,3	436 016	2,0
		280 931	6 756 640	24,1	1 311 065	4,7	1 251 602	4,5	611 080	2,2
		287 030	6 821 965	23,8	1 324 114	4,6	1 279 553	4,5	620 060	2,2
		287 030	6 821 965	23,8	1 324 114	4,6	1 279 553	4,5	620 060	2,2
		287 030	6 821 965	23,8	1 324 114	4,6	1 279 553	4,5	620 060	2,2

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Pow. gruntów w ha	Majątek w mln zł				Obciążenia w mln zł		w tym: kredyty i pożyczki w mln zł	
			trwały netto	na 1 ha gruntów	obrotowy	na 1 ha gruntów	ogółem	na 1 ha gruntów	ogółem	na 1 ha gruntów
12.	Rzeszów	20 483	814 937	39,8	104 950	5,1	113 593	5,6	70 116	3,4
		31.12.92 r.								
		25 038	866 228	34,6	123 207	4,9	119 893	4,8	72 773	2,9
		30.06.93 r.	867 583	34,4	124 595	4,9	120 125	4,8	72 773	2,9
		30.09.93 r.	904 355	32,8	124 959	4,5	125 533	4,6	76 848	2,8
13.	Suwałki	33 473	1 015 735	30,3	136 228	4,1	157 728	4,7	90 072	2,7
		31.12.92 r.								
		30 874	528 787	17,1	87 566	2,8	114 804	3,7	53 090	1,7
		31.03.93 r.	896 758	15,7	159 600	2,8	193 438	3,4	92 028	1,6
		30.06.93 r.	1 266 471	12,8	211 491	2,1	339 572	3,4	173 705	1,8
14.	Szczecin	105 505	1 347 481	12,8	222 163	2,1	347 319	3,3	176 098	1,7
		31.12.93 r.	1 499 230	9,1	245 481	1,5	360 319	2,2	181 657	1,1
		194 007	3 177 751	16,4	514 652	2,7	695 682	3,6	308 261	1,6
		31.12.92 r.								
		235 783	3 565 511	15,1	567 752	2,4	795 375	3,4	358 363	1,5
15.	Wrocław	235 783	3 565 511	15,1	567 752	2,4	795 375	3,4	358 363	1,5
		30.06.93 r.								
		30.09.93 r.	3 565 511	15,1	567 752	2,4	795 375	3,4	358 363	1,5
		31.12.93 r.	3 565 511	15,1	567 752	2,4	795 375	3,4	358 363	1,5
		19 162	517 672	27,0	112 140	5,9	86 164	4,5	21 927	1,1
	31.12.92 r.	111 548	2 264 729	20,3	506 950	4,5	399 997	3,6	184 345	1,7
		30.06.93 r.	3 402 677	19,4	734 649	4,2	637 061	3,6	280 852	1,6
		30.09.93 r.	4 205 618	19,0	828 599	3,7	905 639	4,1	434 610	2,0
		31.12.93 r.	4 375 025	18,7	850 894	3,6	961 532	4,1	467 417	2,0

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Pow. gruntów w ha	Majątek w mln zł				Obciążenia w mln zł		w tym: kredyty i pożyczki w mln zł	
			trwały netto	na 1 ha gruntów	obrotowy	na 1 ha gruntów	ogółem	na 1 ha gruntów	ogółem	na 1 ha gruntów
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie									
	31.12.92 r.	39 557	1 866 326	47,2	252 116	6,4	1 210 279	30,6	778 186	19,7
	31.03.93 r.	39 390	1 867 746	47,4	266 480	6,8	1 260 800	32,0	771 405	19,6
	30.06.93 r.	39 390	1 867 746	47,4	266 480	6,8	1 200 800	30,5	711 405	18,1
	30.09.93 r.	39 390	1 867 746	47,4	266 480	6,8	1 200 800	30,5	711 405	18,1
	31.12.93 r.	39 390	1 867 746	47,4	266 480	6,8	1 200 800	30,5	711 405	18,1
Razem	31.12.92 r.	1 369 631	29 444 588	21,5	5 542 279	4,0	6 144 769	4,5	2 954 632	2,2
	31.03.93 r.	2 037 222	42 716 181	21,0	8 072 965	4,0	9 169 664	4,5	4 364 655	2,1
	30.06.93 r.	2 512 162	51 783 250	20,6	9 668 724	3,8	11 356 461	4,5	5 330 499	2,1
	30.09.93 r.	2 807 525	56 553 823	20,1	10 420 448	3,7	12 628 054	4,5	5 875 938	2,1
	31.12.93 r.	3 028 232	59 553 945	19,7	10 986 500	3,6	13 681 927	4,5	6 302 713	2,1

- w wyniku wcześniejszych uzgodnień w sierpniu 1993 r. Oddział Terenowy w Łodzi przekazał protokołem zdawczo-odbiorczym do Oddziału Terenowego w Warszawie Gospodarstwo Rolne Skarbu Państwa w Górach w woj. plockim.

(13)ZAL.14

**Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa<sup>x</sup>  
wg stanu na 30.06.1993 r.**

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Powierzchnia gruntów ogółem tys.ha	Z tego użytki rolne:									
			razem		grunty orne pod zasiewami		sady		łąki i pastwiska		odłogi i ugory	
			tys.ha	%	tys.ha	%	tys.ha	%	tys.ha	%	tys.ha	%
1.	Warszawa	156,9	141,2	90,0	103,5	73,3	0,5	0,3	29,4	20,9	7,8	5,5
2.	Bydgoszcz	192,1	141,5	73,7	115,3	81,5	1,2	0,9	15,3	10,7	9,7	6,9
3.	Elbląg	111,7	102,3	91,6	77,3	75,6	0,6	0,6	15,3	14,9	9,1	8,9
4.	Gorzów	139,1	127,6	91,7	81,1	63,5	1,7	1,3	20,6	16,2	24,2	19,0
5.	Koszalin	230,2	213,3	92,6	150,5	70,6	0,3	0,1	37,5	17,6	25,0	11,7
6.	Lublin	60,4	45,6	75,5	32,0	70,2	1,1	2,4	11,2	24,6	1,3	2,8
7.	Łódź	15,5	12,3	79,3	9,9	80,5	0,0	0,3	2,1	16,2	0,3	3,0
8.	Olsztyn	246,9	176,8	71,6	104,4	59,1	0,3	0,2	43,2	24,4	28,9	16,3
9.	Opole	81,5	71,0	87,1	61,1	86,0	0,5	0,6	8,0	11,4	1,4	2,0
10.	Piła <sup>xx</sup>	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
11.	Poznań	180,6	169,4	93,8	140,3	82,9	1,8	1,1	22,3	13,1	5,0	2,9
12.	Rzeszów	19,1	16,3	85,3	10,6	65,1	0,3	2,0	3,6	22,2	1,8	10,7
13.	Suwałki	46,9	27,5	58,7	10,3	37,5	0,0	0,1	9,8	35,6	7,4	26,8
14.	Szczecin	181,8	140,1	77,1	94,0	67,0	0,8	0,6	26,3	18,8	19,0	13,6
15.	Wrocław	164,2	144,4	87,9	110,2	76,3	1,4	1,0	24,9	17,2	7,9	5,5
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	34,8	30,0	86,1	11,0	56,2	0,1	0,3	11,3	37,9	7,5	5,6
	<b>Razem</b>	1 861,7	1 559,3	83,8	1 111,5	71,3	10,6	0,7	280,8	18,0	156,4	10,0

<sup>x</sup> dotyczy 899 gospodarstw, które zostały objęte sprawozdaniem o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów i zbiorach (R-05)  
<sup>xx</sup> dane wykazane są w Oddziale Terenowym Agencji w Bydgoszczy



**Stan zagospodarowania gruntów przejętych w 1993 r. do Zasobu WRSP**  
(wg protokołów przejęcia)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Powierzchnia gruntów przejętych	w tym: grunty odłogo- wane	Powierzchnia gruntów przejętych	w tym: grunty		Powierzchnia gruntów przejętych	w tym: grunty	
					odłogo- wane	w bez- umownym użytkowaniu		odłogo- wane	w bez- umownym użytkowaniu
		31.12.1992 r.		30.06.1993 r.		31.12.1993 r.			
w h e k t a r a c h									
1.	Warszawa	156 932	5 429	283 332	10 593	5	330 460	10 642	5
2.	Bydgoszcz	83 145	110	178 962	3 093	-	240 136	6 756	-
3.	Elbląg	58 295	6 976	160 463	8 008	-	242 664	8 008	-
4.	Gorzów	76 149	3 384	204 374	13 696	-	260 703	28 176	22 128
5.	Koszalin	150 149	.	262 586	2 491	3 194	307 755	2 978	5 910
6.	Lublin	63 694	.	111 118	14 613	992	127 694	20 981	4 938
7.	Łódź	17 907	84	33 175	771	1 359	37 154	1 047	1 861
8.	Olsztyn	164 015	.	302 117	6 913	5 781	371 654	11 973	7 506
9.	Opole	71 427	1 798	124 670	4 341	2 416	169 343	5 405	3 251
10.	Piła	49 744	10 267	96 335	10 754	-	125 659	11 597	186
11.	Poznań	216 180	.	290 385	-	592	292 952	368	1 576
12.	Rzeszów	21 698	741	30 498	3 881	1 050	48 267	5 449	1 391
13.	Suwałki	44 486	2 064	122 467	10 845	52	203 164	17 004	785
14.	Szczecin	196 668	20 414	244 024	22 903	115	246 846	22 903	378
15.	Wrocław	22 186	94	188 965	8 269	680	256 189	14 160	2 312
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	39 557	5 595	39 391*	5 595	-	39 391	5 595	-
Razem		1 432 232	56 956	2 672 862	126 766	16 236	3 300 031	173 042	52 227

\* zmniejszenie arealu gruntów spowodowane zostało uregulowaniem stosunków własnościowych

## Niektóre dane o przetargach, sprzedaży i dzierżawie gruntów z Zasobu WRSP

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Liczba ogłoszonych			Liczba odbytych przetargów		Powierzchnia gruntów:				
		wykazów		przetargów	oferowanych do sprzedaży lub dzierżawy		na które ustalono nabywców lub dzierżawców				
		ogółem*	z tego w 1993 r.		ogółem*	z tego w 1993 r.					
							ogółem*	z tego w 1993 r.			
						w h e k t a r a c h					
1.	Warszawa	210	195	223	209	232	219	95 903	91 249	51 830	49 375
2.	Bydgoszcz	626	598	742	714	674	645	116 632	109 659	92 644	82 745
3.	Elbląg	145	117	129	112	124	113	58 885	55 306	52 629	50 817
4.	Gorzów	187	174	321	299	308	292	125 895	111 507	77 814	65 571
5.	Koszalin	191	159	310	292	290	279	193 176	183 502	105 545	102 879
6.	Lublin	92	67	188	162	184	158	35 290	21 135	30 496	18 563
7.	Łódź	50	42	95	80	81	70	35 249	29 617	23 765	12 857
8.	Olsztyn	618	587	487	411	471	395	250 676	198 517	77 318	68 244
9.	Opole	204	147	313	291	291	279	119 069	75 343	39 500	38 483
10.	Piła	159	155	1 136	1 104	1 040	1 009	88 309	83 196	57 124	57 124
11.	Poznań	535	407	637	512	623	521	175 099	141 260	133 707	108 508
12.	Rzeszów	41	32	107	98	87	78	9 855	8 800	6 091	6 091
13.	Suwałki	74	60	224	201	207	185	114 870	99 118	74 526	70 916
14.	Szczecin	463	444	1 054	1 024	920	904	246 846	230 950	139 044	131 410
15.	Wrocław	375	290	334	311	260	239	40 890	40 756	23 980	23 884
16.	PR-P ZWRSP w Straszęcinie	38	32	486	486	464	464	12 360	12 360	6 447	6 447
Razem		4 008	3 506	6 786	6 306	6 256	5 850	1 719 004	1 492 275	992 460	903 914

\* - od początku działalności Agencji do końca 1993 r.

## Sprzedaż gruntów

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Od początku działalności Agencji do końca 1993 r.				z tego w 1993 r.			
		powierzchnia gruntów sprzedanych w ha		liczba zawartych umów sprzedaży		powierzchnia gruntów sprzedanych w ha		liczba zawartych umów sprzedaży	
		ogółem	w tym pochodzących z:	ogółem	w tym osob.fiz.	ogółem	w tym pochodzących z:	ogółem	w tym osob.fiz.
			ppgr	PFZ			ppgr	PFZ	
1.	Warszawa	1 423	1 395	28	82	79	1 395	28	82
2.	Bydgoszcz	1 782	1 219	289	331	321	1 219	175	267
3.	Elbląg	9 689	7 886	1 803	547	545	7 466	1 018	457
4.	Gorzów	2 925	1 238	1 687	1 115	1 098	1 238	1 252	736
5.	Koszalin	3 264	2 839	425	260	257	1 604	322	197
6.	Lublin	6 205	4 755	1 450	1 229	1 220	4 549	1 129	1 186
7.	Łódź	1 581	338	1 243	670	668	338	823	516
8.	Olsztyn	2 334	1 802	532	390	389	1 152	340	321
9.	Opole	2 488	1 994	494	396	390	1 994	446	374
10.	Piła	1 437	1 419	18	127	127	1 419	18	127
11.	Poznań	14 127	13 437	690	1 107	1 093	11 445	639	838
12.	Rzeszów	946	116	830	550	542	116	405	438
13.	Suwałki	2 689	929	1 555	394	392	703	635	264
14.	Szczecin	6 437	5 347	1 090	571	552	5 298	844	308
15.	Wrocław	1 057	62	995	621	621	62	659	423
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	187	187	-	36	36	187	-	36
	Razem	58 571	44 963	13 129	8 426	8 330	39 863	8 733	6 631
									6 558

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Ogółem		Powierzchnia sprzedanego gruntu																			
				do 10 ha				11 - 20 ha				21 - 50 ha				51 - 100 ha				100 i więcej ha			
				liczba umów	pow. gruntów	umowy	grunty	liczba	umowy	grunty	ha	%	liczba	umowy	grunty	ha	%	liczba	umowy	grunty	ha	%	
1.	Warszawa	82	1423	47	57,3	170	11,9	16	19,5	195	13,7	15	18,3	436	30,6	2	2,4	125	8,8	2	2,4	497	34,9
2.	Bydgoszcz	331	1782	327	98,8	1173	65,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	147	8,2	2	0,6	462	25,9
3.	Elbląg	547	9689	519	94,9	1604	16,6	4	0,7	50	0,5	7	1,3	187	1,9	4	0,7	263	2,7	13	2,4	7585	78,3
4.	Gorzów	1115	2925	1088	97,6	1911	65,3	13	1,2	178	6,1	8	0,7	211	7,2	4	0,4	291	9,9	2	0,2	334	11,4
5.	Koszalin	260	3264	223	85,8	931	28,5	17	6,5	218	6,7	16	6,2	520	15,9	3	1,2	218	6,7	1	0,4	1377	42,2
6.	Lublin	1229	6205	1181	96,1	2003	32,3	18	1,5	244	3,9	21	1,7	681	11,0	3	0,2	177	2,9	6	0,5	3100	50,0
7.	Łódź	670	1581	659	98,4	1286	81,3	5	0,7	56	3,5	4	0,6	119	7,5	2	0,3	120	7,6	0	0,0	0	0,0
8.	Olsztyn	390	2334	350	89,7	820	35,1	17	4,4	221	9,5	22	5,6	643	27,5	0	0,0	0	0,0	1	0,3	650	27,8
9.	Opole	396	2488	330	83,3	920	37,0	29	7,3	413	16,6	35	8,8	1022	41,1	2	0,5	133	5,3	0	0,0	0	0,0
10.	Piła	127	1437	116	91,3	235	16,4	1	0,8	15	1,0	1	0,8	24	1,7	4	3,1	309	21,5	5	3,9	854	59,4
11.	Poznań	1107	14127	956	86,4	1007	7,1	24	2,2	353	2,5	43	3,9	1422	10,1	41	3,7	2985	21,1	43	3,9	8360	59,2
12.	Rzeszów	550	946	547	99,5	847	89,5	1	0,2	10	1,1	1	0,2	27	2,9	1	0,2	62	6,6	0	0,0	0	0,0
13.	Suwałki	394	2689	381	96,7	1817	67,6	2	0,5	24	0,9	6	1,5	201	7,5	2	0,5	128	4,8	3	0,8	519	19,3
14.	Szczecin	571	6437	506	88,6	1515	23,5	23	4,0	322	5,0	30	5,3	975	15,1	3	0,5	243	3,8	9	1,6	3382	52,5
15.	Wrocław	621	1057	620	99,8	1020	96,5	0	0,0	0	0,0	1	0,2	37	3,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
16.	Straszecin	36	187	30	83,3	54	28,9	2	5,6	27	14,4	4	11,1	106	56,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
RAZEM		8426	58571	7880	93,5	17313	29,6	172	2,0	2326	4,0	214	2,5	6611	11,3	73	0,9	5201	8,9	87	1,0	27120	46,3

## Dzierżawa gruntów

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Od początku działalności Agencji do końca 1993 r.					z tego w 1993 r.				
		Powierzchnia gruntów wydzierżawionych w ha			Liczba zawartych umów dzierżawy		Powierzchnia gruntów wydzierżawionych w ha			Liczba zawartych umów dzierżawy	
		w tym pochodzących z:			ogółem	w tym osob.fiz.	w tym pochodzących z:			ogółem	w tym osob.fiz.
		ogółem	ppgr	PFZ			ogółem	ppgr	PFZ		
1.	Warszawa	65 038	64 820	218	1 255	1 164	64 094	63 876	218	1 252	1 162
2.	Bydgoszcz	58 848	54 240	3 253	4 103	4 031	54 135	50 075	2 954	3 996	3 930
3.	Elbląg	25 337	25 337	-	222	196	24 730	24 730	-	217	191
4.	Gorzów	63 261	46 419	16 842	13 699	11 854	60 196	46 419	13 777	10 914	9 069
5.	Koszalin	82 053	78 007	4 046	4 322	4 261	80 259	76 662	3 597	4 090	4 030
6.	Lublin	35 893	23 941	11 952	9 673	9 617	26 012	17 678	8 334	9 637	9 588
7.	Łódź	18 528	18 469	59	155	142	18 040	17 981	59	143	130
8.	Olsztyn	101 226	80 635	20 591	7 951	7 868	98 576	79 967	18 609	7 707	7 624
9.	Opole	46 829	44 305	2 524	2 906	2 845	46 573	44 305	2 268	2 825	2 764
10.	Piła	55 564	54 213	1 352	1 713	1 653	54 423	53 198	1 226	1 677	1 623
11.	Poznań	116 533	113 377	3 156	2 104	2 027	102 342	101 062	1 289	2 082	2 018
12.	Rzeszów	5 825	3 532	2 293	3 049	3 035	4 493	2 248	2 245	2 949	2 935
13.	Suwałki	75 858	63 267	12 563	6 716	6 689	73 039	61 990	11 021	6 166	6 140
14.	Szczecin	121 708	117 281	4 427	2 836	2 748	116 723	112 344	4 379	2 818	2 731
15.	Wrocław	20 954	18 892	2 062	1 523	1 499	20 954	18 892	2 062	1 523	1 499
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	6 028	6 028	-	46	41	6 028	6 028	-	46	41
Razem		899 483	812 763	85 338	62 273	59 670	850 617	777 455	72 038	58 042	55 475

Liczba umów dzierżawy i powierzchnia wydierżawionych gruntów  
według grup obszarowych  
/od początku działalności do końca 1993r./

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Ogółem liczba umów pow. gruntów	Powierzchnia dzierżawionego gruntu											
			do 100 ha				od 101 do 500 ha				od 501 do 1000 ha			
			umowy liczba	%	grunty ha	%	umowy liczba	%	grunty ha	%	umowy liczba	%	grunty ha	%
1.	Warszawa	1255	1167	93,0	14655	22,5	53	4,2	13388	20,6	25	2,0	18180	28,0
2.	Bydgoszcz	4103	4040	98,5	14915	25,3	31	0,8	8792	14,9	25	0,6	16910	28,7
3.	Elbląg	222	169	76,1	688	2,7	33	14,9	9585	37,8	16	7,2	10510	41,5
4.	Gorzów	13699	13661	99,7	25377	40,1	16	0,1	4819	7,6	8	0,1	5340	8,4
5.	Koszalin	4322	4231	97,9	31715	38,7	57	1,3	13201	16,1	21	0,5	13690	16,7
6.	Lublin	9673	9632	99,6	14527	40,5	24	0,2	5082	14,2	12	0,1	8998	25,1
7.	Łódź	155	95	61,3	1004	5,4	57	36,8	15021	81,1	2	1,3	1245	6,7
8.	Olsztyn	7951	7816	98,3	42271	41,8	92	1,2	24574	24,3	36	0,5	25915	25,6
9.	Opole	2906	2846	97,9	5380	11,5	30	1,0	6645	14,2	19	0,7	13489	28,8
10.	Piła	1713	1652	96,4	21521	38,7	28	1,6	8983	16,2	25	1,5	17024	30,6
11.	Poznań	2104	1953	92,8	7050	6,0	88	4,2	25997	22,3	36	1,7	24076	20,7
12.	Rzeszów	3049	3041	99,7	4162	71,5	8	0,3	1663	28,5	0	0,0	0	0,0
13.	Suwałki	6716	6603	98,3	18298	24,1	72	1,1	14575	19,2	26	0,4	17764	23,4
14.	Szczecin	2836	2665	94,0	11537	9,5	84	3,0	20901	17,2	54	1,9	40208	33,0
15.	Wrocław	1523	1506	98,9	8209	39,2	9	0,6	2813	13,4	4	0,3	3072	14,7
16.	Strazęcin	46	27	58,7	197	3,3	16	34,8	3906	64,8	3	6,5	1925	31,9
RAZEM		62273	61104	98,1	221506	24,6	698	1,1	179945	20,0	312	0,5	218346	24,3
											159	0,3	279686	31,1

**Zagospodarowanie mienia przejętych do Zasobu WRSP państwowych gospodarstw rybackich  
według stanu na 31.12.1993 r.**

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Powierzchnia jezior				Powierzchnia stawów			
		przejętych	w zagospodarowaniu przez:			przejętych	w zagospodarowaniu przez:		
			tymczasowy zarząd	admini- strowanie	dzierzawę		tymczasowy zarząd	admini- strowanie	dzierzawę
w   h e k t a r a c h									
1.	Warszawa	-	-	-	-	698	698	-	-
2.	Bydgoszcz	34 137	23 384	-	10 753	858	409	-	449
3.	Elbląg	14 431	13 750	-	681	310	310	-	-
4.	Gorzów	17 511	17 511	-	-	1 682	1 682	-	-
5.	Koszalin	43 920	43 920	-	-	330	330	-	-
6.	Lublin*	1 173	1 173	-	-	7 758	6 829	-	791
7.	Łódź	-	-	-	-	1 655	1 212	-	443
8.	Olsztyn	46 161	46 161	-	-	713	713	-	-
9.	Opole	-	-	-	-	5 213	5 213	-	-
10.	Pila**	8 614	8 380	-	-	1 051	1 038	-	13
11.	Poznań	14 831	-	14 730	101	2 832	-	2 819	13
12.	Rzeszów	-	-	-	-	7 390	7 121	-	269
13.	Suwałki	66 084	61 533	-	4551	1 246	1 088	-	158
14.	Szczecin***	15 732	15 218	-	341	774	774	-	-
15.	Wrocław	-	-	-	-	7 790	7 053	-	737
16.	PR-P w Straszęcinie	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem		262 594	231 030	14 730	16 427	40 300	34 470	2 819	2 873

\* - 120 ha stawów zagospodarowano poprzez sprzedaż, a 18 ha stawów zwrócono spadkobiercom (Decyzja Ministra Przemysłu i Handlu z 8.12.1992 r.)

\*\* - 234 ha jezior przekazano nieodpłatnie decyzją wojewody do gminy

\*\*\* - 173 ha jezior przekazano w Zarząd Parkom Narodowym

## Zagospodarowanie gruntów Zasobu WRSP

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Grunty przejęte do Zasobu WRSP	Grunty:		Grunty Zasobu WRSP według stanu na 31.12.1993 r.							Grunty oczekujące na formalne zagospo- darowanie
			sprze- dane	przekazane nieodpłatnie <sup>x</sup>	ogółem	z tego użytki rolne	w tym zagospodarowane przez:					
							dzier- żawę	tymczasowy zarząd	admini- strowanie	odłogo- wanie		
w h e k t a r a c h												
1.	Warszawa	330 460	1 423	1 997	327 040	304 962	65 038	255 641	6 355	1	5	
2.	Bydgoszcz	240 136	1 782	1 166	237 188	183 385	58 848	167 693	5 332	4 339	976	
3.	Elbląg	242 664	9 689	223	232 752	195 174	25 337	190 089	911	-	16 415	
4.	Gorzów	260 703	2 925	250	257 528	218 876	63 261	165 456	1 817	-	26 994	
5.	Koszalin	307 755	3 264	1 307	303 184	281 417	82 053	212 874	-	2 524	5 733	
6.	Lublin	127 694	6 205	334	121 155	109 545	35 893	53 340	7 546	19 661	4 715	
7.	Łódź	37 154	1 581	13	35 560	31 284	18 528	13 781	-	824	2 427	
8.	Olsztyn	371 654	2 334	603	368 717	285 420	101 226	245 578	2 663	11 973	7 277	
9.	Opole	169 343	2 488	70	166 785	150 977	46 829	114 362	-	2 343	3 251	
10.	Piła	125 659	1 437	685	123 537	105 942	55 564	65 197	100	930	1 746	
11.	Poznań	292 952	14 127	1 368	277 457	244 472	116 533	96 407	61 121	368	3 028	
12.	Rzeszów	48 267	946	204	47 117	41 646	5 825	28 748	837	9 829	1 878	
13.	Suwałki	203 164	2 689	1 238	199 237	118 424	75 858	98 358	7	11 993	13 021	
14.	Szczecin	246 846	6 437	435	239 974	193 821	121 708	101 775	6 107	2 075	8 309	
15.	Wrocław	256 189	1 057	120	255 012	231 861	20 954	214 573	-	190	19 295	
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	39 391	187	780	38 424	33 496	6 028	21 485	-	10 855	56	
Razem		3 300 031	58 571	10 793	3 230 667	2 730 702	899 483	2 045 357	92 796	77 905	115 126	

x w tym wniesione do spółek Agencji - 1240 ha



**Struktura zagospodarowania gruntów Zasobu WRSP**  
(według stanu na 31.12.1993 r.)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Powierzchnia gruntów przejętych do Zasobu = 100						
		Sprzedaż	Nieodpłatne przekazanie	Dzierżawa	Tymczasowy zarząd	Admini- strowanie	Odłogo- wanie	Inne
1.	Warszawa	0,4	0,2	19,7	77,4	1,9	0	0,4
2.	Bydgoszcz	0,7	0,5	24,5	69,8	2,2	1,8	0,5
3.	Elbląg	4,0	0,1	10,4	78,3	0,4	-	6,8
4.	Gorzów	1,1	0,1	24,3	63,5	0,7	-	10,3
5.	Koszalin	1,1	0,4	26,7	69,2	-	0,8	1,8
6.	Lublin	4,9	0,2	28,1	41,8	5,9	15,4	3,7
7.	Łódź	4,3	0	49,9	37,1	-	2,2	6,5
8.	Olsztyn	0,6	0,2	27,2	66,1	0,7	3,2	2,0
9.	Opole	1,5	0	27,7	67,5	-	1,4	1,9
10.	Piła	1,1	0,1	44,2	51,9	0,1	0,7	1,9
11.	Poznań	4,8	0,5	39,8	32,9	20,9	0,1	1,0
12.	Rzeszów	2,0	0	12,1	59,6	1,7	20,4	4,2
13.	Suwałki	1,3	0,6	37,3	48,4	0	5,9	6,5
14.	Szczecin	2,6	0,2	49,3	41,2	2,5	0,8	3,4
15.	Wrocław	0,4	0	8,2	83,8	-	0,1	7,5
16.	PR-P ZWRSP w Straszęcinie	0,5	2,0	15,3	54,5	-	27,6	0,1
Razem		1,8	0,3	27,3	62,0	2,8	2,3	3,5

## Produkcja rolna gospodarstw państwowych w 1993 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	Całe rolnictwo		Gospodarstwa państwowe <sup>xx</sup>	
			ogółem	1992=100	ogółem	1992=100
1.	Powierzchnia użytków rolnych <sup>x</sup>	tys.ha	18 641,7	99,9	2 426,8	77,6
2.	Powierzchnia zasiewów ogółem <sup>x</sup>	tys.ha	13 409,6	98,9	1 579,5	73,9
	w tym: zboża	"	8 506,1	102,2	969,0	84,3
	rzepak	"	348,4	83,5	192,3	68,9
	ziemniaki	"	1 760,7	100,2	27,9	47,8
	buraki cukrowe	"	399	106,2	37,4	78,4
3.	Plony ziemioplodów					
	- zboża	dt/ha	27,5	114,6	31,3	102,3
	- rzepak	"	17,1	97,2	16,3	90,6
	- ziemniaki	"	206	154,9	201	186,1
	- buraki cukrowe	"	398	135,7	381	154,9
4.	Zbiory					
	- zboża	tys.ton	23 419	117,3	3 028,3	86,0
	- rzepak	"	595	78,4	313,3	62,2
	- ziemniaki	"	36 264	155,1	560,2	89,2
	- buraki cukrowe	"	15 873	143,6	1 422,1	121,2
5.	Nawożenie mineralne ogółem NPK	kg/1ha	65,8	106,0	82,7	94,9
	w tym: UR					
	- azotowe (N)	"	37,7	111,2	47,9	100,8
	- fosforowe(P)	"	12,8	104,9	12,5	94,0
	- potasowe (K)	"	15,3	95,6	22,3	84,8
	Nawozy wapniowe (CaO)	"	115,2	98,3	125,3	99,3
6.	Pogłowie zwierząt gospod. <sup>x</sup>					
	Bydło ogółem	tys.szt	7 642,6	93,0	629,7	66,2
	w tym: krowy	"	3 982,8	93,6	234,7	68,4
	Trzoda chlewna	"	18 860,1	85,4	2 010,1	56,0
	w tym: lochy	"	1 557,8	72,7	177,8	48,6
	Owce ogółem	"	1 267,9	67,8	217,2	56,7
7.	Pogłowie zwierząt gosp. na 100 ha UR					
	- bydło	szt	41,0	x	25,9	x
	- trzoda chlewna	"	101,2	x	82,8	x
	- owce	"	6,8	x	9,0	x

<sup>x</sup> wg stanu na 30 czerwca<sup>xx</sup> gospodarstwa państwowe obejmują gospodarstwa WRSP, pgr podporządkowane MRiGŻ oraz wojewodom, gospodarstwa resortów nierolniczych oraz spółki i inne państwowe jednostki prowadzące działalność rolniczą

Źródło: dane statystyczne GUS

(15)zał.2a

**Struktura zasiewów podstawowych upraw w gospodarstwach państwowych  
(1992 r. - ppgr, 1993 r. - gospodarstwa rolne Skarbu Państwa<sup>x</sup>)**

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej				Gospodarstwa rolne Skarbu Państwa <sup>x</sup>			
		1992 r.				1993 r.			
		zboża	rzepak i rzepik	buraki cukrowe	ziemniaki	zboża	rzepak i rzepik	buraki cukrowe	ziemniaki
1.	Warszawa	53,5	8,1	3,5	3,5	54,7	10,6	2,4	2,0
2.	Bydgoszcz	54,1	12,0	2,6	1,9	55,5	9,8	2,9	1,1
3.	Elbląg	49,6	14,3	1,0	0,7	62,6	13,0	1,8	0,3
4.	Gorzów	58,5	12,1	1,9	0,8	69,2	11,4	2,4	0,4
5.	Koszalin	54,2	8,5	0,2	2,4	63,8	5,3	0,5	2,0
6.	Lublin	59,5	11,2	2,0	1,5	68,7	10,2	2,5	0,6
7.	Łódź	56,9	10,8	1,4	1,9	68,1	11,1	1,0	0,9
8.	Olsztyn	54,2	15,5	0,2	0,7	67,6	13,8	0,2	0,1
9.	Opole	53,8	15,7	3,2	1,0	55,8	18,9	5,0	0,4
10.	Piła	.	.	.	.	64,4	8,9	0,5	0,6
11.	Poznań	48,4	11,0	4,0	1,5	52,7	10,0	3,7	0,9
12.	Rzeszów	67,8	11,2	1,1	0,8	70,5	10,6	2,0	0,7
13.	Suwałki	56,5	8,5	0,3	0,7	70,8	15,5	-	0,0
14.	Szczecin	48,3	17,5	3,0	2,3	55,9	17,4	3,2	1,7
15.	Wrocław	55,9	15,1	3,9	3,3	63,6	17,2	4,0	0,2
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	.	.	.	.	81,4	7,4	-	0,4
Razem		53,7	13,1	2,2	1,3	61,1	12,0	2,4	0,9
Ogółem rolnictwo		61,0	3,1	2,6	13,0	63,0	2,6	2,8	13,1
w tym: sektor prywatny		62,5	1,2	2,9	14,9	63,4	1,3	3,1	14,7

x dotyczy 899 gospodarstw, które zostały objęte sprawozdaniem o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów i zbiorach (R-05 wg stanu na 30.06.1993 r.)

**Plany podstawowych ziemiopłodów w gospodarstwach państwowych  
(1992 r. - ppgr, 1993 r. - gospodarstwa rolne Skarbu Państwa<sup>x</sup> w dt/ha)**

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Zboża			Rzepak i rzepik			Buraki cukrowe			Ziemniaki		
		1992	1993	1992 = 100	1992	1993	1992 = 100	1992	1993	1992 = 100	1992	1993	1992 = 100
1.	Warszawa	37,1	39,5	106,5	23,5	30,3	128,9	352	386	109,7	132	150	113,6
2.	Bydgoszcz	29,7	31,0	104,4	19,4	14,7	75,8	194	329	169,6	92	226	245,7
3.	Elbląg	34,8	34,0	97,7	19,2	19,8	103,1	351	248	70,7	103	118	114,6
4.	Gorzów	22,4	33,1	147,8	13,1	13,3	101,5	215	378	175,8	60	249	415,0
5.	Koszalin	20,7	23,0	111,1	15,1	12,1	80,1	150	250	166,7	109	180	165,1
6.	Lublin	33,5	34,4	102,7	17,3	16,5	95,4	358	354	98,9	118	228	193,2
7.	Łódź	30,8	17,9	58,1	21,7	-	-	274	-	-	95	200	210,5
8.	Olsztyn	33,0	29,8	90,3	19,2	11,5	59,9	249	270	108,4	76	109	143,4
9.	Opole	39,5	49,7	125,8	21,8	25,6	117,4	311	432	138,9	103	198	152,2
10.	Piła	-	42,0	-	-	11,2	-	-	336	-	-	226	-
11.	Poznań	32,1	37,8	117,8	20,0	18,0	90,0	234	380	162,4	74	198	267,6
12.	Rzeszów	30,0	31,2	104,0	17,5	18,3	104,6	377	332	88,1	142	157	110,6
13.	Suwałki	25,2	23,0	91,3	15,7	10,5	66,9	211	-	-	131	105	80,2
14.	Szczecin	27,7	27,5	99,3	15,7	13,9	88,5	270	360	133,3	96	178	185,4
15.	Wrocław	35,8	36,9	103,1	17,3	20,3	117,3	218	348	159,6	95	201	211,6
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	-	20,3	-	-	8,2	-	-	-	-	-	289	-
Razem AWRSP		30,6	33,0	107,8	18,0	17,6	97,8	246	340	138,2	94	188	200,0
Ogółem rolnictwo		24,0	27,5	114,6	17,6	17,1	97,2	294	398	135,7	133	206	154,9
w tym: sektor prywatny		22,9	27,0	117,9	17,5	18,0	102,9	301	393	130,6	134	206	153,7

x dotyczy gospodarstw, które zostały objęte sprawozdaniem o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów i zbiorach  
(R-05 wg ostatecznych zbiorów)

Obsada bydła i krów na 100 ha użytków rolnych w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa<sup>x</sup>

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Bydło ogółem						w tym: krowy					
		stan na:						stan na:					
		31.12.92	31.03.93	30.06.93	30.09.93	31.12.93	31.12.93	31.12.92	31.03.93	30.06.93	30.09.93	31.12.93	31.12.93
1.	Warszawa	41,5	40,1	41,5	41,7	42,1	101,5	15,2	14,7	15,4	15,3	15,9	104,6
2.	Bydgoszcz	25,5	20,1	27,0	26,3	22,9	89,8	9,1	7,4	10,6	9,8	8,4	92,3
3.	Elbląg	27,0	32,0	20,4	19,3	14,9	55,2	11,2	8,3	8,9	8,5	7,3	65,2
4.	Gorzów	59,4	26,7	20,4	14,3	16,1	27,1	21,9	10,0	7,7	5,0	6,4	29,2
5.	Koszalin	19,9	21,4	18,8	17,9	16,1	80,9	7,7	8,1	7,6	7,3	6,4	83,1
6.	Lublin	15,2	15,2	16,8	18,5	13,7	90,1	3,7	3,7	4,6	4,9	3,9	105,4
7.	Łódź	21,6	22,9	31,6	23,2	9,0	41,7	6,8	7,1	9,6	7,8	2,1	30,9
8.	Olsztyn	19,7	18,4	17,6	13,1	14,8	75,1	7,1	7,0	7,0	5,3	6,2	87,3
9.	Opole	48,1	43,5	46,1	47,1	35,9	74,6	16,9	15,3	16,4	16,7	12,3	72,8
10.	Piła	.	.	.	17,6	7,0	.	.	.	.	7,5	3,1	.
11.	Poznań	54,5	50,6	51,1	48,4	46,1	84,6	20,1	18,4	18,8	17,4	16,6	82,6
12.	Rzeszów	32,8	26,2	28,4	24,3	24,1	73,5	9,7	8,1	8,3	7,7	8,1	83,5
13.	Suwałki	31,3	13,4	14,3	8,1	12,0	38,3	9,0	4,3	5,3	2,9	2,6	28,9
14.	Szczecin	29,4	28,3	28,3	19,0	25,8	87,8	10,2	9,8	9,5	6,2	8,8	86,3
15.	Wrocław	59,0	28,7	27,3	23,8	23,5	39,8	21,2	10,2	10,2	8,9	8,8	41,5
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	22,2	20,9	17,7	16,3	13,2	59,5	7,2	6,8	5,5	5,2	3,7	51,4
Razem AWRSP		32,7	30,0	28,5	24,7	23,1	70,6	11,9	10,6	10,6	9,2	8,7	73,1
Ogółem rolnictwo		40,7	40,7	41,0	40,0	39,0	95,8	22,0	21,8	21,4	21,1	20,8	94,6
w tym: sektor prywatny		45,0	45,5	44,8	44,1	43,3	96,2	25,4	25,3	24,0	23,8	23,6	92,9

<sup>x</sup> ze względu na prowadzony proces przekształceń własnościowych dane na określony stan dotyczą różnej liczby i innych gospodarstw rolnych Skarbu Państwa

Obsada trzody chlewnej i loch na 100 ha użytków rolnych w gospodarstwach rolnych Skarbu Państwa<sup>x</sup>

Lp	Oddział Terenowy Agencji	Trzoda chlewna - ogółem						w tym: lochy					
		stan na dzień:						stan na dzień:					
		31.12.92	31.03.93	30.06.93	30.09.93	31.12.93	31.12.92	31.12.92	31.03.93	30.06.93	30.09.93	31.12.93	31.12.92
1.	Warszawa	62,3	62,0	62,9	64,0	67,9	110,8	6,8	6,2	5,5	6,1	7,7	113,2
2.	Bydgoszcz	157,9	153,1	156,2	137,4	114,4	72,5	14,8	14,5	13,9	12,7	11,3	76,4
3.	Elbląg	138,7	112,1	80,2	59,5	38,3	27,6	14,1	11,1	8,1	6,4	3,7	26,2
4.	Gorzów	285,3	112,0	101,7	89,0	79,5	27,9	30,5	10,7	10,4	10,0	9,4	30,8
5.	Koszalin	111,6	74,3	92,2	75,4	71,1	63,7	10,7	6,0	7,9	7,6	8,7	81,3
6.	Lublin	61,9	56,0	77,7	84,8	66,6	107,6	10,0	5,9	7,6	10,6	6,6	66,0
7.	Łódź	91,2	193,5	243,3	215,5	122,3	134,1	7,1	12,9	18,2	18,3	12,0	169,0
8.	Olsztyn	110,2	91,3	77,4	54,2	64,5	58,5	10,6	8,3	7,5	5,5	6,9	65,1
9.	Opole	102,2	82,0	74,1	49,3	56,2	55,0	12,2	8,3	6,6	4,7	5,3	43,4
10.	Piła	.	.	.	60,1	28,5	.	.	.	.	6,4	3,0	.
11.	Poznań	123,2	106,8	104,0	105,8	90,0	73,1	12,0	9,5	9,1	8,7	8,4	70,0
12.	Rzeszów	69,2	61,1	56,5	58,4	52,4	75,7	8,7	6,3	6,6	12,1	13,1	150,6
13.	Suwałki	157,4	68,9	49,2	23,4	25,1	16,0	16,7	6,8	4,0	2,3	2,6	15,6
14.	Szczecin	73,9	68,6	69,0	40,5	52,3	70,8	7,7	6,3	6,4	3,8	4,9	63,6
15.	Wrocław	169,9	76,1	78,7	61,3	59,9	35,3	16,1	7,2	13,2	5,1	6,2	38,5
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	78,2	71,0	48,7	41,9	31,5	40,3	8,3	6,9	4,4	4,6	3,7	44,6
Razem AWRSP		111,4	89,8	88,8	72,9	65,8	59,1	11,2	8,3	8,7	7,1	7,1	63,4
Ogółem rolnictwo		112,8	105,8	101,2	98,5	93,7	83,1	10,1	9,1	8,4	8,2	8,6	85,2
w tym: sektor prywatny		118,0	112,4	107,0	106,0	102,2	86,6	10,5	9,6	8,8	8,7	9,3	88,6

x

ze względu na prowadzony proces przekształceń dane na określony stan dotyczą różnej liczby i innych gospodarstw rolnych Skarbu Państwa

Zatrudnienie w państwowych przedsiębiorstwach gospodarki rolnej przejętych do Zasobu WRSP<sup>x</sup>

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej przejęte do:					
		31.12.1992 r.			31.12.1993 r.		
		liczba	powierzchnia gruntów w ha	liczba zatrudnionych ogółem na 100 ha gruntów	liczba	powierzchnia gruntów w ha	liczba zatrudnionych ogółem na 100 ha gruntów
1.	Warszawa	64	156 919	15 369	145	330 023	30 933
2.	Bydgoszcz	44	81 328	4 111	115	229 543	12 965
3.	Elbląg	43	53 954	2 876	176	225 415	10 027
4.	Gorzów	26	67 276	3 968	73	217 829	10 860
5.	Koszalin	52	147 382	5 827	106	294 928	11 715
6.	Lublin	33	52 125	2 748	66	89 753	5 864
7.	Łódź	25	16 355	1 333	44	32 927	3 318
8.	Olsztyn	41	156 202	7 726	127	331 261	13 893
9.	Opole	28	70 406	5 338	104	160 430	10 910
10.	Piła	14	49 451	2 627	57	121 717	5 061
11.	Poznań	57	214 150	19 606	75	287 030	24 579
12.	Rzeszów	26	20 483	1 940	40	33 473	2 330
13.	Suwałki	20	30 874	1 303	52	165 159	4 064
14.	Szczecin	54	194 007	10 680	66	235 783	12 656
15.	Wrocław	11	19 162	1 477	103	233 571	11 857
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	1	39 557 <sup>xx</sup>	3 483	1	39 390*	3 483
	Razem	539	1 369 631	90 412	1 350	3 028 232	174 515

<sup>x</sup> dane obrazują stan zatrudnienia na dzień przejęcia mienia do Zasobu WRSP<sup>xx</sup> zmniejszenie areálu gruntów spowodowane zostało uregulowaniem stosunków własnościowych.

## Zmiany zatrudnienia związane z restrukturyzacją ppgr

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Pracownicy ppgr przejętych do Zasobu					
		ogółem <sup>x</sup>	z tego: <sup>xx</sup>			zwolnieni	osoby, które przeszły na emeryturę lub rentę
			zatrudnieni:				
			w gosp. rolnych SP	u nowych właścicieli			
1.	Warszawa	30 933	27 202	947	2 041	743	
2.	Bydgoszcz	12 965	9 920	1 961	1 031	53	
3.	Elbląg	10 027	8 671	1 173	147	36	
4.	Gorzów	10 860	5 777	1 858	2 745	480	
5.	Koszalin	11 715	6 823	1 446	3 128	318	
6.	Lublin	5 864	3 388	610	1 634	232	
7.	Łódź	3 318	1 458	764	1 016	80	
8.	Olsztyn	13 893	7 537	1 546	4 256	554	
9.	Opole	10 910	6 173	2 694	1 771	272	
10.	Piła	5 061	2 147	1 492	1 319	103	
11.	Poznań	24 579	10 670	7 809	4 798	1 302	
12.	Rzeszów	2 330	1 752	61	476	41	
13.	Suwałki	4 064	1 141	972	1 898	53	
14.	Szczecin	12 656	3 398	3 319	5 176	763	
15.	Wrocław	11 857	8 695	841	1 718	603	
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	3 483	1 814	157	1 326	186	
Razem		174 515	106 566	27 650	34 480	5 819	

<sup>x</sup> na dzień protokolarnego przejęcia  
<sup>xx</sup> na dzień zakończenia restrukturyzacji



## Sprzedaż mieszkań przejętych do Zasobu WRSP

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Liczba mieszkań											prze- kazanych nieod- płatnie	pozosta- jących w Zasobie <sup>x</sup>
		przejętych w:		sprzedanych w:										
		1992 r.	1993 r.	1992 r.	1993 r.	z tego w kwartale:								
						I	II	III	IV					
1.	Warszawa	19 031	22 009	92	1 188	200	341	381	266	56	39 704			
2.	Bydgoszcz	6 972	16 056	-	911	-	108	315	488	-	22 117			
3.	Elbląg	5 502	13 942	513	2 286	264	517	575	930	-	16 645			
4.	Gorzów	6 053	10 834	88	4 547	285	1 785	1 044	1 433	24	12 228			
5.	Koszalin	11 270	12 317	240	5 435	1 253	1 739	1 238	1 205	-	17 912			
6.	Lublin	4 219	3 808	133	2 374	431	373	912	658	-	5 520			
7.	Łódź	2 435	2 223	-	538	133	106	202	97	-	4 120			
8.	Olsztyn	9 418	12 667	-	3 983	576	1 158	1 332	917	-	18 102			
9.	Opole	7 091	7 618	37	657	159	134	93	271	-	14 015			
10.	Piła	3 969	5 815	165	1 383	356	326	256	445	-	8 236			
11.	Poznań	26 661	6 920	82	2 052	489	413	572	578	-	31 447			
12.	Rzeszów	2 464	687	-	433	131	53	93	156	-	2 718			
13.	Suwałki	1 804	4 729	463	2 844	603	731	777	733	-	3 226			
14.	Szczecin	15 818	2 926	824	6 330	1 314	2 277	1 317	1 422	-	11 590			
15.	Wrocław	3 046	24 784	679	3 732	460	585	843	1 844	126	23 293			
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	2 927	-	-	219	-	106	87	26	-	2 708			
	Razem	128 680	147 335	3 316	38 912	6 654	10 752	10 037	11 469	206	233 581			

<sup>x</sup> stan na 31.12.1993 r.

(15)MIESZKAN

**Koszty i przychody gospodarki mieszkaniowej w 1993 r.**  
(w mln zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Koszty			Przychody			Różnica między poniesionymi kosztami i przychodami		
		razem	w tym:		razem	w tym:				
			koszty eksplo- atacyjne	konserwacja i remonty		amorty- zacja środków trwałych	opłaty czynszowe		opłaty ekspo- atacyjne	dopłaty do CO i CW
1.	Warszawa	207 793	102 824	2 684	15 146	90 970	14 683	62 899	1 508	116 823
2.	Bydgoszcz	114 359	90 886	7 337	12 834	80 110	19 492	54 584	3 798	34 249
3.	Elbląg	140 666	124 300	2 325	8 672	115 774	39 808	73 606	2 360	24 892
4.	Gorzów	96 229	79 032	6 574	10 623	68 296	21 600	44 370	2 326	27 933
5.	Koszalin	93 997	72 785	5 757	13 121	69 621	19 821	42 539	2 792	24 376
6.	Lublin	48 431	36 751	4 202	7 478	33 509	10 863	22 337	309	14 922
7.	Łódź	16 706	14 384	1 117	1 009	12 508	4 238	8 129	-	4 198
8.	Olsztyn	96 311	80 309	4 802	9 065	72 902	23 650	44 484	1 188	23 409
9.	Opole	49 503	39 360	4 775	5 368	36 902	14 577	22 220	105	12 601
10.	Piła	53 988	45 324	3 452	5 212	26 685	11 270	14 511	904	27 303
11.	Poznań	176 164	152 512	14 743	8 909	146 362	52 044	85 662	8 530	29 802
12.	Rzeszów	21 220	13 437	956	4 389	14 801	3 873	9 671	168	6 419
13.	Suwałki	50 053	35 295	2 671	4 642	28 900	7 625	17 719	-	21 153
14.	Szczecin	103 486	46 051	4 464	5 046	53 098	14 624	37 190	1 284	50 388
15.	Wrocław	108 263	53 028	4 844	9 049	84 934	22 647	41 341	891	23 329
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	21 793	17 214	2 342	2 237	16 545	4 714	11 563	137	5 248
	Razem	1 398 962	1 003 492	73 045	122 800	951 917	285 529	592 825	26 300	447 045

**Wartość sprzedanego mienia wg umów kupna sprzedaży**  
(w mln zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Majątek razem		z tego:					
		ogółem <sup>xx</sup>	w tym: w 1993 r.	ziemia		mieszkania		pozostałe środki trwałe <sup>x</sup> i majątek obrotowy	w tym: 1993 r.
				ogółem	w tym: w 1993 r.	ogółem	w tym: 1993 r.		
1.	Warszawa	137 986	131 382	40 219	40 219	32 581	30 880	65 186	60 283
2.	Bydgoszcz	188 942	166 323	17 825	17 261	15 185	11 868	155 932	137 194
3.	Elbląg	214 438	198 016	137 705	131 329	51 014	41 709	25 719	24 978
4.	Gorzów	264 516	259 424	25 154	24 173	74 791	70 680	164 571	164 571
5.	Koszalin	240 927	227 449	20 394	14 926	83 177	78 586	137 356	133 937
6.	Lublin	164 754	144 558	33 506	30 733	78 947	75 029	52 301	38 796
7.	Łódź	131 849	128 532	14 948	13 292	13 503	13 503	103 398	101 737
8.	Olsztyn	254 028	251 627	17 624	15 223	92 396	92 396	144 008	144 008
9.	Opole	105 001	103 340	39 624	39 455	21 306	19 814	44 071	44 071
10.	Pila	167 166	167 166	12 784	12 784	25 866	25 866	128 516	128 516
11.	Poznań	638 722	580 473	156 937	139 098	56 361	54 140	425 424	387 235
12.	Rzeszów	30 809	29 701	8 103	6 995	17 450	17 450	5 256	5 256
13.	Suwałki	178 654	163 102	20 680	14 774	55 974	48 175	102 000	100 153
14.	Szczecin	421 330	393 176	79 924	78 966	122 647	105 513	218 759	208 697
15.	Wrocław	205 250	179 595	13 715	12 802	137 296	112 554	54 239	54 239
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	12 011	12 011	1 938	1 938	5 371	5 371	4 702	4 702
	<b>Razem</b>	<b>3 356 383</b>	<b>3 135 875</b>	<b>641 080</b>	<b>593 968</b>	<b>883 865</b>	<b>803 534</b>	<b>1 831 438</b>	<b>1 738 373</b>

x bez mieszkań

xx od początku działalności Agencji do końca 1993 r.

- wg danych oddziałów terenowych Agencji

**Wpływy z działalności statutowej Agencji WRSP w 1993 r.**  
(w mln zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Wpływy ogółem	Ze sprzedaży mienia Zasobu WRSP							Czynsze za dzierżawę, najem i użytkowanie			Pozo- stałe wpływy
			razem	w tym:				razem	w tym				
				gruntów	majątku trwałego nieruchomego	majątku trwałego ruchomego	majątku obroto- wego		gruntów	majątku trwałego			
1.	Warszawa	82 242	74 737	28 785	6 185	23 226	16 541	5 090	4 617	60	2 415		
2.	Bydgoszcz	137 166	118 826	10 705	13 626	31 610	62 885	6 501	2 801	975	11 839		
3.	Elbląg	107 165	102 156	39 440	26 782	222	35 712	4 271	3 335	800	738		
4.	Gorzów	133 483	123 601	11 243	42 813	21 140	48 405	1 491	726	765	8 391		
5.	Koszalin	134 996	127 054	7 098	48 693	17 313	53 950	1 803	888	914	6 139		
6.	Lublin	82 503	77 180	18 122	33 267	6 500	19 258	4 093	2 204	516	1 230		
7.	Łódź	60 042	53 224	11 265	3 911	17 529	20 519	4 814	3 114	1 700	2 004		
8.	Olsztyn	140 725	127 300	4 183	29 255	42 238	51 624	9 721	6 485	3 236	3 704		
9.	Opole	88 653	73 080	13 104	4 813	0	53 799	9 905	6 033	3 179	5 668		
10.	Piła	48 912	41 065	5 885	12 460	22 417	303	4 388	170	0	3 459		
11.	Poznań	338 919	317 113	123 709	13 936	53 841	125 628	10 111	6 067	4 044	11 695		
12.	Rzeszów	27 843	20 395	5 777	11 130	705	2 783	4 295	1 200	2 844	3 153		
13.	Suwałki	115 285	101 049	11 008	34 678	16 563	38 288	9 963	5 026	4 937	4 273		
14.	Szczecin	200 983	193 976	40 876	43 606	32 301	77 193	4 189	3 678	203	2 818		
15.	Wrocław	104 680	88 762	9 287	40 562	10 661	18 884	4 075	2 390	1 525	11 843		
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	12 850	11 227	544	6 228	3 557	898	1 140	0	1 140	483		
Biuro Prezesa			-	-	-	-	-	-	-	-	6 811		
Razem			1 650 745	341 030	371 945	299 823	626 670	85 850	48 734	26 838	86 663		

Źródło: załącznik do F-01

Wydatki statutowe i koszty funkcjonowania Agencji WRSP w 1993 r.  
(w mln zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Wydatki statutowe Agencji	w tym:			Koszty funkcjonowania Agencji	
			obsługa zobo- wiązań	prace geodezyjne oraz czynności notarialne i prawne	wycena majątku oraz programy restrukturyzacyjne	razem	w tym: wynagrodzenia pracowników
1.	Warszawa	68 693	55 555	5 052	1 852	11 708	5 637
2.	Bydgoszcz	135 238	113 882	2 939	9 906	10 104	4 369
3.	Elbląg	26 510	19 746	1 818	4 453	7 530	3 630
4.	Gorzów	102 909	72 658	232	2 582	6 827	3 227
5.	Koszalin	84 698	57 965	11 006	8 114	7 065	3 326
6.	Lublin	54 555	43 562	2 254	3 223	7 156	3 820
7.	Łódź	48 701	30 193	838	2 246	4 078	2 306
8.	Olsztyn	127 176	104 526	328	5 726	9 314	4 746
9.	Opole	60 584	48 213	2 102	2 442	7 953	4 095
10.	Piła	45 967	27 853	3 018	7 084	3 080	1 142
11.	Poznań	299 866	264 320	12 292	8 343	11 112	5 488
12.	Rzeszów	10 255	5 324	1 848	2 297	10 587	5 220
13.	Suwałki	98 777	66 143	4 662	4 421	8 099	4 219
14.	Szczecin	159 694	124 001	14 952	10 847	9 150	4 141
15.	Wrocław	77 266	51 163	4 991	14 261	11 759	4 885
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	12 620	7 624	834	1 855	7 079	2 934
	Biurowo Prezesa	73 087	1 043	889	1 145	28 012	13 075
	Razem	1 486 596	1 093 771	70 055	90 797	160 613	76 260

**Zmiana stanu zobowiązań Agencji WRSP w 1993 r.**  
(w mld zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Zobowiązania					Zobowiązania byłych ppgr przejętych w 1993 r.		Kredyty zaciągnięte w 1993 r.	Spłata długów i zobowiązań przejętych po zlikwidowanych ppgr
		stan na 31.12.1992 r.		stan na 31.12.1993 r.		ogółem	w tym: kredyty			
		ogółem	w tym: kredyty	ogółem	w tym: kredyty					
1.	Warszawa	1 121	557	2 143	963	1 033	424	198	753	
2.	Bydgoszcz	365	205	824	399	625	299	18	236	
3.	Elbląg	423	162	1 541	618	1 078	482	8	141	
4.	Gorzów	582	283	1 452	684	738	379	58	275	
5.	Koszalin	962	438	1 643	674	657	204	58	179	
6.	Lublin	184	89	305	139	160	71	37	157	
7.	Łódź	151	47	118	49	115	37	6	31	
8.	Olsztyn	474	209	1 187	530	636	264	82	501	
9.	Opole	275	99	425	141	281	96	37	194	
10.	Piła	617	340	1 013	519	597	332	1	36	
11.	Poznań	1 127	531	1 553	861	362	184	143	637	
12.	Rzeszów	304	144	167	158	44	20	24	16	
13.	Suwałki	157	94	292	158	246	129	12	73	
14.	Szczecin	834	349	1 075	375	100	50	71	254	
15.	Wrocław	471	263	1 483	742	875	445	74	509	
16.	PR-P ZWRSP w Śtraszynie	1 397	856	1 595	1 002	-	-	-	23	
Biuro Prezesa		6	-	14	-	-	-	-	-	
Razem		9 450	4 666	16 830	8 012	7 547	3 416	827	4 015	

Źródło: sprawozdanie F-02, załącznik do sprawozdania F-01, protokoły przejęcia mienia do ZWRSP

Kredyty bankowe zaciągnięte przez gospodarstwa rolne Skarbu Państwa w 1993 r.  
(w mln zł)

Lp.	Oddział Terenowy Agencji	Limit kredytu		Kredyty zaciągnięte				Kredyty splacone	Stan zadłużenia na 31.12.1993 r.
		ogółem	z tego w BGŻ	razem	z tego w:				
					BGŻ	innych bankach			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	Warszawa	272 111	217 689	197 712	144 211	53 501	81 364	116 348	
2.	Bydgoszcz	24 809	19 847	18 036	13 276	4 760	16 159	1 877	
3.	Elbląg	37 190	29 752	7 704	7 704	-	2 204	5 500	
4.	Gorzów	62 219	49 775	58 420	39 220	19 200	40 719	17 701	
5.	Koszalin	68 375	54 700	58 433	57 933	500	43 514	14 919	
6.	Lublin	32 806	26 245	36 995	32 721	4 274	27 974	9 021	
7.	Łódź	10 578	8 462	6 067	5 717	350	6 067	0	
8.	Olsztyn	102 757	82 206	81 775	67 645	14 130	30 571	51 204	
9.	Opole	46 106	36 885	37 076	15 305	21 171	31 607	5 469	
10.	Piła	3 625	2 900	1 482	1 050	432	1 482	-	
11.	Poznań	162 820	130 256	143 075	89 709	53 366	91 150	51 925	
12.	Rzeszów	22 310	17 848	24 317	15 216	9 101	20 317	4 000	
13.	Suwałki	22 356	17 885	11 742	11 742	-	9 927	1 815	
14.	Szczecin	88 094	70 475	70 547	55 718	14 829	53 893	16 654	
15.	Wrocław	67 719	54 175	73 790	44 894	28 896	62 183	11 607	
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	13 625	10 900	-	-	-	-	-	
R a z e m		1 037 500	830 000	827 171	602 061	225 110	519 131	308 040	

Wyniki finansowe gospodarstw rolnych Skarbu Państwa<sup>x</sup> za 1993 r.  
(w mld zł)

Lp	Oddział Terenowy Agencji	Przychody ogółem	Koszty uzyskania przychodów	Koszty rodzajowe ogółem	w tym:				Odsetki od kredytów i pożyczek	Wynik finansowy netto +/-	w tym:		Majątek obrotowy	Zobowiązania ogółem	w tym: kredyty i pożyczki
					amortyzacja	zużycie materiałów i usługi obce	wynagrodzenie brutto	narzuty na wynagrodzenia			zysk netto	strata netto			
1.	Warszawa	3 256	3 448	2 994	296	1 388	832	310	183	- 327	208	535	1 921	2 062	883
2.	Bydgoszcz	1 379	1 358	1 294	121	642	316	115	74	- 47	120	167	774	755	354
3.	Elbląg	859	1 072	950	112	491	227	84	122	- 273	55	328	536	1 315	555
4.	Gorzów	1 360	1 763	1 560	144	909	290	108	147	- 500	14	514	658	1 400	665
5.	Koszalin	1 008	1 356	1 166	162	565	280	102	115	- 445	2	447	657	1 403	599
6.	Lublin	579	610	619	65	297	147	54	35	- 43	24	67	360	297	130
7.	Łódź	215	245	215	21	110	54	17	8	- 36	4	40	80	93	36
8.	Olsztyn	1 299	1 680	1 454	186	690	385	131	108	- 447	13	460	688	1 183	525
9.	Opole	1 012	972	875	81	455	221	81	31	+ 28	138	110	713	344	127
10.	Piła	500	595	434	51	199	98	35	26	- 213	13	226	205	964	481
11.	Poznań	2 657	2 868	2 378	199	1 210	572	215	187	- 330	72	402	1 051	1 301	683
12.	Rzeszów	317	413	360	47	175	93	33	43	- 121	14	135	187	355	149
13.	Suwałki	153	196	162	19	66	52	17	18	- 46	-	46	83	161	90
14.	Szczecin	1 126	1 427	1 047	117	483	294	103	87	- 367	19	386	327	1 087	365
15.	Wrocław	1 707	1 829	1 729	163	902	407	152	142	- 178	81	259	1 188	1 475	756
16.	PR-P ZWRSP w Straszynie	268	504	351	62	152	83	35	122	- 293	-	293	197	1 407	966
	Razem	17 695	20 336	17 588	1 846	8 762	4 351	1 592	1 448	- 3 638	777	4 415	9 625	15 602	7 364

<sup>x</sup> - dane dotyczą 1299 gospodarstw rolnych Skarbu Państwa funkcjonujących na koniec 1993 r. w strukturze organizacyjnej Agencji